

Svitavy – životní prostředí 2013

**Zpracoval
Odbor životního prostředí MěÚ Svitavy**

květen 2014

Svitavy – životní prostředí 2013

Zpracoval
Odbor životního prostředí MěÚ Svitavy

květen 2014

AUTOŘI A SPOLUPRACOVNÍCI

Celková redakce:

Ing. M. Antoš

Zpracovatelé:

OVZDUŠÍ

Mgr. P. Boucníková (1.1), RNDr. J. Habalová (1.2), L. Pavliš (1.3)

VODA

Ing. M. Antoš (2.1.1, 2.1.2, 2.4), J. Hurych (2.2.1, 2.2.2), V. Erbes (2.3), Mgr. F. Tomanec (2.5)

MĚSTSKÁ A PŘÍMĚSTSKÁ KRAJINA

H. Gregorová (3.1, 3.5, 3.6, 3.7), R. Klíč (3.2), Ing. R. Karlíková (3.3), J. Pandula (3.4)

ODPADY

M. Nedoma (4)

ZVÍŘATA KOLEM NÁS

K. Vyčítal (5.1), Mgr. J. Mach (5.2)

DODATKY

Odbor ŽP (6.1), Ing. R. Karlíková (6.2), Mgr. P. Boucníková (6.3), MUDr. B. Havel (6.4)

ZÁVĚR

Ing. M. Antoš (7)

OBRÁZKY

Žáci svitavských základních škol v rámci soutěže "Ekoznámka 2014". Vyhodnocení provedla firma MS STUDIO.

Děkujeme všem organizacím, které přispěly svými údaji ke zpracování ročenky. Uvádíme je jako zdroj u jednotlivých tabulek a obrázků.

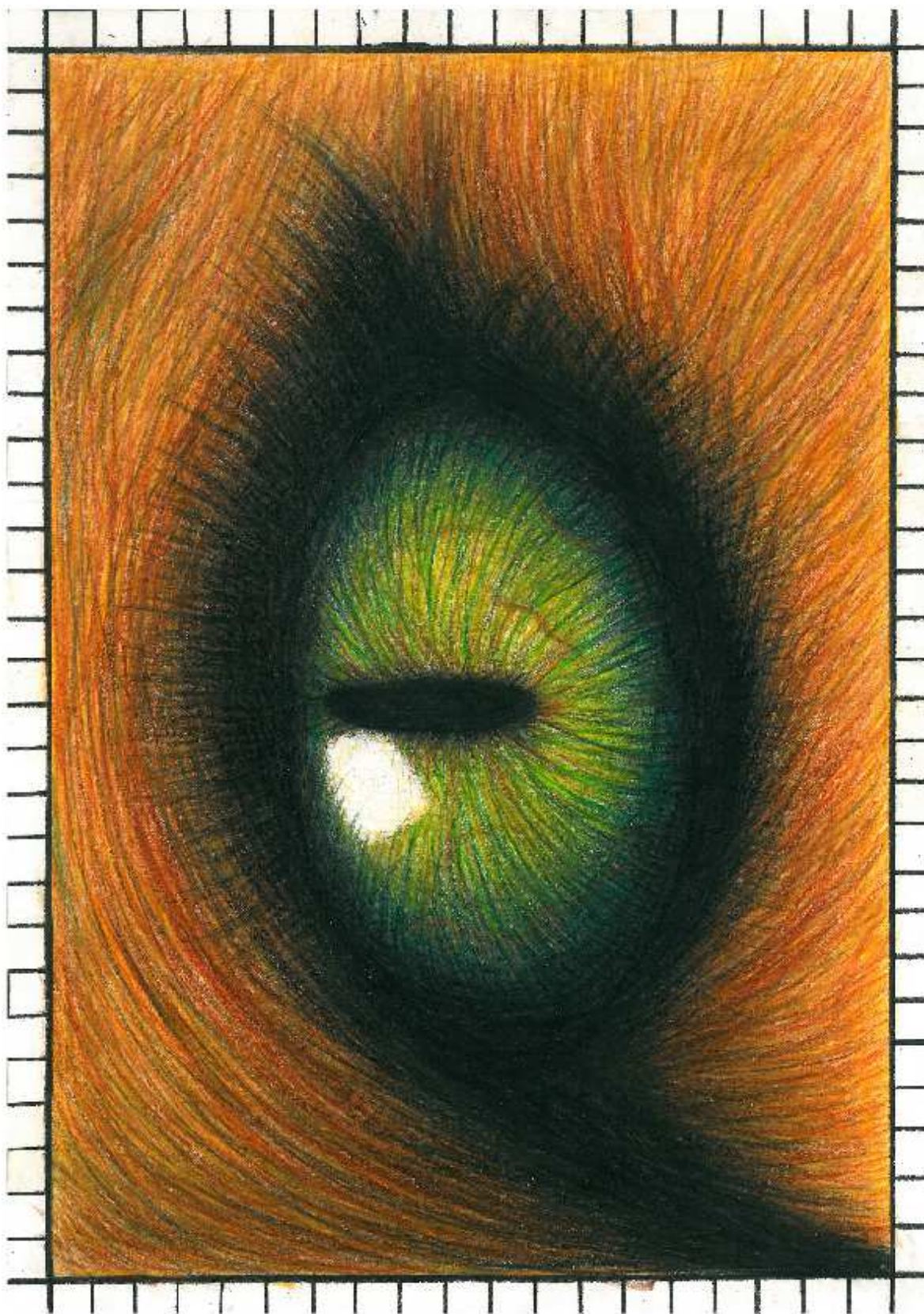
Grafická úprava Mgr. Pavla Boucníková

Text neprošel jazykovou úpravou.

Obsah

ÚVOD	5
1 OVZDUŠÍ.....	9
1.1 OVZDUŠÍ – EMISE	9
1.2 KVALITA OVZDUŠÍ – MĚŘÍCÍ STANICE.....	9
1.3 VYHODNOCENÍ METEOROLOGICKÝCH PRVKŮ ZA ROK 2013	15
2 VODA	21
2.1 PROTIPOVODŇOVÁ OPATŘENÍ.....	21
2.2 PITNÁ VODA.....	25
2.3 ODPADNÍ VODA.....	30
2.4 CENA VODY VE SVITAVÁCH V ROCE 2014.....	32
2.5 PROVOZ KRYTÉHO PLAVECKÉHO BAZÉNU A KOUPALIŠTĚ V ROCE 2013.....	34
3 MĚSTSKÁ A PŘÍMĚSTSKÁ KRAJINA	37
3.1 KÁCENÍ DŘEVIN ROSTOUCÍCH MIMO LES	37
3.2 PÉČE O VEŘEJNOU ZELEŇ VE MĚSTĚ SVITAVY ZA ROK 2013.....	38
3.3 ZEMĚDĚLSKÝ PŮDNÍ FOND	40
3.4 MĚSTSKÉ LESY.....	41
3.5 PROGRAM NA PODPORU OŠETŘOVÁNÍ VÝZNAMNÝCH STROMŮ	42
3.6 VÝZNAMNÉ KRAJINNÉ PRVKY, PŘÍRODNÍ REZERVACE, PŘÍRODNÍ PAMÁTKY, SOUSTAVA NATURA 2000 A ÚZEMNÍ SYSTÉM EKOLOGICKÉ STABILITY NA SVITAVSKU	43
3.7 PAMÁTNÉ STROMY	45
4 ODPADY	49
4.1 NEPOVOLENÉ SKLÁDKY	49
4.2 KOMUNÁLNÍ ODPAD A VYTRÍDĚNÉ SLOŽKY (PAPÍR, PLASTY, SKLO).....	49
4.3 SYSTÉM NAKLÁDÁNÍ S KOMUNÁLNÍM OPADEM A POPLATEK ZA SVOZ KOMUNÁLNÍHO ODPADU V ROCE 2013.....	50
4.4 SPOLUPRÁCE SE SPOLEČNOSTÍ EKO-KOM a.s.....	51
4.5 SBĚRNÝ DVŮR NA ULICI OLOMOUCKÁ	52
4.6 ROZVOJ ZPĚTNÉHO ODBĚRU HISTORICKÝCH ELEKTROZAŘÍZENÍ.....	53
4.7 SBĚR POUŽITÉHO TEXTILU A OBUVI.....	54
4.8 VÝSTAVBA SBĚRNÝCH MÍST v roce 2013 a dalších letech	55
4.9 PŘÍPRAVA INVESTIČNÍCH AKCÍ PRO ROK 2013 A DALŠÍ LÉTA	55
5 ZVÍŘATA KOLEM NÁS.....	59
5.1 PROBLEMATIKA OPUŠTĚNÝCH PSŮ VE MĚSTĚ.....	59
5.2 ORNITOLOGICKÉ ZAJÍMAVOSTI SVITAVSKA V ROCE 2013.....	60
6 DODATKY	64
6.1 ZÁKLADNÍ PŮSOBNOSTI ODBORU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ MĚÚ SVITAVY	64
6.2 EKOLOGICKÁ KOMISE RADY MĚSTA SVITAVY	71
6.3 ZELENÁ INFORMACÍM	72
6.4 VEŘEJNÉ ZDRAVÍ.....	72
6.5 NEZÁVISLÉ EKOLOGICKÉ ORGANIZACE	79
6.6 INVESTICE DO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V ROCE 2013.....	81

6.7 SVITAVY V ČÍSLECH MĚSTSKÉ STATISTIKY	82
7 ZÁVĚR	85
7.1 ZPRÁVA O STAVU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ VE SVITAVÁCH V ROCE 2013.....	85
7.2 PŘEHLED HLAVNÍCH ZKRATEK	91

„Ekoznámka 2014“ – Absolutní vítěz bez rozdílu kategorie

Anna Bulvová, Gymnázium Svitavy

ÚVOD

Ročenka Svitavy – životní prostředí 2013 je zpracována tak, aby podala souhrnnou informaci o stavu životního prostředí ve Svitavách. Ročenka 2013 je již devatenáctou publikací. Prvních osmnáct dílů bylo postupně věnováno letem 1995-2012.

Je určena nejen orgánům městské a státní správy, ale i široké odborné i laické veřejnosti.

Obsah ročenky je členěn podle jednotlivých složek prostředí: ovzduší, voda, městská a příměstská krajina, odpady a zvířata kolem nás. Další údaje jsou obsaženy v tematicky různorodých dodatcích. Kapitola ovzduší je členěna do částí popisujících především kvalitu ovzduší, připojeny jsou i informace o meteorologické situaci.

Kapitola voda se zabývá popisem protipovodňových opatření, provozováním vodovodu a kanalizace, ceně vodného a stočného a obsahuje i krátkou zprávu o provozu krytého bazénu a koupaliště.

V kapitole městská a příměstská krajina jsou uvedeny informace o povolování kácení dřevin, veřejné zeleni, ochraně zemědělského půdního fondu, městských lesích, programu na podporu ošetřování význačných stromů ve Svitavách, významných prvcích v krajině a památných stromech ve městě.

Kapitola odpady je věnována problematice odpadového hospodářství, činnosti státní správy a samosprávy.

V kapitole zvířata kolem nás je popsán systém péče o opuštěné psy ve městě a zajímavostem ze života ptáků ve městě i jeho okolí.

V kapitole dodatky je zařazena informace o působnosti odboru životního prostředí (OŽP), informace o činnosti ekologické komise Rady města Svitavy, ochraně veřejného zdraví, nezávislých ekologických organizacích působících ve Svitavách a investicích do životního prostředí. Navíc jsou připojeny některé statistické údaje o Svitavách.

Závěr tvoří souhrnná zpráva o životním prostředí ve Svitavách v roce 2013.

Pro zpracování ročenky byly využity údaje z databáze OŽP, ale i řada dalších podkladů, poskytnutých různými institucemi. Věříme, že i letošní díl ročenky splní svůj cíl a přinese cenné informace všem zájemcům o problematiku životního prostředí ve Svitavách.

„Ekoznámka 2014“ – 1. místo v kategorii Ovzduší

Tereza Bejčková, Speciální základní škola Svitavy

1 OVZDUŠÍ

1.1 OVZDUŠÍ – EMISE

1.1.1 KATEGORIE ZDROJŮ ZNEČIŠŤOVÁNÍ OVZDUŠÍ

V roce 2012 vešel v platnost nový zákon o ochraně ovzduší č. 201/2012 Sb., (dále jen „zákon o ochraně ovzduší“), který nahradil zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší. Zdroje jsou nově rozděleny na vyjmenované v příloze č.2 zákona o ochraně ovzduší a zdroje nevyjmenované.

Hlavní změny nového zákona spočívají v přenesení kompetencí v oblasti zpoplatňování bývalých středních zdrojů na krajské úřady a zrušení oznamovací povinnosti pro bývalé malé zdroje znečišťování ovzduší.

Z výše uvedených důvodů již nejsou uvedeny údaje o emisích ze stacionárních zdrojů.

Tab. 1.1 Přehled kategorií zdrojů znečišťování ovzduší

Druh zdroje znečišťování	Příslušný orgán ochrany ovzduší
Vyjmenované zdroje v příloze č. 2	ČIŽP Hradec Králové
Nevyjmenované zdroje v příloze č. 2	ČIŽP Hradec Králové ORP

Zdroj: OŽP MěÚ SY

1.2 KVALITA OVZDUŠÍ – MĚŘÍCÍ STANICE

1.2.1 KVALITA OVZDUŠÍ VE SVITAVÁCH V ROCE 2013

Hodnocení imisní situace ve městě Svitavy se opírá o data poskytovaná měřicí stanicí MLU č. ISKO 1195. Jedná se o automatickou stacionární stanici s reprezentativností příměstského měřítka (1 – 5 km), která je klasifikována dle kritérií mezinárodní sítě měřících stanic EUROAIRNET jako požadová pro městskou obytnou zónu. Stanice byla zřízena ministerstvem zdravotnictví ČR v rámci projektu „Systém monitorování zdravotního stavu obyvatelstva ČR ve vztahu k životnímu prostředí: Subsystém č. 1 – zdravotní důsledky a rizika znečištění ovzduší“. Stanice byla v souvislosti s reorganizací hygienické služby převedena k 1. lednu 2003 do majetku Zdravotního ústavu se sídlem v Pardubicích (ZUPU), od 12.2.2010 do majetku Zdravotního ústavu se sídlem v Ostravě (ZUOVA), od 1.7.2012 do majetku Zdravotního ústavu se sídlem v Ústí nad Labem (ZUUL).

V současné době je jednou z mnoha měřících stanic, provozovaných zdravotními ústavu. Tyto měřící stanice, zapojené do monitorování zdravotního stavu obyvatelstva ve vztahu k ovzduší, jsou také součástí Informačního systému kvality ovzduší Českého hydrometeorologického ústavu (ISKO).

Vybavení stanice:

- analyzátor oxidu siřičitého ML 9850 (UV fluorescence, rozsah měření 3 až 3000 $\mu\text{g}/\text{m}^3$)
- analyzátor oxidů dusíku ML 9841 (chemiluminiscence, rozsah měření 2 až 2000 $\mu\text{g}/\text{m}^3$)
- analyzátor TEOM 1400a pro měření suspendovaných prachových částic frakce PM_{10} (vibrační váha) ve spojení s ACCU jednotkou pro záchyt suspendovaných prachových částic frakce PM_{10} k následné analýze na obsah vybraných kovů.

Vzhledem k nedostatku finančních prostředků na projekt monitoring ovzduší nebyla vybavena meteorologickou růžicí pro měření klimatických parametrů.

Měřené okamžité imisní koncentrace sledovaných škodlivin jsou ukládány ve formě půlhodinových průměrných koncentrací do denních datových souborů. Tyto soubory lze softwarově vyhodnocovat jako hodinové, tříhodinové, osmihodinové a dvacetičtyřhodinové (denní) imisní koncentrace sledovaných látek. Data jsou v přesně stanoveném formátu předávána na Státní zdravotní ústav Praha, kde jsou ukládána do centrální databáze.

V rámci úsporných opatření došlo od roku 2010 k redukci sledovaných ukazatelů. Nadále je financováno pouze měření suspendovaných částic (PM_{10}) a těžkých kovů v prašném aerosolu.

1.2.2 ZNEČIŠTĚNÍ OVZDUŠÍ VE SVITAVÁCH PLYNNÝMI ŠKODLIVINAMI A PRACHEM

Znečištění ovzduší ve městě Svitavy bylo za sledované období posuzováno na základě imisních limitů stanovených přílohou č.1 k Zákonu č. 201/2012 Sb. ze dne 2.května 2012. Hodnoty imisních limitů pro hlavní znečišťující látky v ovzduší jsou uvedeny v tabulce 1.2.

V tabulce 1.3 jsou pak uvedeny četnosti překročení sledovaných znečišťujících látek v roce 2013 ve vztahu k platným imisním limitům.

Tab. 1.2: Hodnoty imisních limitů, přípustné četnosti jejich překročení pro vybrané látky znečišťující ovzduší dle přílohy č.1 k Zákonu č.201/2012 Sb. Údaje platné pro rok 2013 ve vztahu k ochraně zdraví lidí.

1. Imisní limity vyhlášené pro ochranu zdraví lidí a maximální počet jejich překročení

Znečišťující látka	Doba průměrování	Imisní limit	Maximální počet překročení
Oxid siřičitý	1 hodina	350 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$	24
Oxid siřičitý	24 hodin	125 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$	3
Oxid dusičitý	1 hodina	200 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$	18
Oxid dusičitý	1 kalendářní rok	40 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$	0
Oxid uhelnatý	maximální denní osmihodinový průměr ¹⁾	10 $\text{mg}\cdot\text{m}^{-3}$	0
Benzen	1 kalendářní rok	5 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$	0
Částice PM_{10}	24 hodin	50 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$	35
Částice PM_{10}	1 kalendářní rok	40 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$	0
Částice $\text{PM}_{2,5}$	1 kalendářní rok	25 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$	0
Olovo	1 kalendářní rok	0,5 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$	0

Poznámka:

1) Maximální denní osmihodinová průměrná koncentrace se stanoví posouzením osmihodinových klouzavých průměrů počítaných z hodinových údajů a aktualizovaných každou hodinu. Každý osmihodinový průměr se přiřadí ke dni, ve kterém končí, to jest první výpočet je proveden z hodinových koncentrací během periody 17:00 předešlého dne a 01:00 daného dne. Poslední výpočet pro daný den se provede pro periodu od 16:00 do 24:00 hodin.

Tab. 1.3 Suspendované částice (PM₁₀)

	Aritmetický průměr za 24 hodin	Aritmetický průměr za kalendářní rok
počet naměřených hodnot	365	1 (22,0 µg.m ⁻³)
imisní limit (µg.m ⁻³)	50 ^{*)}	40
počet hodnot přes limit	9	0

^{*)} nesmí být překročen více než 35krát za kalendářní rok

Zdroj: Zdravotní ústav se sídlem v Ústí nad Labem, Centrum hygienických laboratoří

V rámci projektu MZd ČR „Monitorování zdravotního stavu obyvatelstva ve vztahu k životnímu prostředí“ jsou pravidelně od roku 1994 sledovány AMS MLU ve Svitavách Lánech, ul. Hraniční krátkodobé, denní, měsíční a roční (IHr) aritmetické průměry koncentrací hlavních znečišťujících látek. Údaje o kvalitě ovzduší jsou od roku 2003 vyhodnoceny dle platné legislativy.

Měření oxidu siřičitého, oxidů dusíku a oxidu dusičitého za rok 2013 nebylo z důvodů úsporných opatření realizováno. Nadále je financováno pouze měření suspendovaných částic (PM₁₀) a těžkých kovů v prašném aerosolu.

Tab. 1.4 Měsíční a roční aritmetické průměry koncentrací suspendovaných prachových částic frakce PM₁₀ od roku 1996 (µg.m⁻³)

PM ₁₀	Leden	Únor	Březen	Duben	Květen	Červen	Červenec	Srpen	Září	Říjen	Listopad	Prosinec	IHr
1996	68,3	65,1	70,0	59,3	29,5	31,0	22,9	31,1	24,7	40,1	33,5	50,4	43,8
1997	61,4	42,5	53,1	33,5	28,0	27,9	20,8	48,8	35,0	30,5	34,1	23,1	36,6
1998	32,2	45,9	36,1	32,4	27,7	22,3	21,3	28,8	27,4	19,8	37,7	39,2	30,9
1999	29,5	23,8	47,1	34,2	26,6	21,5	26,5	27,5	32,9	24,8	31,9	21,2	29,7
2000	29,4	32,0	24,6	33,4	25,9	22,3	18,5	31,0	28,8	31,4	24,8	27,4	27,4
2001	34,2	35,0	27,5	23,8	23,2	18,7	21,1	33,2	18,3	33,9	22,9	29,3	26,7
2002	33,6	25,8	32,4	29,9	23,3	19,4	23,5	33,4	22,9	22,1	25,6	35,5	27,3
2003	30,2	48,4	50,9	37,3	20,3	23,4	21,0	28,7	30,0	19,8	26,9	26,1	30,3
2004	29,1	27,7	47,1	28,3	19,9	19,3	20,0	24,5	23,5	23,0	21,9	23,3	25,6
2005	18,6	35,0	48,7	37,4	19,2	17,0	20,1	22,4	25,9	32,8	31,0	21,4	27,5
2006	47,6	34,1	32,5	29,9	21,6	22,0	27,3	15,8	29,5	30,1	27,6	23,2	28,4
2007	16,5	23,4	35,6	27,2	21,2	18,9	17,6	20,8	18,1	25,4	18,6	24,9	22,4
2008	24,2				27,2	20,9	20,8	19,2	19,1	23,7	22,9	21,9	22,2
2009	31,1	17,7	17,5	34,5	16,9	15,7	18,8	22,7	25,3	17,6	20,7	24,3	21,9
2010	38,0	31,4	32,9	25,1	15,8	19,6	21,4	18,9	18,4	24,1	18,1	27,1	24,2
2011	27,7	42,3	34,8	25,4	21,3	16,9	14,5	21,0	20,0	23,5	37,7	13,3	24,9
2012	23,7	34,0	34,2	22,4	19,4	16,4	27,6 Pozn.1	18,5	16,9	18,8	21,2	23,7	23,1
2013	26,2	27,9	26,5	25,0	15,6	17,9	22,5	22,8	15,7	24,7	19,6	19,9	22,0

Pozn.1: Z důvodu poruchy měřícího zařízení na stanici MLU č. ISKO 1195 chybí data za období 5.7.2012 - 26.7.2012, měsíční aritmetický průměr za měsíc červenec může být touto skutečností ovlivněn.

Zdroj: Zdravotní ústav se sídlem v Ústí nad Labem, Centrum hygienických laboratoří

Rok 2013 lze z hlediska kvality ovzduší charakterizovat jako dobrý, který odpovídá imisní situaci z let minulých. Z prezentovaných údajů vyplývá, že k mírnému zhoršení kvality ovzduší dochází především v zimních měsících v důsledku topné sezóny. Koncentrace sledovaných znečišťujících látek během roku v ovzduší zůstává zhruba na úrovni posledních let a v ročním průměru se prakticky významně neliší. Lze předpokládat, že se na překročení imisních limitů podílí především lokální topeniště rodinných domů, částečně zátěž z dopravy, klimatické podmínky a vzhledem k převládajícím směrům větru ve Svitavách (západní, severozápadní).

1.2.3 TĚŽKÉ KOVY V PRAŠNÉM AEROSOLU

Prašný aerosol (polétavý prach) s vysokým obsahem toxických komponentů, jako jsou těžké kovy a semivolatilní organické látky, patří mezi základní složky znečišťující městské ovzduší.

Vysoký podíl individuálních topenišť a malých kotelen spalujících méně kvalitní tuhá paliva, stavební činnost, rozvoj automobilismu na komunikacích, které nejsou pro tuto intenzitu dopravy dimenzovány, spolu s podílem sekundární prašnosti jsou nejdůležitějšími faktory, ovlivňujícími vysokou prašnost.

Zachycení dostatečného množství suspendovaných prachových částic frakce PM₁₀ s obsahem těžkých kovů je technicky realizováno systémem bypass v tzv. ACCU jednotce měřícího systému, kterou lze dle požadavku na dobu zprůměrování koncentrace dopředu naprogramovat. Stopová množství kovů jsou stanovovány v laboratoři technikou ICP-MS.

Od roku 2000 se spektrum stanovovaných základních toxických prvků stabilizovalo, celostátně jsou sledovány v suspendovaných částicích prachu frakce PM₁₀ ve venkovním ovzduší kadmium, olovo, arzén, chrom, nikl a mangan, původně sledovaný zinek byl ze spektra základních těžkých kovů vypuštěn a výběrově se sledují další prvky ve specificky zatížených lokalitách. V rámci úsporných opatření jsou koncentrace sledovaných kovů stanovovány v posledních letech jako průměr ze 14-ti denních sumačních vzorků.

Imisní limity, cílové imisní limity pro stanovené kovy jsou stanoveny v příloze č. 1 k Zákonu č. 201/2012 Sb. ze dne 2.května 2012 a jejich hodnoty jsou uvedeny v tabulce 1.5.

Tab. 1.5: Imisní limity (IL) pro stanovené kovy vyhlášené pro ochranu zdraví lidí dle přílohy č. 1 k Zákonu č. 201/2012 Sb.

Prvek	Účel vyhlášení	Doba průměrování	Hodnota IL [ng.m ⁻³]
Kadmium (Cd)	ochrana zdraví lidí	1 kalendářní rok	5
Arzen (As)	ochrana zdraví lidí	1 kalendářní rok	6
Nikl (Ni)	ochrana zdraví lidí	1 kalendářní rok	20

Pro olovo je uveden imisní limit v Tab. 1.2.

Pro mangan a chrom není hodnota imisního limitu výše uvedeným Zákonem č.201/2012 Sb. stanovena.

Pro hodnocení imisní koncentrace manganu lze použít referenční koncentraci 150 ng.m⁻³.rok vydanou v roce 2003 SZÚ Praha jako koncentraci pro látku s prahovými účinky, která vychází z doporučení světové zdravotnické organizace (WHO) z roku 2000.

Pro hodnocení koncentrace celkového chromu ve venkovním ovzduší (tj. variabilní směs Cr+III a Cr+VI) není k dispozici vhodná referenční koncentrace.

V tabulce 1.6 jsou uvedeny 14-denní koncentrace sledovaných těžkých kovů v prašném aerosolu naměřené v průběhu příslušného roku a v tabulce 1.7 aritmetické průměry za kalendářní rok získané aritmetickým průměrováním aktuálních hodnot.

Tab. 1.6 14-denní koncentrace vybraných těžkých kovů v suspendovaných částicích prachu frakce PM_{10} ($ng.m^{-3}$)

Datum	Kadmium (Cd)	Olovo (Pb)	Arzen (As)	Chrom (Cr)	Nikl (Ni)	Mangan (Mn)
1.1.-13.1.	< 0,56	6	1,22	2,33	< 2,22	12,44
14.1.-27.1.	< 0,52	15,36	3,3	< 2,06	< 2,06	3,09
28.1.-10.2.	< 0,52	4,12	0,93	2,27	< 2,06	3,61
11.2.-24.2.	< 0,52	16,8	3,09	2,78	< 2,06	2,47
25.2.-10.3.	< 0,52	6,39	1,03	2,27	< 2,06	4,23
11.3.-24.3.	< 0,52	4,13	2,17	2,68	< 2,06	3,09
25.3.-7.4.	0,52	7,32	1,34	< 2,06	< 2,06	< 2,06
8.4.-21.4.	< 0,52	5,26	< 0,10	< 2,06	< 2,06	2,06
22.4.-5.5.	< 0,52	8,56	< 0,10	< 2,06	< 2,06	< 2,06
6.5.-19.5.	0,72	3,2	< 0,10	< 2,06	< 2,06	< 2,06
20.5.-2.6.	< 0,52	2,06	< 0,10	< 2,06	< 2,06	< 2,06
3.6.-16.6.	< 0,51	4,74	0,51	< 2,06	< 2,06	< 2,06
17.6.-30.6.	< 0,52	3,3	< 0,10	< 2,06	< 2,06	< 2,06
1.7.-14.7.	0,12	10,27	0,79	2,03	< 0,69	1,75
15.7.-28.7.	0,12	12,43	1,10	2,82	< 0,69	2,09
29.7.-11.8.	0,08	2,68	1,27	2,03	< 0,69	1,75
12.8.-25.8.	0,10	5,87	0,89	1,92	< 0,69	1,41
26.8.-8.9.	0,23	11,71	0,79	2,44	< 0,69	2,27
9.9.-22.9.	0,11	2,82	0,45	2,27	< 0,69	1,31
23.9.-6.10.	0,25	7,52	0,65	2,06	< 0,69	2,37
7.10.-20.10.	0,21	6,49	0,93	2,75	< 0,69	2,06
21.10.-3.11.	0,19	7,83	0,65	3,09	< 0,69	3,44
4.11.-17.11	0,24	8,04	1,13	3,09	< 0,69	2,41
18.11.-1.12.	0,18	5,19	1,34	3,44	< 0,69	1,72
2.12.-15.12	0,17	4,89	1,30	3,52	< 0,70	2,46
16.12.-29.12.	0,15	3,85	0,58	2,75	< 2,22	0,69
Průměr	0,23	6,80	1,21	2,58	< 1,44	2,84

Tab. 1.7 Roční průměry vybraných těžkých kovů v suspendovaných částicích prachu frakce PM₁₀ od roku 2000 ve Svitavách (μg.m⁻³)

Rok	Kadmium (Cd)	Olovo (Pb)	Arzen (As)	Chrom (Cr)	Nikl (Ni)	Mangan (Mn)
Aritmetický průměr za kalendářní rok (μg.m ⁻³)						
2000	0,0006	0,0167	0,0015	0,0010	0,0008	0,0039
2001	0,0005	0,0099	0,0017	0,0007	0,0007	0,0026
2002	0,0006	0,0093	0,0015	0,0012	0,0010	0,0037
2003	0,0005	0,0112	0,0019	0,0008	0,0009	0,0055
2004	0,0004	0,0069	0,0013	0,0014	0,0014	0,0055
2005	0,0004	0,0093	0,0013	0,0016	< 0,0009	0,0050
2006	0,0003	0,0054	0,0012	0,0011	0,0009	0,0041
2007	0,0004	0,0050	0,0008	< 0,0005	< 0,0009	0,0029
2008 ^{*)}	0,0001	0,0051	0,0006	0,007	0,0010	0,0036
2009	0,0004	0,0054	0,0007	0,0010	0,0012	0,0023
2010	0,0008	0,0080	0,0016	0,0021	0,0008	0,0029
2011	0,0003	0,0085	0,0011	0,0014	0,0006	0,0024
2012	0,0003	0,0081	0,0012	0,0020	0,0006	0,0026
2013	0,0002	0,0068	0,0012	0,0026	< 0,0014	0,0028

Zdroj: Zdravotní ústav se sídlem v Ústí nad Labem, Centrum hygienických laboratoří

1.2.4 SOUHRN

Kvalita ovzduší v roce 2013 ve Svitavách z pohledu spektra základních sledovaných škodlivin nijak nevybočovala z nastoleného trendu při srovnání s posledními lety a odpovídá vcelku celorepublikovému vývoji z pohledu sledovaných ročních imisních charakteristik.

Suspendované částice (PM₁₀)

Z hlediska hodnot měřených koncentrací se jeví jako zdravotně nejrizikovějším faktorem úroveň koncentrace polévatého prachu – suspendovaných částic frakce PM₁₀, kde se roční průměry ve Svitavách v posledních letech stále pohybují v rozmezí hodnot 20 - 30 μg.m⁻³, což představuje 50% – 75% hodnoty stanoveného ročního imisního limitu. Provedená měření a z nich určené roční průměry pro město Svitavy vykazují v posledních letech víceméně stabilní trend s výjimkou zvýšení v roce 2003, který představoval celorepublikově imisně extrémní rok. Vyšší úroveň znečištění polévatým prachem je zpravidla sledována v zimních a jarních měsících, v jejichž průběhu převážně dochází k překračování imisního limitu pro denní průměrnou koncentraci 50 μg.m⁻³, která nesmí být překročena více než 35krát za rok. V úrovni potenciální expozice suspendovanými částicemi frakce PM₁₀ se Svitavy v současnosti řadí mezi sídla s úrovní znečištění ovzduší v rozsahu 1/3 I Hr – 2/3 I Hr.

Toxické kovy (As, Cd, Cr, Mn, Ni, Pb)

Situace ohledně vývoje obsahu toxických kovů v suspendovaných částicích prachu frakce PM₁₀ v lokalitě Svitavy má setrvalý a stabilní charakter, koncentrace jsou buď stejné anebo mírně klesají.

Koncentrace kovů jsou ve vztahu k ostatním sledovaným lokalitám relativně nízké a Svitavy se zařazují mezi lokality s nejnižším stupněm znečištění imisemi kovů, kdy se koncentrace pohybují vesměs řádově pod legislativními nebo doporučenými limity a hodnoty imisních charakteristik sledovaných prvků jsou srovnatelné s hodnotami na pozadových stanicích v České republice (Košetice, Bílý Kříž).

V celorepublikovém srovnání obsahu těžkých kovů byly v posledním období potvrzeny dlouhodobě sledované trendy, tj. pozvolný pokles (olovo) nebo víceméně stabilizovaný stav (kadmium, chrom, arsen) bez významnějších výkyvů.

*Poznámka: Další údaje o imisní situaci v ČR lze nalézt na webových stránkách:
Státního zdravotního ústavu
Českého hydrometeorologického ústavu*

*www.szu.cz
www.chmi.cz*

1.2.5 ZÁVĚR

K 1.1.2014 byl provoz měřicí stanicí MLU č. ISKO 1195 ukončen. Měřicí stanice byla demontována a zrušena.

1.3 VYHODNOCENÍ METEOROLOGICKÝCH PRVKŮ ZA ROK 2013

Měření denní teploty a množství srážek na stanici Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského (ÚKZÚZ) v Hradci nad Svitavou se datuje už od roku 1945. Postupně přibývají k těmto veličinám další (maximální a minimální teploty, tlak vzduchu, teplota půdy, později délka slunečního svitu).

Veškerá měření se prováděla pouze ručně pomocí teploměrů a jednoduchých měřících zařízení až do ledna 1993, kdy byla zkušebně instalována automatická meteorologická stanice MPS 1 pro sběr meteorologických dat. Jedná se o komplexní zpracování pomocí snímačů pro teplotu vzduchu (chybí snímač pro tlak vzduchu). Všechny údaje shromažďuje s pomocí radiového spojení tzv. koncentrátor dat, odtud se na pokyn přesouvají do počítače, kde jsou zpracovány. Nadále se využívají hodnoty zjištěné ručním měřením, které slouží k doplnění a porovnání s daty z MPS1.

V tabulkách 1.8 a 1.9 je uveden přehled meteorologických záznamů teploty a srážek v roce 2013 na stanici ÚKZÚZ v Hradci nad Svitavou. Základem meteorologického hodnocení jsou výsledné průměrné denní teploty (měřeno v 7, 14 a 21 hodin), maximální a přízemní minimální teploty (°C), počet přízemních mrazíků, suma srážek (mm), počet dní se srážkami do 5 mm a počet dní se srážkami nad 5 mm, vždy za jednotlivé dekády a souhrnně za celý měsíc. Průměrné denní teploty a srážky se porovnávají k úhrnu normálů. Podle odchylky je stanoveno teplotní (v rozmezí mimořádně teplý až mimořádně studený) a srážkové (v rozpětí mimořádně suchý až mimořádně vlhký) zhodnocení daného měsíce. Vychází se z tabulky klimatologické klasifikace měsíců podle odchylek od normálu (viz tabulka 1.10 a 1.11), kde je pro každou kategorii upřesněno rozpětí odchylky.

Tab. 1.8 Měsíční teploty a jejich hodnocení v roce 2013 na stanici ÚKZÚZ v Hradci nad Svitavou

Měsíc	Teplota průměr denní	Teplota max.	Teplota min. příz. v 5 cm	Přízemní mráz počet dní	Měsíční teplotní normál °C	Odchylka od norm. °C	Klasif. měsíce podle teploty
Leden	-2,1	8,9	-15,9	28	-2,5	0,4	N
Únor	-1,2	7,0	-14,9	26	-1,2	0,0	N
Březen	-0,8	12,6	-13,7	27	2,7	-3,5	VS
Duben	7,9	25,0	-10,2	12	7,0	0,9	N
Květen	12,3	23,2	1,0	0	12,5	-0,2	N
Červen	15,6	31,8	2,8	0	15,2	0,4	N
Červenec	19,1	35,5	5,4	0	17,0	2,1	VT
Srpen	17,8	35,1	4,0	0	16,8	1,0	N
Září	11,3	24,9	-0,5	2	12,7	-1,4	S
Říjen	9,1	20,0	-3,7	8	7,7	1,4	N
Listopad	4,2	17,3	-8,1	17	2,1	2,1	T
Prosinec	1,2	8,1	-6,9	22	-0,9	2,1	T
Rok celkem	7,9	35,5	-15,9	142	7,4	0,5	N

Zdroj: ÚKZÚZ Hr. n. SY

Tab. 1.9 Měsíční srážky a jejich hodnocení v roce 2013 na stanici ÚKZÚZ v Hradci nad Svitavou

Měsíc	Srážky součet mm	Počet dní se srážkami do 5 mm	Počet dní se srážkami nad 5 mm	Měsíční sráž. normál mm	Procenta sráž. normál	Klasifikace měsíce podle srážek
Leden	51,7	16	5	35	148	V
Únor	34,2	17	1	28	122	N
Březen	48,7	12	2	37	132	V
Duben	19,5	11	1	41	48	VS
Květen	88,8	14	6	63	141	V
Červen	95,4	7	7	80	119	N
Červenec	21,8	5	1	79	28	VS
Srpen	71,1	6	4	72	99	N
Září	92,7	15	5	57	163	VV
Říjen	28,1	11	2	40	70	S
Listopad	19,1	17	1	42	45	VS
Prosinec	20,8	15	1	42	50	S
Rok celkem	591,9	146	36	616	96	N

Zdroj: ÚKZÚZ Hr. n. SY

Tab. 1.10 Klimatologické odchylky od normálu pro teplotu vzduchu

Klimatologická odchylka	Zkratka	Teplota vzduchu (°C) zimní pololetí 10 – 3 měs	Teplota vzduchu (°C) letní pololetí 4 – 9 měs.
Mimořádně teplý	MT	4,6 a více	3,1 a více
Velmi teplý	VT	3,1 - 4,5	2,1 - 3,0
Teplý	T	1,6 - 3,0	1,1 - 2,0
Normální	N	-1,5 - 1,5	-1,0 - 1,0
Studený	S	-3,0 - -1,6	-2,0 - -1,1
Velmi studený	VS	-4,5 - -3,1	-3,0 - -2,1
Mimořádně studený	MS	-4,6 a méně	-3,1 a méně

Zdroj: ÚKZÚZ Hr. n. SY

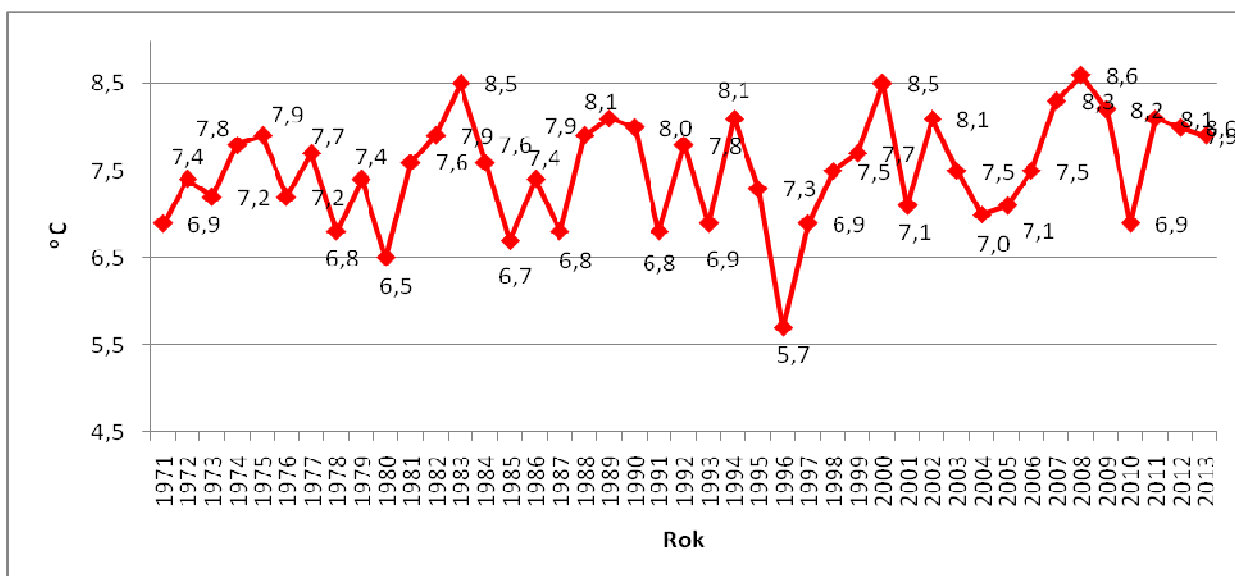
Tab. 1.11 Klimatologické odchylky od normálu pro úhrn srážek

Klimatologická odchylka od normálu	Zkratka	Úhrn srážek (v % normálu)
Mimořádně suchý	MS	pod 25
Velmi suchý	VS	25 - 49
Suchý	S	50 - 74
Normální	N	75 - 125
Vlhký	V	126 - 150
Velmi vlhký	VV	151 - 200
Mimořádně vlhký	MV	nad 200

Zdroj: ÚKZÚZ Hr. n. SY

Na obrázku 1.1 je uvedena průměrná teplota za období 1971 – 2013, na obrázku 1.2 pak suma srážek za období 1971 – 2013.

Obrázek 1.1 Průměrná teplota za období 1971-2013 naměřená na stanici ÚKZÚZ v Hradci nad Svitavou

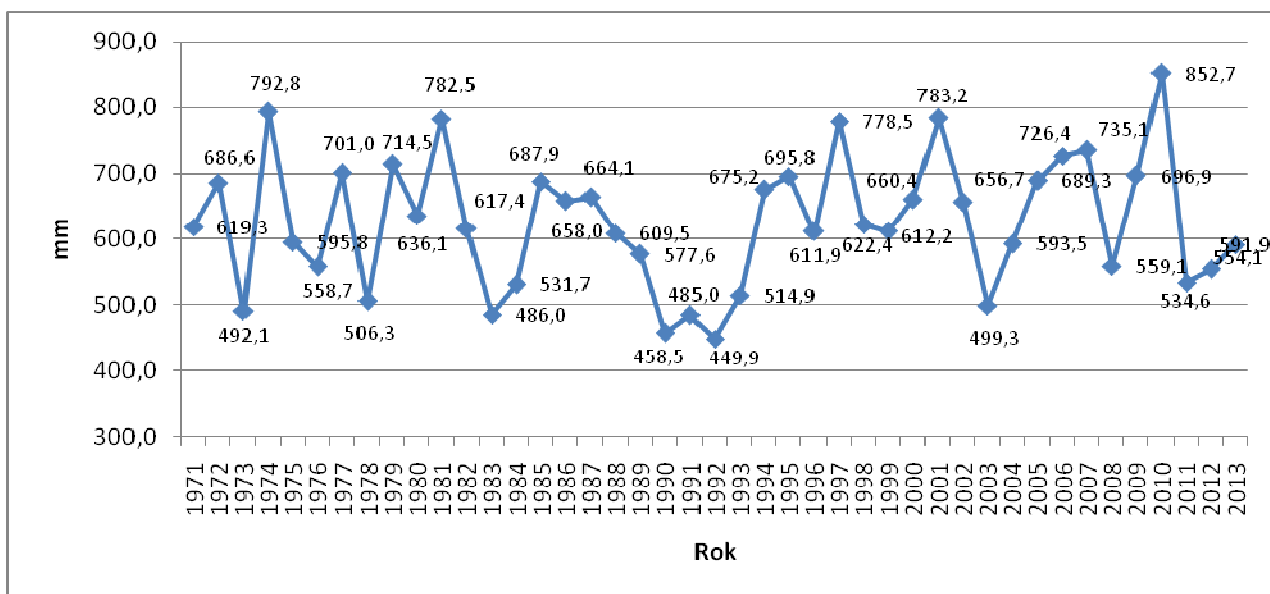

Zdroj: ÚKZÚZ Hr. n. SY

Teplotní normál: +7,4 °C (+6,5 °C do roku 2003)

Průměrná roční teplota v roce 2013: +7,9 °C

Obrázek 1.2 Suma srážek za období 1971 – 2013 naměřená na stanici

Zdroj: ÚKZÚZ Hr. n. SÝ

Srážkový normál: 616 mm (624 mm do roku 2003)

Suma srážek v roce 2013: 591,9 mm

Společně s porovnáním průměrných denních teplot a srážek je sledována i klimatologická charakteristika daného roku. V tabulce 1.12 je uvedeno porovnání jednotlivých let za období 1997–2013. Hodnocení vychází z klimatologické charakteristiky. Charakteristika průměrné teploty a úhrnu srážek je dána odchylkou od ročních normálů.

Tab. 1.12 Klimatologická charakteristika kalendářních roků v období 1997 – 2013

Rok	Průměrná teplota vzduchu		Úhrn srážek	
	Hodnota (°C)	Charakteristika	Hodnota (mm)	Charakteristika
1997	6,9	Normální	778,5	Vlhký
1998	7,5	Normální	622,4	Normální
1999	7,7	Teplý	612,2	Normální
2000	8,5	Velmi teplý	660,4	Normální
2001	7,1	Normální	783,2	Vlhký
2002	8,1	Teplý	656,7	Normální
2003	7,5	Normální	499,3	Suchý
2004	7,0	Normální	593,5	Normální
2005	7,1	Normální	689,3	Vlhký
2006	7,5	Normální	726,4	Vlhký
2007	8,3	Normální	735,1	Vlhký
2008	8,6	Normální	559,1	Normální
2009	8,2	Normální	696,9	Vlhký
2010	6,9	Normální	852,7	Velmi vlhký
2011	8,1	Normální	534,6	Suchý
2012	8,1	Normální	554,1	Suchý
2013	7,9	Normální	591,9	Normální

Zdroj: ÚKZÚZ Hr. n. Sv

„Ekoznámka 2014“ – 1. místo v kategorii Voda

Zdeněk Janko, Speciální základní škola Svitavy

2 VODA

2.1 PROTIPOVODŇOVÁ OPATŘENÍ

2.1.1 AKTUÁLNÍ STAV PŘÍPRAV NA REALIZACI PROTIPOVODŇOVÝCH OPATŘENÍ VE SVITAVÁCH

V roce 2013 pokračovala příprava na dokončení protipovodňových opatření na řece Svitavě. Závěrečná 3. etapa, v úseku od Svitavského rybníka po Komenského náměstí, zahrnuje zkapacitnění koryta řeky Svitavy, výstavbu ochranných zídek a navazující přeložky inženýrských sítí a rekonstrukci mostů a lávek.

V měsíci únoru 2014 nabylo právní moci stavební povolení na úpravu koryta řeky. O přípravě realizace této akce vedení města se zástupci Povodí Moravy s.p. průběžně jedná.

Současný propočet nákladů na dokončení úpravy řeky Svitavy od Komenského náměstí po Svitavský rybník bez rekonstrukce mostů a lávek přesahuje částku ve výši 100 mil. Kč. Realizace díla bude záviset na podmínkách pro financování těchto projektů z národních zdrojů, případně ze zdrojů Evropské unie. Dotaci však bude oprávněn čerpat dle stávajících pravidel pouze správce tj. Povodí Moravy s.p. Město Svitavy bude nuceno hradit rekonstrukci a zkapacitnění mostů a lávek ze svého rozpočtu.

Přes provedená protipovodňová opatření nelze ve Svitavách zajistit úplnou a komplexní ochranu před účinky extrémních srážek, dlouhotrvajících srážek a jarního tání sněhu. S ohledem na skutečnost, že se naše město nachází v horní části povodí, nelze s dostatečnou rezervou reagovat na vznik nepříznivých povětrnostních stavů. Velmi se osvědčila opatření na zachycení vody v krajině, kdy je ve zbudovaných suchých retenčních nádržích zachycována voda, která by jinak způsobila rozlívání vodních toků ve městě i v obcích níže po toku řeky Svitavy. Podél vodotečí ve městě je pak pro ochranu stávajících objektů využíváno ochranných zídek.

Je snahou zajistit zpracování dalších stupňů projektové přípravy těchto vodních děl tak, aby se město mohlo ucházet o získání prostředků na jejich realizaci z národních a evropských zdrojů. V současné době je rozpracována projektová dokumentace pro zbudování suchých retenčních nádrží. První lokalita zahrnuje území nad ul. U Tří mostů, Pod Viaduktem, Slovenská a Zámecká. Toto území bylo dne 16.8.2010 postiženo lokální záplavou, která byla způsobena extrémní krátkodobou srážkou na poměrně malém území ve východní části města. Druhá lokalita pak zahrnuje území nad areálem firem Ptáček a Nekvinda na ul. Průmyslová a území nad ul. Olomoucká a 5. května.

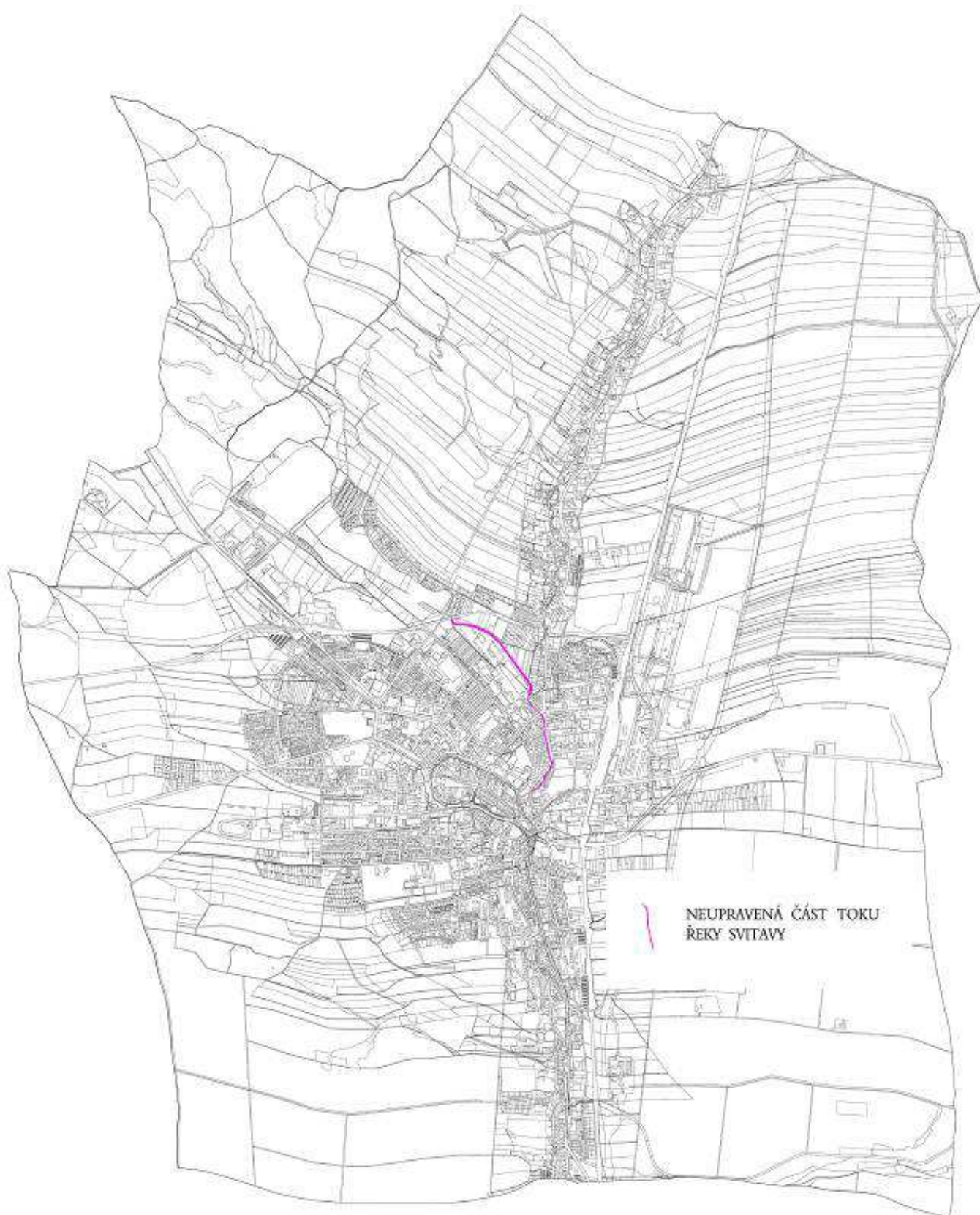
Dalším územím, pro které se zpracovává projektová dokumentace pro územní řízení, je lokalita Studeného potoka v úseku od podchodu této vodoteče pod železniční trať Svitavy – Ždírec u Skutče po vtok do zatrubněné části vodoteče nad ulicí Sokolovská a dále lokalita na ul. U Mlýna a Kapitána Jaroše.

Na obrázku 2.1 jsou uvedeny upravené úseky řeky Svitavy a Lačnovského potoka a plochy zbudovaných suchých poldrů. Doposud neupravená část toku řeky Svitavy je uvedena na obrázku 2.2.

Obr. 2.1 Upravené úseky řeky Svitavy a Lačnovského potoka a plochy zbudovaných suchých poldrů ve Svitavách

Obr. 2.2 Neupravená část toku řeky Svitavy ve Svitavách

2.1.2 VÝDAJE NA PROTIPOVODŇOVÁ OPATŘENÍ

Prostředky vynaložené na realizaci protipovodňových opatření na řece Svitavě a Lačnovském potoce v období 1999-2013 jsou uvedeny v tab. 2.1.

Tab. 2.1 Prostředky vynaložené na protipovodňové opatření na řece Svitavě a Lačnovském potoce v období 1999-2012

rok	investiční akce	náklady (v tis. Kč vč. DPH)	investor
1999	Obnova retenční schopnosti rybníka Rosnička	10.500	město Svitavy
1999-2000	I. etapa protipovodňových opatření na řece Svitavě (v úseku od ul. U Tří Dvorů po světelnou křižovatku)		
	- příprava území na Komenského náměstí (demolice školy a její přemístění na ul. Kijevskou), přeložky inženýrských sítí, lávky	8.500	město Svitavy
	- výstavba kanalizace	4.000	VODA A SPORT s.r.o.
	- přeložka koryta řeky Svitavy, zkapacitnění koryta, přeložky inženýrských sítí	20.000	Povodí Moravy s.p.
2000-2001	Výstavba suchého poldru v Moravském Lačnově	4.500	město Svitavy
2004-2005	II. etapa protipovodňových opatření na řece Svitavě (v úseku od světelné křižovatky po obec Hradec nad Svitavou)		
	- rekonstrukce mostů a lávek, přeložky inženýrských sítí	14.000	město Svitavy
	- zkapacitnění koryta řeky Svitavy, výstavba ochranných zídek, přeložky inženýrských sítí	40.000	Povodí Moravy s.p.
	I. etapa protipovodňových opatření na Lačnovském potoce		
	- rekonstrukce mostů a lávek, přeložky inženýrských sítí	7.000	město Svitavy
	- zkapacitnění koryta Lačnovského potoka v délce 1,2 km od soutoku s řekou Svitavou, výstavba dvou suchých poldrů, přeložky inženýrských sítí, výkupy pozemků	35.000	Zemědělská a vodohospodářská správa s.p.
2006	- projektové dokumentace a studie na III. etapu řeky Svitavy	368	město Svitavy
	- manipulační řády pro poldry v majetku města		
2007	- projekt na protipovodňová a protierozní opatření ORP Svitavy	500	Pardubický kraj

2008	- projekt na rekonstrukci mostů a lávek na Lačnovském potoce a řece Svitavě	1.392	Město Svitavy
	- zkapacitnění koryta Lačnovského potoka	5.000	Zemědělská a vodohospodářská správa s.p.
2009	- Projekt zkapacitnění koryta Lačnovského potoka	28.190	Zemědělská a vodohospodářská správa s.p.
	- Lačnovský potok (mosty, lávky)	6.225	Město Svitavy
2010	- Lačnovský potok (mosty, lávky)	5.653	Město Svitavy
2011	Svitava, Svitavy – zajištění průtočnosti koryta III. etapa - PD k záborům dotčených pozemků	63	Město Svitavy
2012	- převedení povrchových vod Svitavský Dolní rybník	29	Město Svitavy
	- zadržení povrchových vod ve východní části města Svitavy	88	
Prostředky vynaložené na realizaci protipovodňových opatření na řece Svitavě a Lačnovském potoce v období 1999-2012		191.008	

Zdroj: OŽP MěÚ SY

2.2 PITNÁ VODA

2.2.1 ZPRÁVA O PROVOZU SKUPINOVÉHO VODOVODU SVITAVY ZA ROK 2013

Skupinový vodovod Svitavy od 1.1. 2010 provozuje Vodárenská Svitavy s.r.o. na základě Smlouvy o provozu vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu ze dne 6.10.2009, dle schváleného provozního řádu. Aktualizované údaje o majetkové a provozní evidenci byly do konce měsíce února 2014 předány na odbor životního prostředí MÚ Svitavy. Zásobování vodou města Svitavy a obcí Koclířov, Hřebeč, Kamenná Horka, Vendolí, Ostrý Kámen, Karle, Javorník zůstalo beze změny včetně možnosti dotace vodovodu obce Kukle z vodovodní sítě Javorníka – tato možnost ani v roce 2013 využita nebyla. Na základě smlouvy na vodu předanou pro obec Hradec nad Svitavou bylo v uplynulém roce fakturováno 501 m³. V roce 2013 byly využívány zdroje Olomoucká a Čtyřicet Lánů a z jednotlivých lokalit byla čerpána voda v uvedeném množství a kvalitě v následující tabulce.

Tab. 2.2 Informace o množství a kvalitě využití zdrojů pitné vody pro zásobování obcí Skupinového vodovodu Svitavy v roce 2013

Prameniště – lokalita (zdroj)	Zvodeň	Vydatnost (l/s)	Povolený odběr *) (l/s ; m ³ /rok)	Výroba za rok 2013 (m ³ /rok)	Průměr NO ₃ za rok 2013 (mg/l)
Čtyřicet Lánů (SV1-2)	střední turon	60	60 ; 900.000	249.774	44,93
Čtyřicet Lánů (SV3)	spodní turon	12	12 ; 378.000	376.614	14,60
Olomoucká (S1-3)	střední turon	65	65 ; 950.000	87.803	41,82
Olomoucká (S4)	spodní turon	28	28 ; 950.000	455.874	2,65

Zdroj: Vodárenská Svitavy s.r.o.

Pozn. *) Povolené množství odběru podzemní vody za rok je v tabulce uvedeno dle rozhodnutí pro celá prameniště Olomoucká a Lány.

Kontrola kvality vody byla zajišťována rozbory dle „Programu kontroly jakosti pitných vod na rok 2013“ na základě požadavků zák. č. 471/2005 o ochraně veřejného zdraví, odběry vzorků prováděla na základě smlouvy Orlická Laboratoř s.r.o. Průměrná kvalita vody přepočtená podle čerpaného množství byla 17,55 mg/l dusičnanů, což představuje pokles oproti předcházejícímu roku o cca 3,88 mg/l. Přitom je z prameniště Lány dodávána voda v průměrné kvalitě 31,22 mg/l dusičnanů a z prameniště Olomoucká 3,88 mg/l. Hygienické zabezpečení pitné vody chlorem bylo zajišťováno průběžně automatickým dávkováním v závislosti na čerpaném množství.

Výroba vody, fakturace, vlastní spotřeba a ztráty po jednotlivých obcích za rok 2013 jsou uvedeny v tabulce 2.3.

Tab. 2.3 Výroba vody, fakturace, vlastní spotřeba a ztráty v jednotlivých obcích za rok 2013

Skupinový vodovod Svitavy 2013	Výroba (m ³)	Fakturace (m ³)	Vl. spotř. (m ³)	Ztráty (m ³)	Ztráty celkem (%)	Ztráty v síti (%)
Celkem	1.170.065	922.474	13.765	252.092	21,16	19,98

Zdroj: Vodárenská Svitavy s.r.o.

Vodárenská Svitavy s.r.o. provádí fakturaci vodného dle harmonogramu s čtvrtletní a pololetní fakturací u odběratelů bez záloh a roční se zálohami z toho důvodu, že není uzavřen celoroční cyklus fakturace u všech odběratelů, proto jsou k ročnímu přehledu o výrobě dopočítány dodané m³. Rok 2009 byl ovlivněn dofakturací končícího provozovatele a rok 2010 dopočtením dohadných m³, není možné předcházející roky porovnávat. Za vypovídající údaje pro porovnání jednotlivých fakturačních období provozování Vodárenskou Svitavy s.r.o. lze považovat od roku 2011, ve kterém bylo vyfakturováno včetně dohadných m³ 942.647 m³ v rámci odběratelů Skupinového vodovodu Svitavy a 2210 m³ vody předané. V roce 2012 bylo vyfakturováno s dopočtem dohadných m³ 964.816 m³ a 3.204 m³ vody předané. Nárůst fakturovaných m³ ovlivnila větší spotřeba u některých odběratelů, kteří měli poruchy na vnitřním rozvodu. Za rok 2013 však díky klimatickým podmínkám a omezení provozu některých podniků došlo k velkému poklesu vody fakturované na 922.474 m³. U vody předané pokles na 501 m³ byl ovlivněn omezením odběru po provedené rekonstrukci vodovodu v obci Hradec nad Svitavou.

Tab. 2.4 Výroba, fakturace a ztráty za roky 2000-2013

Rok	Výroba (m ³)	Fakturace (m ³)	Ztráty (m ³)	Vl. spotř. (m ³)	Ztráty celkem (%)	Ztráty v síti (%)
2000	1.789.000	1.086.391	702.609	27.852	39,27	37,72
2001	1.684.092	1.106.460	577.632	24.970	34,30	32,82
2002	1.652.871	1.100.500	552.371	15.880	33,42	32,46
2003	1.648.029	1.078.496	569.533	17.180	34,56	33,52
2004	1.320.663	1.030.984	289.679	3.600	21,93	21,66
2005	1.362.274	1.004.868	357.406	20.890	26,24	24,70
2006	1.370.120	1.018.824	351.296	13.900	25,64	24,63
2007	1.382.996	1.023.759	359.237	15.750	25,98	24,84
2008	1.313.809	993.493	28.300	320.316	24,38	22,23
2009	1.337.724	1.099.160	23.800	238.564	17,83	16,05
2010	1.219.687	1.002.551	21.954	21.954	17,80	16,00
2011	1.260.952	944.857	316.095	23.566	25,06	23,20
2012	1.231.598	968.020	263.938	19.465	21,43	19,85
2013	1.170.065	922.474	247.591	13.765	21,16	19,98

Zdroj: Vodárenská Svitavy s.r.o.

Přehled odstraněných poruch na skupinovém vodovodu Svitavy v členění po obcích v roce 2013 je uveden v tabulce 2.5.

Tab. 2.5 Poruchy na SVS odstraněné v roce 2013

Obec	Poruchy 2013	Hlavní řady		Vodovodní přípojky	Armatury
		Lomy	Hrdla		
Svitavy		10	3	21	11
Koclířov		5	0	2	0
Kamenná Horka		0	0	1	0
Hřebeč		0	0	0	0
Javorník		0	1	3	2
Vendolí		10	0	3	3
Ostrý Kámen		0	0	0	1
Karle		1	0	0	0
Celkem		26	4	30	17

Zdroj: Vodárenská Svitavy s.r.o.

V roce 2013 bylo odstraněno 77 ks poruch, to je o 49 ks poruch méně jak v předcházejícím roce. Údržba na objektech a vodovodních řadech probíhala dle schváleného provozního řádu. Mimo jiné byly provedeny nátěry klempířských prvků a dřevěného obložení na čerpacích stanicích a vodojemech, opravy oplocení jednotlivých objektů. Hlavní investiční akcí v roce 2013 bylo dokončení stavebních prací a předání akce „Opatření na zlepšení kvality pitné vody a dostavba Skupinového vodovodu Svitavy II. etapa“ – vrty Olomoucká, Lány. Stavební práce byly dokončeny 31.10.2013. Na základě výsledků čerpacích zkoušek, kterými ve vrtu S-5 v prameništi Olomoucká byla zjištěna malá vydatnost – 8 l/s a v prameništi Lány u vrtu SV-4 naopak vyšší vydatnost až 30l/s, bylo rozhodnuto upustit od realizace výtláčného řadu z prameniště Olomoucká do vodojemu Lány. Po vydání povolení k odběru, které nabylo právní moci v lednu 2014, byly nové vrty uvedeny

do provozu, čím se výrazně zlepšila kvalita dodávané vody, zejména v obsahu dusičnanů, předpokládaná hodnota v síti by se měla pohybovat kolem 15 mg/l. Tím se zlepšila kvalita dodávané vody, před zahájením I. etapy dosahovala hodnota dusičnanů v síti k 50mg/l. V rámci opravy silnice I/43 ve Svitavách byla provedena výměna vod. řadů DN 80 za PE 80 a šoupaték – DN 80 – 3x, DN 100 – 1x z ulice Bezručova do ulic Seifertova, Šafaříkova a Mostní.

2.2.2 KVALITA PITNÉ VODY

Hodnocení kvality pitné vody je souborem mnoha ukazatelů a hodnocení. Na základě provedených měření provozovatele (Vodárenská Svitavy s.r.o.) i OHS Svitavy je pitná voda ve vodovodní síti ve Svitavách ve velmi dobré kvalitě. Údaje o kvalitě pitné vody jsou uvedeny v tabulce 2.6. Jedná se o výtah z kompletních rozborů prováděných provozovatelem vodovodu.

Tab. 2.6 Kvalita pitné vody ve veřejném vodovodu ve Svitavách v roce 2013

Ukazatel	Jednotka	Limit	Průměr	Max.	Min.	Počet stanovení
enterokoky	KTJ/100ml	max.0	0	0	0	10
Escherichia coli	KTJ/100ml	max.0	0	0	0	10
koliformní bakterie	KTJ/100ml	max.0	2	2	0	10
abioseston	%	max.10	1,4	2	1	3
mikroskop. obraz: počet org.	jedinci/ml	max.50	0	0	0	3
mikroskop. obraz: živé org.	jedinci/ml	max.0	0	0	0	3
kultivovatelné organismy při 22 °C	KTJ/ml	max.200	5,70	72	0	10
kultivovatelné organismy při 36 °C	KTJ/ml	max.20	1,03	11	0	10
1,2-dichlorethan	µg/l	max.3	0,3	<0,3	<0,3	3
amonné ionty	mg/l	max.0,50	0,05	<0,05	<0,05	9
antimon	µg/l	max.5,0	0,8	<0,8	<0,8	3
arsen	µg/l	max.10	1	<1	<1	3
barva	mg/l Pt	max.20	5	<5	<5	10
benzen	µg/l	max.1,0	0,1	<0,1	<0,1	3
benzo(a)pyren	µg/l	max.0,010	0,002	<0,002	<0,002	3
bór	mg/l	max.1,0	0,02	<0,02	<0,02	3
bromičnany	µg/l	max.10	2,5	<2,5	<2,5	3
TOC	mg/l	max. 5,0	1,07	1,76	<1,00	10
dusičnany	mg/l	max.50	22,98	42,2	2,4	8
dusitany	mg/l	max.0,50	0,02	<0,02	<0,02	8
dusičnany+dusitany		max.1	0,78	0,78	0,78	6
fluoridy	mg/l	max.1,5	0,06	0,06	0,06	3
hliník	mg/l	max.0,20	0,02	<0,02	<0,02	3
hořčík	mg/l	20 - 30	13,66	4,48	7,66	4
chlor volný	mg/l	max.0,30	0,07	0,16	<0,03	10
chlorethen	µg/l	max.0,50	0,17	<0,17	<0,17	3
chloridy	mg/l	max.100	12,20	18,5	< 5	8
chrom celkový	µg/l	max.50	1	<1	<1	3
chuť	stupeň	max.2	0	0	0	8
kadmium	µg/l	max.5,0	0,5	<0,5	<0,5	3
konduktivita	mS/m	max.125	48,00	52,00	42,50	10
kyanidy celkové	mg/l	max.0,050	0,003	<0,003	<0,003	3
mangan	mg/l	max.0,050	0,01	<0,01	<0,01	3
měď	µg/l	max.1000	10	<10	<10	3

nikl	µg/l	max.20	1	<1	<1	3
olovo	µg/l	max.25	1	<1	<1	3
pach	stupeň	max.2	0	0	0	8
atrazin	µg/l	max.0,10	0,008	0,008	0,008	1
desethylatrazin	µg/l	max.0,10	0,009	0,009	0,009	1
chlorpyrifos	µg/l	max.0,10	0,005	<0,005	<0,005	1
chlortoluron	µg/l	max.0,10	0,02	<0,02	<0,02	1
isoproturon	µg/l	max.0,10	0,02	<0,02	<0,02	1
2,4-D	µg/l	max.0,10	0,04	<0,04	<0,04	1
MCPA	µg/l	max.0,10	0,04	<0,04	<0,04	1
MCPB	µg/l	max.0,10	0,04	<0,04	<0,04	1
pesticidní látky celkem	µg/l	max.0,50	0,017	0,017	0,017	1
pH		6,5 - 9,5	7,60	7,89	7,21	10
benzo(b)fluoranthen	µg/l		0,002	<0,002	<0,002	3
benzo(k)fluoranthen	µg/l		0,002	<0,002	<0,002	3
benzo(g,h,i)perylene	µg/l		0,002	<0,002	<0,002	3
indeno(1,2,3-cd)pyren	µg/l		0,002	<0,002	<0,002	3
PAUsuma	µg/l	max.0,10	0	0	0	3
rtuť	µg/l	max.1,0	0,2	<0,2	<0,2	3
selen	µg/l	max.10	1	<1	<1	3
sířany	mg/l	max.250	36,10	48,60	25,40	8
sodík	mg/l	max.200	2,2	2,2	2,2	3
tetrachloreten	µg/l	max.10	0,8	<0,8	<0,8	3
trichlorethen	µg/l	max.10	0,4	<0,4	<0,4	3
TCE+PCE	µg/l	max.10	0	0	0	3
chloroform	µg/l	max.30	0,8	<0,8	<0,8	3
bromoform	µg/l		0,3	<0,3	<0,3	3
dibromchlormethan	µg/l		0,20	<0,2	<0,2	3
bromdichlormethan	µg/l		0,20	<0,2	<0,2	3
trihalomethany	µg/l	max.100	0	0	0	3
vápník	mg/l	40 - 80	93,67	110,00	79,60	3
vápník + hořčík	mmol/l	2,0 - 3,5	2,63	2,92	2,30	9
zákal	ZF(n)	max.5	1,0	<1,0	<1,0	10
železo	mg/l	max.0,20	0,02	0,02	<0,02	10
objemová aktivita radonu	Bq/l	max.300	4,4	4,4	4,4	3
celk. objemová aktivita alfa	Bq/l		0,04	<0,04	<0,04	3
celk. objemová aktivita beta	Bq/l		0,07	<0,07	<0,07	3
teplota	°C		10,29	16,7	3,2	9

2.2.3 DRUHÁ ETAPA OPATŘENÍ NA ZLEPŠENÍ KVALITY PITNÉ VODY

Město Svitavy a obce Javorník, Kamenná Horka, Karle, Koclířov a Vendolí, které jsou sdružené v dobrovolném svazku obcí Skupinový vodovod Svitavy, se dlouhodobě snaží o zlepšování kvality pitné vody. Od února letošního roku je všem odběratelům v těchto obcích dodávána pitná voda převážně z hloubky 165-185 m, odkud je jímána voda s minimálním obsahem dusičnanů. Tím došlo k poklesu dusičnanů dodávané vody ve Svitavách a v obcích Javorník, Kamenná Horka, Karle a Vendolí

V roce 2005 byly zbudovány nové zdroje pitné vody, jeden v prameništi Lány a druhý v prameništi Olomoucká. Kapacita zmíněných zdrojů však doposud pokrývala přibližně poloviční spotřebu odběratelů a navíc byla vzhledem ke kapacitě jednotlivých zdrojů a odběrům v různých částech města nerovnoměrně distribuována. Proto se připravovalo zbudování dalších dvou zdrojů pro zajištění zásobování vodou s obsahem dusičnanů pod 15 mg/l. Doposud byl průměrný obsah

dusičnanů v pitné vodě na hranici 23 mg/l. Pro informaci uvádíme, že ještě v roce 2005 byl tento ukazatel 47,8 mg/l, přičemž limit nejvyšší mezní hodnoty je stanoven na 50 mg/l.

Další dva nové zdroje byly nyní vybudovány ve stávajících prameništích Olomoucká a Lány. Stavební práce probíhaly relativně krátce - od prosince 2011 do března 2012. Do konce roku 2012 proběhl sled čerpacích zkoušek, na který v roce 2013 navázal složitý proces vyhodnocení hydrogeologického průzkumu, přípravy řízení o posouzení vlivů na životní prostředí, zajištění podkladů pro povolení nakládání s podzemními vodami a vlastní osazení nových vrtů technologií k čerpání pitné vody.

Využitelné množství pitné vody z nově zbudovaných zdrojů je u vrtu v prameništi Olomoucká 8 litrů /s a v prameništi Lány 20-25 litrů/s. Tento výsledek je opačný, než byl předpoklad před zahájením prací a než byla skutečnost ve vrtech zbudovaných v těchto původních prameništích v roce 2005. Pro zásobování pitnou vodou má však tento výsledek velice příznivý dopad, neboť již není nutné realizovat plánovaný výtlačný vodovodní řad, který měl přebytky z prameniště Olomoucká přečerpávat do vodojemu Lány, odkud je zásobována většina obyvatel obcí sdružených ve Skupinovém vodovodu Svitavy. Předpokládaná výsledná hodnota obsahu dusičnanů v pitné vodě by měla činit přibližně 15 mg/l. Vydátnost nových zdrojů a kvalita dodávané vody bude provozovatelem vodovodu průběžně sledována. Prozatím není možné označit, že bude dodávaná voda v kvalitě vody kojenecké. Vyhodnocení tohoto ukazatele bude sledováno v průběhu roku 2014.

2.3 ODPADNÍ VODA

2.3.1 ZPRÁVA O PROVOZU MĚSTSKÉ KANALIZACE

Kanalizace byla v roce 2013 provozována v souladu s provozním řádem kanalizace a kanalizačním řádem města Svitavy, který má platnost do 31.12.2015.

O stavu kanalizace je majitel provozovatelem průběžně informován. Průběžně jsou prováděny kamerové prohlídky. Protokoly z těchto prohlídek, včetně vyhodnocení stavu kanalizace, jsou archivovány na ČOV Svitavy. Považujeme za nutné zdůraznit, že pravidelné kamerové prohlídky přispívají nejen k zachycení aktuálního stavu potrubí, ale v praxi znamenají i prevenci proti případným haváriím na kanalizační síti.

Z provozních prostředků byla v roce 2013 řešena tato nápravná opatření:

- odstranění havárie na ul. Nádražní (zborcená šachta)
- odstranění havárie na ul. Tkalcovská (zborcená šachta)
- oprava zborcené kanalizační přípojky na ul. Československé armády č.o. 6

Z prostředků nájemného byla provedena rekonstrukce kanalizace v části ulic Tolstého, Na Červenici a ulice Jiráskova.

V průběhu roku byla prováděna běžná údržba tj. kontrola, čištění a drobné opravy kanalizace v souladu s provozním řádem kanalizace. Průběžně bylo zajišťováno čištění a údržba tlakovými vozy dodavatelských firem a čistící technikou provozovatele, Vodárenská Svitavy s.r.o.

Počet hlášených poruch na kanalizačních přípojkách za rok 2013 ve Svitavách je 118. Celkový počet poruch /zásahů/ na veřejné kanalizaci 39. Všechny poruchy byly včas odstraněny, nedošlo ke škodám na majetku.

Z prostředků dotačních prostředků a nájemného bude v roce 2014 a 2015 realizována třetí etapa rekonstrukcí kanalizačních stok ve Svitavách.

Jako každoročně bude probíhat pravidelná deratizace kanalizační sítě.

V roce 2013 nedošlo k žádným závažnějším poruchám na podtlakové kanalizaci. V podtlakové stanici došlo v únoru k poruše chlazení vývěvy a v červnu k nasátí vody do vývěv. Obě poruchy byly odstraněny servisní firmou. K přerušení odvádění odpadních vod nedošlo – byly použity záložní vývěvy.

2.3.2 ZPRÁVA O PROVOZU MĚSTSKÉ ČISTÍRNY ODPADNÍCH VOD

Provoz ČOV v roce 2013

Provoz ČOV byl v roce 2013 zabezpečován v souladu s:

- Provozním řádem ČOV (schválen OŽP MěÚ Svitavy dne 18.2.2004, platnost není omezena)
- podmínkami stavebního povolení k vypouštění odpadních vod pro období výstavby, vydaného OŽPZ KÚ Pardubického kraje

Z hlediska dalšího provozování ČOV je v současné době prioritou vytvoření podmínek pro dosažení zpřísněných požadavků na kvalitu vypouštěných vod. Tyto požadavky jsou stanoveny NV č.61/2003 Sb. a jeho novelou - NV č. 229/2007 Sb., která je platná od 1.10.2007.

V únoru 2012 bylo předáno staveniště zhotoviteli a byla zahájena rekonstrukce. Probíhající akce řeší především vybavení ČOV technologií pro zajištění zvýšeného odstraňování dusíku a fosforu. Jedná se o komplexní intenzifikaci ČOV zahrnující i rekonstrukci stavebních konstrukcí a výměnu strojního zařízení, které je na hranici morální i fyzické životnosti, rekonstrukci kalové koncovky, včetně hygienizace kalu, a plynového hospodářství. Dále jsou prováděny zásahy a úpravy pro optimalizaci provozních nákladů na elektrickou a tepelnou energii a stavební úpravy zaměřené na dodržení stavebních, hygienických a bezpečnostních předpisů. Termín dokončení díla je stanoven na 30.5.2014. Po převzetí bude zahájen roční zkušební provoz ČOV.

Stavební povolení bylo vydáno rozhodnutím OŽPZ Pardubického kraje ze dne 27.8.2008. Tímto rozhodnutím bylo současně povoleno vypouštění odpadních vod pro období výstavby, zkušební provozu a pro období trvalého provozu ČOV.

Na žádost města Svitavy bylo OŽPZ KÚ Pardubického kraje prodloužena účinnost povolení k vypouštění pro období výstavby nejdéle do 30.6.2014, účinnost povolení k vypouštění pro období zkušební provozu na dobu 12 měsíců, nejdéle do 30.6.2015 a účinnost povolení k vypouštění pro období trvalého provozu, nejdéle od 1.7.2015, do 31.12.2016.

Chemicko-technologické hodnocení provozu ČOV

Tab. 2.7 Srovnání skutečných průtoků na ČOV s projektovanými parametry

		skutečnost 2013	projekt
Q _{roční}	m ³ /rok	1 257 411	2 056 775
Q ₂₄	m ³ /den	3 445	5 635
Q _{prům}	l/s	39,9	65,2

Zdroj: Vodárenská Svitavy s.r.o.

Hodnocení dosažených výsledků

V tabulce jsou porovnány výsledky rozborů 24 hod. směsných vzorků odebíraných na odtoku z ČOV v roce 2013 s limity „p“ tj. přípustnými koncentracemi, které jsou stanoveny platným povolením.

Tab. 2.8 Porovnání výsledků s povolením k vypouštění z ČOV

Ukazatel	„P“ mg/l	naměřené hodnoty* mg/l
CHSK _{Cr}	120	81
BSK ₅	30	13
NL	35	20
N _c	45	25,1
P _{celk}	2	1,7

Zdroj: Vodárenská Svitavy s.r.o.

* naměřené hodnoty – jedná se o nejvyšší hodnoty naměřené v období 01-12/2013, vyjma ukazatelů P_c a N_c, kde se jedná o průměr za období 01-12/2013 (limitní hodnoty těchto ukazatelů jsou stanoveny jako průměr za posledních 12 měsíců).

Překročení přípustné koncentrace (limit „p“) nebylo zaznamenáno u žádného limitovaného ukazatele znečištění. Překročení maximální koncentrace (limit „m“) nebylo zaznamenáno u žádného limitovaného ukazatele znečištění.

Kalové hospodářství

Údaje o produkci kalu na ČOV Svitavy za rok 2013 jsou uvedeny v tabulce 2.9.

Tab. 2.9 Produkce kalu v roce 2013

Surový kal + přebytečný	19 305 m ³ /rok + 52,9 m ³ /den
Odvodněný kal	1 491 t (cca 18 % sušiny)

Zdroj: Vodárenská Svitavy s.r.o.

V roce 2013 byly veškeré produkované odvodněné kaly předávány smluvnímu odběrateli – fa ENVIROX s.r.o., Praha

Provoz ČOV z hlediska platných předpisů

Kontrola provozu ČOV

Dne 14.5.2013 provedli pracovníci oddělení ochrany vod ČIŽP OI Hradec Králové kontrolu provozu ČOV Svitavy. Revizí nebyly zjištěny žádné závady a nedostatky, které by byly hodnoceny jako porušení povinností, a nebylo prokázáno nedovolené vypouštění odpadních vod do vod povrchových.

Poplatky za vypouštění odpadních vod do vod povrchových

V roce 2013 byly stanoveny pro ČOV Svitavy zálohy na poplatky ve výši 1 179 027,- Kč. Vyúčtování poplatků za rok 2013 činilo částku ve výši 981 158,- Kč.

V roce 2014 budou placeny poplatky pouze za objem vypouštěných vod, zálohy na poplatky byly stanoveny v celkové výši 175 000,- Kč.

2.4 CENA VODY VE SVITAVÁCH V ROCE 2014

Zvýšení ceny na rok 2014 bylo ovlivněno především nárůstem výše sazby DPH na 15%. U jednotlivých položek kalkulačního vzorce ceny vodného a stočného došlo jen k částečným úpravám, které vycházejí z objemu předpokládané fakturace vody a potřeb provozu vodovodu, kanalizace a čistírny odpadních vod v roce 2013.

O ceně vodného a stočného rozhodují vlastníci infrastrukturního majetku, kterými jsou město Svitavy, svazek obcí Skupinový vodovod Svitavy a SPORTES Svitavy, s.r.o.

Průměrná roční spotřeba na jednoho obyvatele je přibližně 37 m³. Při uvedeném zvýšení tak jeden obyvatel ve Svitavách zaplatí za vodné a stočné v roce 2014 průměrně částku ve výši cca 2.567 Kč

(69,37 Kč/m³ x 37 m³), proti výdajům cca 2.481 Kč v roce 2013 (67,05 Kč/m³ x 37 m³). Navýšení v tomto případě činí částku ve výši 86,- Kč/rok.

Přes uvedené navýšení ceny bude cena roku 2014 ve Svitavách pod průměrem České republiky. Samotná výše ceny však není zcela vypovídající o toku finančních prostředků do provozu, údržby, obnovy a rozvoji infrastrukturního majetku vodovodu a kanalizace.

Platná cena vodného a stočného pro rok 2014 shodná pro obyvatelstvo a ostatní odběratele je uvedena v tabulce 2.10.

Tab. 2.10 Platná cena vodného a stočného pro rok 2014

Cena	Cena v Kč/m ³		
	vodné	Stočné	celkem
bez DPH	28,52	31,80	60,32
s DPH	32,80	36,57	69,37

Zdroj: Vodárenská Svitavy s.r.o.

V tabulkách 2.11 až 2.13 je uveden vývoj ceny vodného a stočného v období 1994 až 2014 v členění za obyvatelstvo a ostatní odběratele. Do roku 2000 byly ceny pro tyto odběratele rozdílné.

Tab. 2.11 Vývoj ceny vodného a stočného pro obyvatelstvo ve Svitavách v období 1994 – 2000 (údaje v Kč vč. DPH)

Rok	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Vodné	7,35	7,77	7,99	9,00	10,55	11,66	13,86
Stočné	6,09	8,82	9,00	10,05	11,13	12,02	15,12
Vodné+Stočné	13,44	16,59	16,99	19,05	21,68	23,68	28,98

Zdroj: Skupinový vodovod Svitavy, d.s.o. a SPORTEŠ Svitavy, s.r.o.

Tab. 2.12 Vývoj ceny vodného a stočného pro ostatní odběratele ve Svitavách v období 1994 – 2000 (údaje v Kč vč. DPH)

Rok	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Vodné	10,5	1,55	13,23	14,28	15,54	15,75	15,75
Stočné	9,45	12,60	14,75	16,85	17,12	18,74	18,64
Vodné+Stočné	19,95	24,15	27,98	31,13	32,66	34,49	34,39

Zdroj: Skupinový vodovod Svitavy, d.s.o. a SPORTEŠ Svitavy, s.r.o.

Tab. 2.13 Cena vodného a stočného 2001 - 2014 (od roku 2001 jsou ceny shodné pro obyvatele a ostatní odběratele)

Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Vodné	16,25	18,97	20,25	21,40	21,40	21,40	22,40	24,70
Stočné	18,65	19,63	21,00	21,50	21,50	21,50	22,60	24,70
Vodné+Stočné	34,90	38,60	41,25	42,90	42,90	42,90	45,00	49,40

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Vodné	25,93	28,88	30,38	31,49	31,86	32,80
Stočné	25,93	31,08	33,58	34,80	35,19	36,57
Vodné+Stočné	51,86	59,95	63,96	66,29	67,05	69,37

Zdroj: Skupinový vodovod Svitavy, d.s.o. a SPORTEŠ Svitavy, s.r.o.

2.5 PROVOZ KRYTÉHO PLAVECKÉHO BAZÉNU A KOUPALIŠTĚ V ROCE 2013

Koupaliště

Již 3 sezóny se pokračuje ve velmi kvitujícím typu vstupného z řad návštěvníků, kdy samotný návštěvník si sám určí, kdy začíná jím zakoupený tarif na koupališti. Nadále se návštěvníkům nabízely služby z minulých let - 3m nafukovací horolezecká stěna na hladině bazénu, zdarma trampolína, velké dětské pískoviště, houpačka se skluzavkou, velká tabule na kreslení křídou, malá skluzavka do vody pro nejmenší návštěvníky, zdarma wifi po celém areálu, slunečníky a nafukovací bazénky 4x6m s lodičkami pro malé návštěvníky. Novinkou společně s pružinovými houpačkami pro děti byl bar s míchanými nápoji, který obsluhovali profesionální barmani a nabízeli značkové alko a nealko míchané nápoje. Pokračovalo se také v obnovení lehátek, v roce 2013 bylo obnoveno celkem 20 nových lehátek. V průběhu léta bylo připraveno několik akcí pro návštěvníky, ale většinou z důvodu nepříznivého počasí byly zrušeny.

Provoz koupaliště byl zahájen 22.6.2013 a ukončen 1.9.2013

Celková návštěvnost sezóny díky velkému počtu slunných dnů dopadla opět lépe než v minulém roce, a to navýšením oproti roku 2012 dokonce o 25,43 %.

Sezóna 2013: celkem 45 dnů - 445,5 hodin otevřeno - 19.683 návštěvníků

Krytý plavecký bazén

Od nového roku se pokračovalo v trendu z roku 2012, kdy návštěvníkům byla vždy každý měsíc nabízena min. jedna akce pro veřejnost (např. Den matek, S jedničkami na bazén, O nejrychlejšího jezdce tobogánu, Valentýnské plavání, Halloweenké plavání, Vánoční nadílka, Vernisáž obrazů a další). Návštěvníkům se i nadále nabízely oblíbené dárkové poukazy na permanentky, čipové hodinky a pokračovalo se v rozšířených nabízených službách jako je Škola kraulu a Hlídaní dětí. Postupně se také rozšiřovala otevírací doba pro veřejnost oproti roku 2012. Nově byl instalován velký digitální teploměr, který ukazuje teplotu vody, vzduchu bazénu a také hodiny. V prostorách vestibulu byly přechalouněny sedačky látkou, která je pohodlnější a příjemnější na dotek.

Sezóna 2013: 2849 provozních hodin - 54.422 návštěvníků

„Ekoznámka 2014“ – 1. místo v kategorii Městská a příměstská krajina

Barochová Lucie, Speciální základní škola Svitavy

3 MĚSTSKÁ A PŘÍMĚSTSKÁ KRAJINA

3.1 KÁCENÍ DŘEVIN ROSTOUCÍCH MIMO LES

Podle § 76 odst. 1 písm. a) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, obce povolují kácení dřevin rostoucích mimo les. Ve svém rozhodnutí o povolení kácení dřevin mohou v souladu s ustanovením § 9 zákona č. 114/1992 Sb. uložit žadateli přiměřenou náhradní výsadbu a následnou péči o vysazené dřeviny ke kompenzaci ekologické újmy vzniklé jejich pokácením. Pro tyto účely vedou obce přehled pozemků vhodných pro náhradní výsadbu ve svém územním obvodu. Přehled výsledků žádostí o povolení kácení a stanovení náhradní výsadeb ve Svitavách v letech 2009 – 2013 je uveden v tabulce 3.1.

Nová vyhláška č. 189/2013 Sb., o ochraně dřevin a povolování jejich kácení, která nabyla účinnosti dnem 15. 7. 2013, změnila doposud zavedený režim povolování kácení. Vyhláška klade větší důraz na ochranu alejí a zmírňuje ochranu dřevin v zahradách. V některých ustanoveních je však poněkud složitá.

Vyhláška především nově posiluje ochranu stromořadí. Stromořadí je pro účel vyhlášky definováno jako souvislá řada nejméně deseti stromů. Chybí-li v některém úseku souvislé řady některý strom nebo je-li řada přerušena křížovatkou, stále se jedná o stromořadí. Pro pokácení stromořadí i v případě jednotlivých stromů je třeba povolení orgánu ochrany přírody, přestože obvod kmene ve výšce 130 cm nad zemí nedosahuje velikosti 80 cm.

V ustanovení § 3 písm. d) vyhlášky je uvedeno, že povolení ke kácení není třeba pro dřeviny rostoucí v zahradách, a to bez ohledu na jejich velikost. Není tím však myšlena zahrada dle katastru nemovitostí, ale jakýkoliv pozemek (např. trvalý travní porost, stavební pozemek, ostatní plocha, zahrada), který však splňuje definici „zahrady“, jak ji zavádí v § 1 písm. c) tato vyhláška, přičemž plocha nesmí být součástí významného krajinného prvku dle § 3 odst. 1 písm. b) zákona č. 114/1992 Sb. ani stromořadí ve smyslu § 1 písm. d) nové vyhlášky. V praxi je tedy velmi složité určit, zda ten který strom opravdu lze skácet bez povolení. Zásadní je pak názor příslušného orgánu ochrany přírody, nikoliv vlastníka stromu. Proto Městský úřad Svitavy doporučuje, než se pro skácení stromu vlastník rozhodne, obrátit se na odbor životního prostředí s dotazem, zda danou dřevinu na konkrétním pozemku lze pokácet bez povolení. Je možno tak předejít případným sporům a především sankčním řízením za nepovolené kácení.

Kácení dřevin může být rovněž prováděno při výkonu oprávnění podle zvláštních předpisů (s účinností od 1. 12. 2009 pouze při správě vodních toků a v ochranném pásmu zařízení elektrizační a plynárenské soustavy při provozování těchto soustav) a z důvodů pěstebních a zdravotních, není-li zákonem č. 114/1992 Sb. stanoveno jinak, což se dle § 8 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb. předem oznamuje orgánu ochrany přírody. Tím je pro celé správní území obce s rozšířenou působností Městský úřad Svitavy. V roce 2013 byly z těchto důvodů káceny stromy a keřové porosty podél vodotečí a v ochranném pásmu elektrizačních soustav a plynárenských soustav.

Podle vyhlášky se kácení provádí zpravidla v období jejich vegetačního klidu. Obdobím vegetačního klidu se rozumí období přirozeného útlumu fyziologických a ekologických funkcí dřeviny. Současně je třeba dbát na případné dotčení jiných zájmů chráněných zákonem o ochraně přírody a krajiny. To se může týkat např. ochrany ptáků (zákonem je zakázáno úmyslně poškozovat nebo ničit hnízda a vejce nebo odstraňovat hnízda, či vyrušovat ptáky během rozmnožování a odchovu mláďat, pokud by šlo o vyrušování významné z hlediska cílů směrnice Rady 79/409/ES ze dne 2. 4. 1979, o ochraně volně žijících ptáků) nebo ochrany zvláště chráněných druhů, resp. jejich biotopů.

V důsledku rostoucího tlaku na výstavbu parkovacích míst, umístování inženýrských sítí a dalších aktivit do ploch zeleně, které nemohou orgány ochrany přírody z hlediska zákona ovlivnit, je stále problematičtější využívání možnosti ukládání náhradní výsadby ke kompenzaci ekologické újmy vzniklé pokácením stromů.

Tab. 3.1 Přehled žádostí o povolení kácení dřevin a náhradních výsadeb v letech 2009 – 2013

Přehled žádostí	Povoleno kácení stromů	Povoleno kácení keřů (m ²)	Zamítnuto kácení stromů	Stanovená náhradní výsadba
2009	260	425,5	14	217 stromů 129 keřů
2010	167	95	12	138 stromů 5 keřů
2011	179	0	13	200 stromů 15 keřů
2012	163	277	15	122 stromů 93 keřů
2013	164	65	11	135 stromů 790 keřů

Zdroj: OŽP MěÚ SY

Pozn.: údaje za rok 2009 - 2013 zahrnují i kácení v rámci rekonstrukce stadionu Míru a III. etapy protipovodňových opatření na řece Svitavě.

3.2 PÉČE O VEŘEJNOU ZELEŇ VE MĚSTĚ SVITAVY ZA ROK 2013

Veřejná zeleň ve Svitavách se dělí do následujících skupin:

- 1) veřejná zeleň v majetku Města Svitavy, ve správě spol. SPORTEŠ Svitavy s.r.o.
- 2) veřejná zeleň v majetku Města Svitavy, ve správě jiných subjektů (např. základní školy, mateřské školy, některá sportoviště apod.)
- 3) veřejná zeleň v majetku Města Svitavy, bez údržby
- 4) veřejná zeleň v majetku a péči jiných subjektů (např. v okolí supermarketů PENNY, BILLA, HYPERNOVA, KAUFAND, LIDL, čerpací stanice pohonných hmot, doprovodná zeleň vodních toků, vodních ploch, některých komunikací apod.).

Celková plocha veřejné zeleně ve Svitavách čítá cca 80 ha, přičemž z této rozlohy je cca 56 ha pravidelně udržováno spol. SPORTEŠ. Na pravidelné údržbě zeleně ve správě spol. SPORTEŠ se podílejí dvě dodavatelské firmy a zaměstnanci TSMS. Jednotlivé plochy veřejné zeleně jsou dle svého významu, polohy a funkce zařazeny do 5 intenzitních tříd údržby (1. IT nejvyšší stupeň údržby – parky, frekventované plochy v centru města, 2. IT – obytné soubory, sídliště, doprovodná zeleň komunikací, 3. IT – méně frekventované plochy, 4. a 5. IT – plochy na okrajích města a plochy, jejichž funkce ve veřejné zeleni umožňuje minimální údržbu). Toto zařazení vychází z dokumentu Správa sídelní zeleně ve městě Svitavy. Udržovací a rozvojová péče veřejné zeleně je prováděna dle *Projektu pěstebních opatření v systému veřejné zeleně ve Svitavách* a dle nejnovějších poznatků v oblasti péče o zeleň.

Péči o veřejnou zeleň ve Svitavách lze obecně shrnout do následujících bloků:

1. údržba travnatých ploch (56 ha) – kosení nebo mulčování extenzivních ploch, úklid spadeného listí, u vybraných ploch v I.IT pak i chemické odplevelení, zálivka, hnojení, válcování a provzdušňování

2. ošetřování dřevin (cca 4500 stromů, 3,5 km živých plotů, několik tisíc keřů – neevidováno)
- zejména bezpečnostní a zdravotní řez stromů, asanace stromů (v roce 2013 káceno 46 stromů a keřů), tvarování živých plotů, ošetřování volně rostoucích keřů, zmlazování vymrzlých nebo stárnoucích keřů
3. výsadby stromů a keřů - v roce 2013 bylo vysazeno 39 stromů, menší sadové úpravy byly nově založeny na ul. Rooseveltova a ana ul. Zahradní
4. údržba záhonů růží (3 km) odstranění ochrany před mrazem – odkopčení, jarní řez, odplevelování v průběhu sezóny, odstraňování odkvetlých částí, zřízení ochrany před mrazem - nakopčení
5. údržba záhonů letniček, trvalek (336 m², 36 ks okvětníků mobil. zeleně) – výsadba květin, okopávání a pletí, zálivka
6. založení setých letničkových záhonů: v parku za bývalým DDM, na ul. 5. května, Svitavská, k nemocnici, u finančního úřadu a na ul. M. Horákové
7. intenzivní údržba nově založených a významných sadových úprav (např. nám. Míru, ul. Nerudova, Pod věží, kruhový objezd, ul. Purkyňova, Olbrachtova, Na Vějíři, T.G.Masaryka, kpt. Jaroše, Lačnovská, Komenského náměstí, ČSA, Družstevní, Bratří Čapků, Revoluční, Svitavská, J. Skácela, Větrná, Multifunkční centrum Fabrika, kavárna O. Schindlera atd.) – ošetřování dřevin, trvalek, přihnojování, odplevelování, zálivka apod.
8. intenzivní údržba parku Jana Palacha a parku za bývalým domem dětí a mládeže – hnojení, zálivka, jarní hrabání, kosení trávníku, úklid spadeného listí, péče o trvalkové záhony, řez, hnojení, odplevelování a zálivka dřevin, údržba technických prvků (lavičky, odpadkové koše, pítka, lávky , komunikace)
9. provozování a údržba vodozařízení - fontána, kašna Sv. Floriána a pítka na nám. Míru, fontána v parku za DDM – v provozu od května do září .
10. provozování suchých retenčních nádrží ve Svitavách - Lánech a v Lačnově – pravidelné kontroly, mulčování
11. údržba a opravy dětských hřišť (35 lokalit) – nátěry a opravy prvků

Za nejvýznamnější počín roku 2013 v oblasti zeleně lze bezesporu označit založení Parku Patriotů. Na nových terénních figurách v parku bylo vysazeno na 40 stromů a 1000 keřů. Zcela nové výsadby byly také provedeny na suchém poldru v Lačnově (za Správou a údržbou silnic). Na této lokalitě bylo vysazeno 31 stromů a 132 keřů

ZÁVĚREČNÉ HODNOCENÍ

V roce 2010 byl zpracován a částečně aktualizován dokument Hodnocení provozní bezpečnosti stromů ve Svitavách. Na základě tohoto Hodnocení byla vypracována Žádost o dotaci z prostředků OPŽP na akci Regenerace veřejně přístupné zeleně ve městě Svitavy. Na sklonku roku 2012 Státní fond životního prostředí ČR rozhodl o přidělení dotace. Projekt by měl být zahájen v roce 2014 a dokončen v roce 2015. V rámci tohoto projektu by mělo být ošetřeno na 2000 stromů, vysazeno několik set stromů a několik tisíc keřů. Káceno bude přibližně 20 stromů.

I v roce 2013 se nám podařilo udržet pozitivní bilanci mezi stromy kácenými a nově vysazovanými – kácených stromů bylo 46, nově vysazených stromů bylo 110. Dlouhodobě se nám také daří zkvalitňovat údržbu travnatých ploch. Díky nasazení nové efektivní technologie můžeme vybrané trávníky udržovat lépe a častěji.

3.3 ZEMĚDĚLSKÝ PŮDNÍ FOND

Zemědělský půdní fond (ZPF), jenž tvoří základní přírodní bohatství naší země, je nejen nenahraditelným výrobním prostředkem umožňujícím zemědělskou výrobu, ale je zároveň jednou z hlavních složek životního prostředí. Tvoří jej pozemky zemědělsky obhospodařované (orná půda, chmelnice, vinice, zahrady, ovocné sady, trvalé travní porosty (dříve označované jako louky a pastviny) a půda dočasně neobdělávaná, která byla a má být nadále zemědělsky obhospodařována.

Ochrana zemědělského půdního fondu (ZPF) se řídí zákonem ČNR č. 334/1992 Sb., o ochraně ZPF, v platném znění a vyhláškou č. 13/1994 Sb. Orgány ochrany ZPF jsou, mimo jiné i pověřené obecní úřady.

MěÚ ve Svitavách má na základě zákona č. 314/2002 Sb. a vyhlášky Ministerstva vnitra č. 388/2002 Sb. postavení pověřeného obecního úřadu a obce s rozšířenou působností.

Z tohoto důvodu vykonává MěÚ Svitavy mimo jiné i výkon státní správy v oblasti ochrany ZPF pro 28 obcí okresu Svitavy.

Od 1. 1. 2003 v rámci reformy státní správy došlo k rozšíření správního obvodu o katastry obce Karle (k.ú. Karle a k.ú. Ostrý Kámen).

Podle § 14 zák. č. 334/1992 Sb. má pověřený obecní úřad a podle § 15 obecní úřad s rozšířenou působností při ochraně ZPF následující působnost (pouze výběr):

- rozhoduje o pochybnostech o tom, že jde o součásti ZPF
- uděluje souhlas k návrhům tras nadzemních a podzemních vedení, pozemních komunikací a vodních cest v rámci svého správního obvodu
- ukládá změnu kultury zemědělské půdy na pozemcích o výměře do 1 ha
- uděluje souhlas ke změně trvalého travního porostu na ornou půdu
- ukládá odstranění závad zjištěných při kontrolní a dozorové činnosti
- uděluje souhlasy k návrhům regulačních plánů nebo k návrhu územně plánovacích podkladů, které vycházejí ze schválených územních plánů obcí
- uděluje souhlas k odnětí půdy do 1 ha. Současně stanoví podmínky pro zajištění ochrany ZPF, schválí plán rekultivace, popř. stanoví zvláštní režim jeho provádění a dále vymezí, zda a v jaké výši budou předepsány obvody za odnětí půdy ze ZPF
- vydává rozhodnutí o odvodech za odnětí půdy ze ZPF
- ukládá pokuty

V roce 2013 bylo městským úřadem v rámci celého správního obvodu vydáno 33 souhlasů s trvalým (z toho 12 souhlasů v katastrálních územích města Svitavy) a 2 souhlasy s dočasným odnětím půdy ze ZPF (oba v katastrálním území města). V katastrech města Svitavy bylo ze ZPF trvale odňato celkem 7.620 m², (např. pro cyklostezku, parkovací plochy, technické vybavení, RD, rekreaci apod.). Další 4 žádosti o souhlas k odnětí půdy, jejichž záměr přesahoval výměru 1 ha, byly postoupeny Krajskému úřadu Pardubického kraje a Ministerstvu životního prostředí ČR. Jednalo se o odnětí 3,33 ha pro zeleň – Park Patriotů a 16,88 ha pro zalesnění v k.ú. Vendolí.

Ten, v jehož zájmu byl vydán souhlas k odnětí půdy ze ZPF, je ve vymezených případech povinen zaplatit odvody, a to ve výši stanovené dle přílohy zákona o ochraně ZPF. Od 1. ledna 2011 jsou v platnosti nové změny týkající se platby odvodů za odnětí půdy (výše odvodů a způsob jejich rozdělení). Část odvodů ve výši 10 % je příjmem rozpočtu obce (v jejímž kat. území k odnětí půdy ze ZPF došlo) použitelným jen pro zlepšení životního prostředí v obci a pro ochranu a obnovu přírody a krajiny. Část odvodů ve výši 75% je příjmem státního rozpočtu a 15% je příjmem rozpočtu

Státního fondu životního prostředí ČR. Do roku 2010 bylo 40% odvodů příjmem obce a 60% příjmem SFŽP ČR.

V roce 1999 došlo k novelizaci zák. č. 334/1992 Sb., kdy asi nejdůležitější změnou pro občany byla výjimka z platby odvodů v případě odnětí půdy pro stavby pro bydlení na plochách určených k tomuto účelu schváleným územním plánem obce nebo regulačním plánem vždy mimo zastavěné území obce.

Přehled výše odvodů pro město Svitavy v letech 2001– 2013 je uveden v tabulce 3.2.

Tab. 3.2 Příjem města Svitavy za odvody za trvalé odnětí půdy ze ZPF v letech 2001 – 2013

Rok	Příjem (v Kč)
2001	190.396
2002	232.318
2003	107.293
2004	16.427
2005	929.451
2006	117.939
2007	388.008
2008	1.479
2009	615.399
2010	40.982
2011	13.502,- *)
2012	21.264
2013	125.879

Zdroj: OŽP MěÚ SY

*) Pozn.: za trvalé odnětí nebyl odvod předepsán, za dočasné odnětí bylo uhrazeno

3.4 MĚSTSKÉ LESY

Současná výměra městských lesů činí 149,2272 ha.

Celková zásoba lesních porostů dle nově upraveného lesního hospodářského plánu (dále jen „LHP“) je 35.941 m³b.k., z toho celková zásoba jehličnanů je 33.370 m³b.k. Průměrná zásoba na 1 ha činí 248 m³b.k. Průměrná zásoba mýtních porostů je 438 m³b.k.

Mýtní těžba stanovená LHP na decennium je max. 9.011 m³b.k. Předmýtní těžba stanovená na decennium je 2.689 m³b.k. Maximální celková výše těžeb na lesním hospodářském celku (dále jen „LHC“) je tedy 11.700 m³b.k. (z původních 8.730 m³b.k.).

Minimální plošný rozsah výchovných zásahů v porostech do 40 let věku činí 42,39 ha, z toho 8,23 ha probírek a 34,16 ha prořezávek.

V roce 2013 nebyly zaznamenány větší kůrovcové nálety, jednalo se o ojedinělá místa u Rosničky a ve Vodárně. Stav je celoročně monitorován a provádí se aktivní ochrana formou feromonových lapačů s okamžitou likvidací kůrovcových ohnisek.

Tab. 3.3 Výsledky hospodaření v lesích města Svitavy

Výsledky hospodaření v lesích města Svitavy za rok 2013 (vč. DPH)			
	m ³	Výdaje v Kč	Zisky v Kč
Náklady za práce vč. odměny odborného lesního hospodáře	-	393.536,00	-
Zisk z prodeje vytěženého dříví	515,27	-	1.012.309,00 Kč
Samovýroba	119,48	-	70.746,00
Nákup sazenic a materiálu	-	24.587,00	-
Celkem	634,75	418.123,00	1.083.055,00
Výsledek hospodaření	-	-	+ 664.932,00

Zdroj: OŽP MěÚ SY

Během roku 2013 byla prodejní cena dříví opět poměrně stabilní, nedocházelo k žádným poklesům ani nárůstu cen. Za poměrně závažné je považován nárůst zájemců o palivové dříví, protože lesy města Svitavy nemají potřebnou rozlohu a tím i zásobu dříví k tomu, aby prodej pokračoval v tak velkém množství. V letošním roce bude proto prodej dříví formou samovýrob podstatně omezen s ohledem na nebezpečí překročení stanovených těžeb. Zájem o samovýroby přirozeně vzrostl po uzavření pily ve Svitavách firmy Wotan Forest s.r.o., která pokrývala poměrně velkou část poptávek. Nedostatek palivového dříví vedl také ke krádežím dříví, zvláště pak v lokalitě Moravského Lačnova, kde tyto problémy tradičně přetrvávají již léta a dosud v jiných lokalitách není zaznamenáno tolik případů.

Zalesněno bylo celkem 0,32 ha, těžby byly prováděny především v místech poměrně silného náletu smrku, a proto nebylo třeba větších nákladů na obnovu lesa.

Rok 2013 lze opět hodnotit jako rok s kladným hospodářským výsledkem.

3.5 PROGRAM NA PODPORU OŠETŘOVÁNÍ VÝZNAMNÝCH STROMŮ

Dřeviny jsou chráněny před poškozováním a ničením, pokud se na ně nevztahuje ochrana přísnější nebo ochrana podle zvláštních předpisů. Péče o dřeviny, zejména jejich ošetřování a udržování, je povinností všech vlastníků.

Zastupitelstvo města Svitavy pravidelně podporuje v rozpočtu města ošetřování významných stromů ve městě, které jsou ve vlastnictví občanů a právnických osob.

Příspěvek je přiznán přednostně na ošetření stromů, jejichž stav je možné charakterizovat jako rizikový. Příspěvek není poskytován na kácení stromů. Jednou z podmínek je, že ošetření musí provést odborná firma, neboť je nutné zajistit celou řadu prací od ošetření ran, odstranění suchých nebo poškozených větví, odlehčení koruny, izolaci vazeb korun apod. Tomu odpovídají i náklady na ošetření stromů, které ve většině případů vlastník stromů není ochoten nebo nemůže uhradit.

V rámci tohoto projektu bylo v roce 2013 ošetřeno devět stromů. O poskytnutí příspěvku rozhodla Rada města Svitavy, na základě doporučení ekologické komise. Komise rozhodovala podle kritérií, kterými jsou význam daného stromu z hlediska městské zeleně, stupeň poškození a výše spoluúčasti. Celková částka poskytnutá na ošetření významných stromů dosáhla v loňském roce výše 40 922,20 Kč. Pro rok 2014 byla na tyto účely v rozpočtu města vyčleněna částka ve výši 40.000,- Kč.

3.6 VÝZNAMNÉ KRAJINNÉ PRVKY, PŘÍRODNÍ REZERVACE, PŘÍRODNÍ PAMÁTKY, SOUSTAVA NATURA 2000 A ÚZEMNÍ SYSTÉM EKOLOGICKÉ STABILITY NA SVITAVSKU

Účelem zákona ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále jen „zákon“), je za účasti příslušných krajů, obcí, vlastníků a správců pozemků přispět k udržení a obnově přírodní rovnováhy v krajině, k ochraně rozmanitostí forem života, přírodních hodnot a krás, k šetrnému hospodaření s přírodními zdroji a vytvořit v souladu s právem Evropských společenství v České republice soustavu Natura 2000. Přitom je nutno zohlednit hospodářské, sociální a kulturní potřeby obyvatel a regionální a místní poměry. Ochranou přírody a krajiny se rozumí péče státu a fyzických i právnických osob o volně žijící živočichy, planě rostoucí rostliny a jejich společenstva, o nerosty, horniny, paleontologické nálezy a geologické celky, péče o ekologické systémy a krajinné celky, jakož i péče o vzhled a přístupnost krajiny.

Městský úřad Svitavy jako obecní úřad s rozšířenou působností vykonává kompetence dané zákonem o ochraně přírody a krajiny, a to zejména pro oblast obecné ochrany, kam patří vymezování místních prvků územních systémů ekologické stability, ochrana významných krajinných prvků, ochrana rostlin a živočichů, kteří nespádají do kategorie ohrožený, silně nebo kriticky ohrožený druh, ochrana volně žijících ptáků, dřevin, krajinného rázu a přírodních parků. V kompetenci úřadu je i vyhlásování přechodně chráněných ploch a památných stromů, vydávání rozhodnutí o omezení nebo zákazu činnosti, která by mohla způsobit nedovolenou změnu obecně nebo zvláště chráněných částí přírody, uložení provedení biologického hodnocení, ukládání pokut za přestupky a protiprávní jednání a výkon státní správy v ochraně přírody a krajiny, není-li příslušný jiný orgán ochrany přírody.

3.6.1 VÝZNAMNÉ KRAJINNÉ PRVKY

Významný krajinný prvek je ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotná část krajiny, která utváří její typický vzhled nebo přispívá k udržení její stability. Významnými krajinnými prvky jsou lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera, údolní nivy a části krajiny, které zaregistruje podle § 6 zákona orgán ochrany přírody jako významný krajinný prvek.

Vodní toky: Lačnovský potok, Kamenný potok, Ostrý potok, Povodí od Koclířovského lesa, Svitava a její přítoky, Studený potok.

Rybníky: Lačnovský, Lánský, Retenční nádrž, Rosnička, U Selských lesů v Lačnově a Svitavský dolní.

Za jezero se považuje přirozená vodní nádrž, nebo také prohlubeň naplněná vodou. Vodní plochy vzniklé po těžbě nerostných surovin, tzn. zatopením lomů, příp. vzniklé jiným způsobem jako důsledek lidské činnosti, jejímž smyslem nebylo vytvoření a užívání jezera, jsou za jezera považovány, i když nevznikly přírodními procesy, ale antropogenní činností.

Údolní niva je rovinné údolní dno aktivované při povodňovém stavu vodního toku; tvoří ji šterkovité, písčité, hlinité nebo jílovité naplaveniny, jejichž úložné poměry často vykazují nepravidelnosti způsobené větvením toku, vznikem ostrovů, meandrů, náplavových kuželů a delt, sutí, svahových sesuvů apod.

Na Svitavsku je evidováno celkem 67 registrovaných významných krajinných prvků, z toho na území města Svitav se nacházejí 4 prvky:

k.ú. Moravský Lačnov

- louka pod lesem severozápadně od lesa Boří, severně od pramene,
- písky severozápadně od rybníka Rosnička, jihovýchodně od Javornického lesa,

k.ú. Čtyřicet Lánů

- jižně exponovaná svažité louka nad silnicí mezi obcemi Kamenná Horka a Čtyřicet Lánů,

k.ú. Svitavy-předměstí

- vlhká louka jižně od Svitavského rybníka.

3.6.2 ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÉ ÚZEMÍ A PŘÍRODNÍ PARKY

Na území města Svitav se žádné zvláště chráněné území ani přírodní park nenachází. Nejblíže městu je položen přírodní park „Údolí Křetínky“, který byl k ochraně krajinného rázu s významnými soustředěnými estetickými a přírodními hodnotami zřízen v roce 1996. Přírodní park zahrnuje celá katastrální území obcí Hlásnice, Hartmanice, Předměstí, Svojanov, Starý Svojanov, Trpín a části katastrálních území obcí Bohuňov, Bystré u Poličky, Hamry, Rohozná, Stašov a Vítějeves na rozloze 5 570 ha.

Severně od Svitav na území obce Opatov byla k ochraně souboru zamokřených lesních ekosystémů s hojným výskytem bledule jarní vyhlášena přírodní rezervace „Králova zahrada“ a k ochraně zachovalých přírodě blízkých společenstev květnatých bučin s výskytem řady ohrožených a indikačních druhů rostlin a živočichů přírodní rezervace „Psí kuchyně“. Východně od Svitav se nalézá přírodní rezervace „Rohová“. Jedná se o území zachovalých přirozených a polopřirozených porostů květnatých bučin a suťových lesů s výskytem řady chráněných a ohrožených druhů rostlin a živočichů na východních svazích Hřebečského hřbetu. Jde o ojedinělý geologicko-geomorfologický útvar – souvislý příkrý skalnatý svah představující východní okraj české křídové pánve.

V dubnu roku 2005 byla přijata novela zákona č. 114/1992 Sb. Tato novela vytvořila legislativní předpoklad pro vytvoření evropské soustavy chráněných území Natura 2000, která je celistvá evropská soustava území se stanoveným stupněm ochrany, která umožňuje zachovat přírodní stanoviště a stanoviště druhů v jejich přirozeném areálu rozšíření ve stavu příznivém z hlediska ochrany nebo popřípadě umožní tento stav obnovit. Na území České republiky je tvořena ptačími oblastmi a evropsky významnými lokalitami, které požívají smluvní ochranu nebo jsou chráněny jako zvláště chráněné území. Na území města Svitavy se sice žádná evropsky významná lokalita nenachází, na správním území Městského úřadu Svitavy však máme v současné době 3 evropsky významné lokality. Jedná se o lokalitu U BANÍNSKÉHO VIADUKTU (na území města Březová nad Svitavou), HŘEBEČOVSKÝ HŘBET (převážná část je na území Moravské Třebové, ale část zasahuje i na území obcí Dětrichov, Koclířov a Kamenná Horka) a PSÍ KUCHYNĚ (v obci Opatov).

3.6.3 ÚZEMNÍ SYSTÉM EKOLOGICKÉ STABILITY

Uchování a reprodukci přírodního bohatství, příznivé působení na okolní méně stabilní části krajiny a vytvoření základů pro mnohostranné využívání krajiny zajišťuje územní systém ekologické stability (ÚSES). ÚSES je vzájemně propojený soubor přirozených i pozmeněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu. Rozlišuje se místní, regionální a nadregionální systém ekologické stability. V kompetenci Městského úřadu Svitavy je, dle zákona č. 114/1992 Sb., vymezení a hodnocení místního systému ÚSES. Ochrana systému ekologické stability je povinností všech vlastníků a uživatelů pozemků tvořících jeho základ. Jeho vytváření je veřejným zájmem, na kterém se podílejí vlastníci pozemků, obce i stát. Na území města Svitav se nalézá 11 místních biocenter a 1 biocentrum regionální.

Snahou odboru životního prostředí ve Svitavách je ekologická optimalizace a revitalizace urbanizovaných ploch veřejné zeleně v příměstské části města s cílem dosáhnout takového stavu, v němž plochy člověkem dosud narušených ekosystémů budou vyváženy vhodně rozloženými plochami ekologicky stabilnějších přirozených a přírodě blízkých ekosystémů a lokalit. Pro zabezpečení úspěšné realizace příměstské krajiny je nutné systémově napravovat negativní důsledky nepřiměřeně provedených zásahů vhodnou obnovou doprovodných porostů a ochranných pásů.

3.7 PAMÁTNÉ STROMY

Mimořádné významné stromy, jejich skupiny a stromořadí lze vyhlásit rozhodnutím orgánu ochrany přírody za památné stromy. V našem správním obvodu se nachází 8 stromů vyhlášených jako „památný strom“.

Na území města Svitav to je buk lesní rostoucí v parku Jana Palacha ve Svitavách. Tento památný strom patří svým věkem do kategorie památných stromů „čekatelů“. Pro své estetické působení tvarem koruny, habitu, malebností kmene a mohutností vzrůstu bude stromu dána možnost, aby se dožil svého plného působení, posléze i kmetského věku a mohl se tak stát němým svědkem naší současnosti pro budoucí pokolení.

Buk lesní (*Fagus sylvatica*), k.ú. Svitavy – předměstí

Název stromu: Buk lesní v parku „Jana Palacha“

Lokalita: park Jana Palacha ve Svitavách

Obvod kmene: 3,9 m

Výška: 28 m

„Ekoznámka 2014“ – 1. místo v kategorii Odpady

František Pešl, ZUŠ Svitavy

4 ODPADY

4.1 NEPOVOLENÉ SKLÁDKY

Opakovaným problémem ve městě je vznik a likvidace nepovolených skládek. Jejich likvidace je náročná zejména z finančního hlediska, dále také z hlediska odborného, protože je třeba stanovit druhy odpadů uložených na skládce a zvolit vhodný technologický postup likvidace skládky vzhledem k charakteru skládky, struktuře odpadu a charakteristice území. V průběhu roku 2013 bylo na území města Svitavy zlikvidováno více než 20 nepovolených skládek na pozemcích ve vlastnictví města Svitavy, na některých místech vznikaly skládky opakovaně. U těchto skládek se nepodařilo zjistit zakladatele skládky, a protože vlastníkem pozemků bylo město, byla likvidace těchto skládek provedena na jeho náklady. Kromě společnosti LIKO SVITAVY a.s. a společnosti SPORTES Svitavy s.r.o. se na likvidaci černých skládek podílely v rámci ekologické výchovy i základní školy Sokolovská, Felberova, Riegrova a Lačnov. Jednalo se o úklid černých skládek kolem naučné stezky k pramenům řeky Svitavy, kolem Vodárenského lesa, podél větrolamů v Lačnově a v Lánech. Členové Českého rybářského svazu provedli úklid kolem rybníku Rosnička.

Velký objem prací na likvidaci černých skládek prováděla veřejná služba, která pravidelně uklízí odpad v intravilánu města, a to zejména na kontejnerových stáních na tříděný odpad, kde občané odkládají různé druhy odpadů (stavební suť, nebezpečný odpad, velkoobjemový odpad, zeď atd.).

V roce 2013 byly na likvidaci nepovolených skládek vynaloženy náklady ve výši 114.000,- Kč. Pro rok 2014 je v rozpočtu města schválena částka ve výši 380.000,- Kč, ale především na likvidaci černých skládek ve větrolamech.

4.2 KOMUNÁLNÍ ODPAD A VYTŘÍDĚNÉ SLOŽKY (PAPÍR, PLASTY, SKLO)

Dle zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech v platném znění konkrétně v § 17 – povinnosti a oprávnění obce a fyzických osob při nakládání s komunálním odpadem – jsou velmi podrobně specifikovány podrobnosti o nakládání s komunálním odpadem. V této kapitole jsou proto uvedeny základní informace o nakládání s komunálním odpadem a jeho vytríděnými složkami (papír, plasty, sklo) ve Svitavách v roce 2013.

Svoz komunálního odpadu a sběr jeho vytríděných složek, stejně jako v minulých letech, zabezpečovala společnost LIKO SVITAVY a.s., která tuto činnost provádí kromě Svitav i v dalších městech a obcích okresu Svitavy. Ze Svitav je komunální odpad ze sběrných vozů soustředován na překladišti a odtud odvážen velkoobjemovými kontejnery (souprava převáží 60 m³ odpadu), nebo presovými nákladními automobily MAN, na skládku komunálního odpadu Třebovice, která je provozována firmou Eko-Bi s.r.o. Česká Třebová.

Pro sběr odpadu bylo používáno několik druhů sběrných nádob na komunální odpad. V rodinné zástavbě se používají převážně 110 litrové až 240 litrové nádoby (popelnice), na sídlišťích jsou rozmístěny kontejnery o objemu 1.100 litrů. Dále jsou na území města rozmístěny kontejnery na vytríděné složky komunálního odpadu (papír, plasty, sklo).

Množství vykoupených a odevzdaných odpadů ve sběrném dvoře a množství odpadů odebraných prostřednictvím oprávněných osob za občany města Svitavy v roce 2013 je uvedeno v tabulce 4.1.

Tab. 4.1 Množství odebraného, vykoupeného a zneškodněného odpadu v roce 2013 a srovnání s obdobím 2007-2012 prostřednictvím firmy LIKO SVITAVY a.s. a dalších oprávněných osob (tuny)

druh odpadu	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
komunální odpad	4.007,5	3.535,5	3.313,2	3.141,3	2.874,9	2.902,9	2.922,4
papír	655,1	664,2	439,5	528,1	532,1	633,3	609,6
plasty	154,9	160,3	170,2	165,6	183,5	205,8	183,2
sklo	147,0	186,7	162,5	182,4	157,7	141,6	152,8
vytříděné složky celkem: papír, plasty, sklo	957,0	1 011,2	769,2	846,1	873,3	980,7	945,6
Celkové množství odpadu	4.964,5	4.546,7	4.082,4	3.987,4	3.748,2	3.883,6	3.868,0
Podíl vytříděných složek (%)	19,3	22,3	18,8	21,2	23,3	25,3	24,5

Zdroj: LIKO SVITAVY a.s.

Tab. 4.2 Další druhy odebíraných odpadů (tuny) v období 2007-2013

Další druhy odpadů	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
železné a barevné kovy	4.546,3	3.558,0	2.375,8	2.930,0	2.363,2	1.445,5	1.445,5
zářivky	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,39
kovové a plastové obaly znečištěné škodlivinami	0,18	0,06	0,21	0,2	1,65	7,42	7,42
odpadní oleje	0,11	0,09	0,04	0	0,67	0,2	0,2

Zdroj: LIKO SVITAVY a.s.

4.3 SYSTÉM NAKLÁDÁNÍ S KOMUNÁLNÍM ODPADEM A POPLATEK ZA SVOZ KOMUNÁLNÍHO ODPADU V ROCE 2013

Celkové nakládání s komunálním odpadem upravuje obecně závazná vyhláška města č. 7/2005 o systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů vznikajících na území města Svitavy, včetně systému nakládání se stavebním odpadem.

V roce 2013 pokračoval systém platby za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, který upravovala vyhláška č. 5/2012 města Svitavy o místních poplatcích, ve které je poplatek za komunální odpad zaveden opět za osobu, přičemž byl každý občan, jako producent komunálního odpadu, zpoplatněn stejnou částkou.

Pro rok 2013 činily náklady 612,- Kč na osobu odváděné společnosti LIKO SVITAVY a.s. Po snížení poskytnutím příspěvku na občana 42 Kč z prostředků získaných od společnosti EKO-KOM činil poplatek 570,- Kč. Výše poplatku vycházela z propočtů skutečných nákladů na svoz, třídění a odstranění komunálního odpadu. Náklady ovlivňuje především cena svozu a přepravy odpadu na řízenou skládku a úhrada ceny za jeho uložení.

V poplatku jsou započítány i náklady na:

- třídění a využívání skla, papíru a plastů
- třídění a odstraňování nebezpečných odpadů, které mohou občané odevzdat na recyklačním dvoře
- sběr, třídění a odstraňování nebezpečných a velkoobjemových odpadů, které mohou občané odevzdat ve sběrných dvorech

Poplatek na rok 2013 bylo možné uhradit jednorázově v termínu do 30.06.2013.

Odbor životního prostředí poskytoval na základě usnesení rady města peněžité dar formou darovací smlouvy na úhradu poplatku na rok 2013 plátcům, kteří žijí ve společné domácnosti se třemi a více nezaopatřenými dětmi. Příspěvek byl poskytnut pouze plátcům, kteří poplatek uhradili do stanoveného termínu.

Podrobné údaje jsou uvedeny v tabulce 4.3.

4.3 Přehled vyplacených částek příspěvku plátcům, kteří žijí ve společné domácnosti se třemi a více nezaopatřenými dětmi

období	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
výše příspěvku v tis. Kč	63,8	70,2	72,2	73,9	70,1	75,0	83,0	84,5

4.4 SPOLUPRÁCE SE SPOLEČNOSTÍ EKO-KOM A.S.

EKO-KOM, a.s. je autorizovaná obalová společnost, která zajišťuje sdružené plnění povinností zpětného odběru a využití odpadu z obalů. Tuto činnost vykonává na základě rozhodnutí o autorizaci, které společnosti EKO-KOM, a. s. udělilo Ministerstvo životního prostředí.

Systém EKO-KOM, a.s. zajišťuje sdružené plnění povinností zpětného odběru a využití odpadů z obalů prostřednictvím systémů tříděného sběru v obcích a prostřednictvím činnosti osob oprávněných nakládat s odpadem. To znamená, že společnost EKO-KOM, a.s. fyzicky nenakládá s obalovým odpadem, ale podílí se zejména na financování nákladů spojených se sběrem, svozem, tříděním a využitím obalového odpadu.

Bývalý okres Svitavy včetně města Svitavy je zapojen do systému EKO-KOM od jeho vzniku.

Prostředky získané od společnosti jsou dle smlouvy vkládány zpět do systému sběru vytříděných složek (papír, plasty, sklo), a to do nákupu nových kontejnerů na tříděný odpad, budování nových a opravu stávajících stanovišť kontejnerů na tříděný odpad, informační kampaně, příspěvek občanům na snížení poplatku za komunální odpad.

Přehled získaných prostředků v porovnání s předchozími roky a jejich využití v roce 2013 jsou uvedeny v tabulkách 4.4 a 4.5.

4.4 Přehled získaných prostředků od společnosti EKO-KOM

Období	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Získané finanční prostředky [v tis. Kč]	1.711,-	1.675,-	1.903,-	2.013,-	2.396,-	2.306,-	2.190,-	2.138,-

Zdroj: MěÚ SVITAVY

4.5 Přehled využití finančních prostředků od společnosti EKO-KOM v roce 2013

Druh výdajů	Částka v Kč
příspěvek – snížení poplatku občanům. (42 Kč/osoba) 17.507+158	741.930,-
mimořádný svoz plastů a papíru (LIKO)	439.125,-
provoz sběrného dvora - příspěvek	286.875,-
ekologická výchova	45.007,-
mytí kontejnerů na tříděný odpad	55.208,-
projektová dokumentace - sběrná místa pro separaci odpadů	81.070,-
provoz fotopastí	37.533,-
příspěvek na kamerový systém – sběrný dvůr	16.000,-
Celkem výdaje 2013	1.702.748,-

Zdroj: MěÚ SY

Zbylé prostředky byly převedeny do rozpočtu města na rok 2014 a budou využity pro rozvoj systému tříděného odpadu.

4.5 SBĚRNÝ DVŮR NA ULICI OLOMOUCKÁ

Sběrný dvůr provozuje společnost LIKO SVITAVY a.s. Jeho hlavním cílem je to, aby zde občané města Svitavy mohli odevzdat veškeré odpady, které jim vzniknou v domácnostech v podstatně rozšířené otevírací době – všechny pracovní dny v týdnu a v sobotu dopoledne. Do sběrného dvora odvázejí mimo běžné druhy odpadů hlavně odpad ze zeleně ze zahrad a odevzdávají historická elektrozařízení.

Druhy odebíraných odpadů od občanů na sběrném dvoře

- velkoobjemový odpad (nábytek, sedací soupravy, koberce apod.),
- zpětný odběr elektrospotřebičů (počítače, televizory, ledničky, mrazničky, pračky, vysavače, sušičky, mikrovlnné trouby, ventilátory, vysavače, šicí stroje, žehličky, holicí strojky elektrické nářadí, mobilní telefony, hi-fi rekordéry, trubicové zářivky, úsporné zářivky, výbojky apod.),
- odpady ze zeleně (tráva, listí, drobné větve apod.),
- výkup papíru, železa, barevných kovů
- nebezpečné odpady (olejové filtry, akumulátory, baterie, oleje, rozpouštědla, kyseliny, pesticidy, barvy, laky, znečištěné obaly od barev a chemikálií, lepidla)

Tyto druhy odpadů jsou od občanů přijímány zdarma (hrazeno v rámci poplatku každého občana a úhrady městem Svitavy).

Dále jsou odebírány odpady, jejichž úhrada není součástí poplatku za komunální odpad a které si musí občané hradit sami. Množství těchto odpadů je však pro jednotlivé případy omezeno. V případě větších rekonstrukčních prací je nutno si objednat samostatný kontejner. Jedná se o tyto odpady:

- okna zasklená i bez skel, dveře, zárubně
- kuchyňské linky
- stavební sutě (beton, cihly, omítky, střešní krytiny všech druhů apod.)
- zařizovací předměty (umyvadla, záchodové mísy, výlevky apod.)
- asfaltové lepenky, živичné povrchy vozovek a chodníků
- odpadní potrubí apod.

V rámci provozu sběrného dvora mohou využít jeho služeb i podnikatelské subjekty. Veškeré odpady od nich však jsou přijímány firmou LIKO za úplatu.

Tab. 4.6 Provozní doba sběrného dvora na ulici Olomoucká

Den v týdnu	Otevírací doba
Pondělí	8.00 – 15.30 hod
Úterý	8.00 – 17.30 hod v období letního času 8.00 – 16.30 hod v období zimního času
Středa	8.00 – 15.30 hod
Čtvrtek	8.00 – 17.30 hod v období letního času 8.00 – 16.30 hod v období zimního času
Pátek	8.00 – 14.30 hod
Sobota	8.0 – 12.00 hod

4.6 ROZVOJ ZPĚTNÉHO ODBĚRU HISTORICKÝCH ELEKTROZAŘÍZENÍ

Elektroodpad je momentálně nejrychleji rostoucím druhem odpadu. Celosvětově nyní tvoří až pět procent hmotnosti pevného domácího odpadu, tedy téměř tolik jako plastové obaly. Město Svitavy má podepsané smlouvy na zpětný odběr historického elektrozařízení (dále jen „HEZ“) s těmito kolektivními systémy:

ASEKOL s.r.o. Praha pro skupiny:

- 3. zařízení informačních technologií a telekomunikační zařízení
- 4. spotřebitelská zařízení
- 7. hračky, vybavení pro volný čas a sporty
- 8. lékařské přístroje

ELEKTROWIN a.s. Praha pro skupiny:

- 1. velké domácí spotřebiče
- 2. malé domácí spotřebiče
- 6. elektrické a elektronické nástroje

EKOLAMP s.r.o. Praha

- 5. osvětlovací tělesa

Ve městě Svitavy došlo k výraznému zvýšení odevzdaného množství vyřazených elektrozařízení po otevření zrekonstruovaného sběrného dvora v roce 2008. Podstatně se rozšířila otevírací doba sběrného dvora a celkově se zlepšily služby pro občany města.

Ve sběrném dvoře lze odevzdat zdarma veškeré vyřazené kompletní elektrozařízení (spotřebiče) z domácností. Jedná se zejména o počítače, notebooky, tiskárny, monitory, kopírky, kalkulačky, telefony, faxy atd., televizory, rádiové soupravy, videokamery, audiozesilovače, elek. hudební nástroje, elektrické vláčky a závodní autíčka, videohry, chladničky, mrazničky a jejich kombinace, pračky, sušičky, myčky nádobí, sporáky, mikrovlnné trouby, vysavače, žehličky, vrtačky, el. nářadí atd. a o světelné zdroje (zejména zářivky a výbojky) a svítidla.

Před zavedením zpětného odběru elektrozařízení se elektroodpad považoval za nebezpečný odpad a město Svitavy ročně vynakládalo částku cca 40.000,- Kč na jeho odstranění. Při systému zpětného odběru město odevzdává toto HEZ kolektivním systémům zdarma (musí být úplné). Dle

jednotlivých druhů HEZ dostává město od příslušných kolektivních systémů odměny za odevzdané množství. Tyto odměny slouží ke krytí části nákladů provozu sběrného dvora.

Tab. 4.7 Přehled odevzdaného množství historického elektrozařízení v období 2008-2013

Druh elektrozařízení	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Chlazení (ledničky, mrazničky)	41,2 tun	89,2 tun	57,81 tun	47,16 tun	46,70 tun	40,86 tun
Pračky, sporáky, drobné el. spotřebiče	11,4 tun	42,7 tun	25,14 tun	28,24 tun	20,86 tun	20,68 tun
Televizory, monitory	2.038 ks	2.733 ks	2.933 ks	2.908 ks	2 372 ks	1937 ks
Počítače, tiskárny, radia, audio systémy	10,3 tun	13,5 tun	9,6 tun	11,5 tun	6,5 tun	4,4 tun

Zdroj: LIKO Svitavy a.s.

Od roku 2010 je postupně realizováno další zefektivnění systému sběru elektrozařízení. Město Svitavy uzavřelo smlouvy s kolektivními systémy ASEKOL s.r.o. Praha a ELEKTROWIN a.s. Praha na dodávku jejich zařízení pro zpětný odběr. Od společnosti ASEKOL to byly dva přístřešky na shromažďování elektrozařízení umístěné na sběrném dvoře. Od společnosti ELEKTROWIN a.s. byly umístěny velkoobjemové kontejnery o objemu 60 m³ pro shromažďování domácích spotřebičů. Tyto kontejnery jsou odváženy po naplnění výměnným způsobem za nové prázdné.

4.7 SBĚR POUŽITÉHO TEXTILU A OBUVI

Město Svitavy ve spolupráci se společností Revenge a.s. Praha, provozovna Boskovice od ledna 2011 zavedlo třídění textilu, oděvů, bot a hraček prostřednictvím speciálních kontejnerů na tento odpad.

Kontejnery bílé barvy o kapacitě cca 2.250 litrů jsou opatřeny popisy, co lze do kontejneru odkládat, a jsou vybaveny vřazovacím otvorem, ze kterého odpad nelze zpět vytáhnout.

Do kontejnerů mohou občané odkládat veškeré oděvy – bavlněné i umělé, veškerý textil - i bytové – záclony, závěsy, ubrusy apod., boty a hračky - plyšové, plastové.

Z takto sesbíraných oděvů a obuvi (jen malé množství) se asi 50% oblečení využívá pro prodej v obchodech s použitým zbožím, dalších cca 35% textilního odpadu se zpracuje pro průmyslové využití (automobilový a stavební průmysl) a zbylých cca 15% je odpad, který se termicky zhodnocuje ve spalovně komunálního odpadu v Brně.

V současné době je ve městě umístěno 6 kontejnerů v lokalitách pro občany obvyklých (u sběrných míst na tříděný odpad) a jeden klecový kontejner na sběrném dvoře na ul. Olomoucká.

Na základě dohody společnost REVENGE a.s. poskytuje městu Svitavy textil, který je dále využit v sociální oblasti. Množství a druh textilu je poskytováno dle aktuálních potřeb města za účelem sociální pomoci občanům využívajících služeb azylových domů, případně občanům bez domova, a to především v zimním období.

Tab. 4.8 Umístění kontejnerů na textilní odpad

Poř. č.	Umístění
1.	sídliště Družba u prodejny Qanto
2.	sídliště Lány - Svitavská ulice u Koloniálu
3.	sídliště Lány - Větrná ulice vedle pošty
4.	ulice U Stadionu před budovou Svitapu
5.	ulice Lázeňská před řadovými patrovými garážemi
6.	ulice Chelčického u č.o. 2
7.	ulice Milady Horákové, parkoviště pod školní jídelnou, vedle trafiky
8.	sběrný dvůr na ulici Olomoucké – klecový kontejner

Zdroj: OŽP MěÚ SY

Za rok 2013 bylo v těchto kontejnerech vytríděno 56,635 tun, zejména textilu, což činí průměr na měsíc 4,719 tun.

4.8 VÝSTAVBA SBĚRNÝCH MÍST V ROCE 2013 A DALŠÍCH LETECH

V roce 2013 město zahájilo III. Etapu projektu „Sběrná místa pro separaci odpadů - Svitavy“ s poskytnutím podpory Státním fondem životního prostředí v rámci Operačního programu Životní prostředí, Prioritní osa 4 – Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží, oblast podpory 4.1 – Zkvalitnění nakládání s odpady.

V rámci III. Etapy tohoto projektu se jedná o výstavbu sedmi sběrných míst pro separaci komunálního odpadu a současně nákup 39 kontejnerů na vytríděné složky komunálního odpadu (plasty, papír, sklo). Všechna sběrná místa jsou situována v intravilánu města Svitavy v obytné zástavbě.

V minulém roce byla vypracována projektová dokumentace a podána žádost o poskytnutí podpory Státním fondem životního prostředí ČR. Rozhodnutí o poskytnutí podpory v době zpracování ročenky město Svitavy prozatím neobdrželo.

Předpokládané náklady na tuto akci činí 2.733.000,- Kč celkem, přičemž předpokládaná výše dotace činí 2.298.000,- Kč a z vlastních zdrojů město Svitavy uhradí částku 435.000,- Kč.

V současné době probíhá rovněž zpracování návrhu na vybudování nového sběrného místa v lokalitě Malé Náměstí. Jedná se o návrh řešení, které umožní v dané lokalitě umístit více sběrných nádob na komunální a separovaný odpad. Nové sběrné místo bude navrženo tak, aby došlo k celkovému rozšíření plochy pro možnost umístění více kontejnerů než je stávající stav. Současně bude navržena úprava stávající trasy chodníku, čímž dojde k celkovému rozšíření lokality pro lepší pohyb svozové techniky a také větší parkovací prostor pro motorová vozidla obyvatel přilehlých panelových domů. Realizace je plánována na rok 2015.

4.9 PŘÍPRAVA INVESTIČNÍCH AKCÍ PRO ROK 2013 A DALŠÍ LÉTA

Město Svitavy podalo v červnu 2011 (výzva č. 27) žádost na SFŽP ČR žádost v rámci Operačního programu Životní prostředí, Prioritní osa 4 – Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží, oblast podpory 4.1 – Zkvalitnění nakládání s odpady na projekt Komunitní kompostárna – Svitavy.

Projekt obsahoval výstavbu komunitní kompostárny v k.ú. Moravský Lačnov (průmyslová zóna Paprsek) o kapacitě 1.800 tun biologicky rozložitelných odpadů pro výrobu kompostu. Odpady mohou být přijímány pouze z údržby městské zeleně, městských lesů a luk a od občanů města. Nelze přijímat po dobu udržitelnosti projektu (5 let) biologicky rozložitelné odpady od podnikatelských subjektů, ani jiných obcí a měst. Vyroběný kompost může být používán pouze pro rozprostření na plochách veřejné zeleně nebo předán zdarma občanům města Svitavy – využití na jejich pozemcích.

V roce 2012 byla zpracována dokumentace pro stavební povolení, vydáno stavební povolení a zpracována dokumentace pro výběr zhotovitele dle nového zákona o zadávání veřejných zakázek

V prosinci 2012 byla tato zadávací dokumentace předána na Státní fond životního prostředí ČR k odsouhlasení.

V listopadu roku 2013 byla uzavřena Smlouva o poskytnutí podpory ze Státního fondu životního prostředí ČR v rámci Operačního programu Životního prostředí.

K zahájení stavebních prací došlo rovněž v měsíci listopadu 2013. Přibližný termín dokončení stavebních prací je předpokládán v měsíci červnu 2014. Následně dojde k zahájení provozu komunitní kompostárny, jejíž provoz bude zajišťován prostřednictvím společnosti SPORTEŠ s.r.o.

„Ekoznámka 2014“ – 1. místo v kategorii Zvířata kolem nás

Jana Dynková, ZUŠ Svitavy

5 ZVÍŘATA KOLEM NÁS

5.1 PROBLEMATIKA OPUŠTĚNÝCH PSŮ VE MĚSTĚ

Ke konci roku 2013 bylo na odboru financí Městského úřadu ve Svitavách celkem evidováno cca 1.489 psů.

Městský útulek pro nalezené psy se nachází ve Vendolí u pana Zeleného – Zelené Vendolí, Vendolí 42, který spravuje záchranou stanici volně žijících zvířat. Útulek se skládá ze sedmi montovaných kotců. Celkem v roce 2013 bylo v tomto útulku umístěno 46 psů (viz tabulka 5.1).

Vezme-li si někdo psa s bydlištěm ve Svitavách z útulku a přihlásí ho do 15 dnů na odboru financí MěÚ Svitavy, je trvale dle směrnice města Svitavy osvobozen od poplatků. Toto osvobození od poplatků bohužel neplatí pro náhradní majitele z jiných obcí. Ale i přes to je velký zájem o psy z útulku ze strany lidí, bydlících mimo Svitavy.

Tab. 5.1 Psi umístění v roce 2013 v městském útulku pro opuštěné psy

	Počet psů
Umístění psa u náhradního majitele - ve Svitavách *)	6
- mimo Svitavy	24
Odevzdání původnímu majiteli	14
Úmrtí	2
Utracení ze zdravotních důvodů	0
Celkem	46

Zdroj: OŽP MěÚ SY

*) od poplatku jsou osvobozeni držitelé, kteří si osvojili psa z městského útulku a mají trvalé bydliště ve Svitavách

Bohužel problémem je i znečišťování veřejného prostranství psími exkrementy. Tuto situaci se snažíme alespoň z části řešit instalací odpadkových košů se zásobníkem papírových sáčků. Zatím je umístěno ve Svitavách 64 košů. Koše jsou rozmístřovány především na základě žádostí občanů města, kteří svoje návrhy mohou podat na MěÚ u odboru ŽP. Koše jsou vyváženy a zároveň doplňovány papírovými sáčky 2x týdně společností SPORTEŠ. Část nově nakoupených košů musí být bohužel každoročně použita na obnovu těch, které byly poškozeny či zcela zničeny vandaly. Na MěÚ Svitavy jsou pak občanům při placení poplatku za psa bezplatně vydávány mikrotenové sáčky na psí exkrementy. Chovatelé si je mohou zdarma vyzvednout i v průběhu roku.

5.2 ORNITOLOGICKÉ ZAJÍMAVOSTI SVITAVSKA V ROCE 2013

Po ornitologicky úspěšném roku 2012, pokud šlo o výskyt ptačích druhů, můžeme konstatovat, že přestože rok následující nebyl celkově v tomto ohledu úspěšnější, přinesl některá zajímavá až mimořádná pozorování. Největší pozornost poutali tentokrát jednoznačně dravci.

Zimní období nám ve Svitavách neobvykle zpestřoval strakapoud prostřední. Naopak tradiční bylo setkání se skorci vodními na řece Svitavě (úsek Březová n. S. - Rozhraní) a Křetínce (Svojanovsko). Až koncem zimy jsme zaregistrovali na několika místech spíše jen menší hejnká brkoslavů severních.

Jarní období, poznamenané až do první dekády dubna poměrně chladným počasím, přineslo záznamy o průtahu severských druhů ptáků na svá hnízdiště. Na polích u Koclířova to bylo například až 75 kulíků zlatých nebo více než 150 čejek chocholatých. Na hladinách rybníků jsme pozorovali poláka kaholku, morčáky velké a morčáky bílé, v pozdějším období pak i poláka malého nebo zrzohlávku rudozobou. V pobřežních porostech pobýval chřástal kropenatý, slavík modráček, linduška horská nebo několikrát lovil nad hladinou orlovec říční. Zajímavé bylo jistě i jarní pozorování 15 racků žlutohých na rybníku Hvězda v Opatově, kde se také na tahu zastavilo přibližně 160 hvízdáků euroasijských. Na jaře vypuštěný a slovený Lánský rybník ve Svitavách je už tradičním potravním lovištěm zejména pro bahňáky. Na dně rybníka se zde pohybovalo až 14 kulíků říčních, které v květnu doplnili vodouši bahenní, vodouši kropenatí i vodouš rudonohý, dále pak jespák obecný nebo jespák písečný.

Už na jaře začal „rok dravců na Svitavsku“. V polovině dubna zaznamenal Luboš Novák u Javorníka orla křiklavého a na začátku května pak káň bělochvostou u svitavského rybníka Horní. Netrvalo to dlouho a na tomto místě spatřil a zdokumentoval Jiří Mach v regionu Svitavska vůbec poprvé prolétajícího orlíka krátkoprstého. Bylo to patrně nejvzácnější pozorování na Svitavsku v tomto roce vůbec.

Samotná hnízdní sezóna přinesla například záznam o hnízdění moudivláčka lužního na svitavském rybníku Dolní, kde se ozývala pravidelně cvrčilka slavíková nebo rákosník proužkovaný, vyskytující se i na Lánském rybníku. Dále to byl pohyb strnadů lučních na bývalé skládce TKO za ÚKZÚZ v Hradci nad Svitavou nebo hlasy žluvy hajní v oblasti rybníků a poldrů v Moravském Lačnově. V letních měsících se pak proletěli rybák bahenní, rybák obecný i rybák černý nad svitavským Dolním rybníkem. Dva rybáci bahenní byli pozorováni již v květnu nad rybníkem Hvězda u Opatova.

Na přelomu července a srpna se začali na polích u Svitav objevovat táhnoucí luňáci hnědí a luňáci červení, jejichž počet se do konce září zvyšoval až na jedenáct. Bohužel minimálně pro 3 jedince se staly osudnými nebezpečné sloupy elektrického vedení. Na základě našeho apelu jsme se přes ČSO dočkali od správce sloupů příslibu realizace ochranných opatření na linkách, kde k této smutné události došlo. Společnost luňákům dělali při polních zemědělských pracích také motáci pochopové a motáci lužní. U Vendolí a Radiměře jsme ale dvakrát zjistili i raritnějšího motáka stepního, který rovněž využil potravní nabídky při sklizni plodin a orbě koncem srpna a začátkem září.

Období letních prázdnin přineslo ve své druhé polovině dalších atrakci, tentokrát v podobě usedání hejn čápů bílých na zemědělci opracovávaná pole. U Svitav, Kamenné Horky a Hradce nad Svitavou to bylo až 50 jedinců, z nichž některým se nám podařilo odečíst i identifikační znaky na jejich krouzcích. Jedině tak jsme mohli zjistit, že se zde u nás vyskytovali jedinci kroužkovaní v Maďarsku, Švýcarsku, ale i Švédsku. V době jejich výskytu jsme u Opatova sledovali na tahu jižním směrem i jeřáby popelavé.

Na konci října pak byl u Vendolí zastižen dřemlík tundrový, který pátral po kořisti. V pokročilé podzimní době se v době před výlovem na Dolním rybníku objevil bukač velký nebo chřástal vodní.

I začátek zimního období přinesl některá neobvyklá pozorování, zejména díky tomu, že do konce prosince panovalo nezvykle teplé počasí. Na hladinách rybníků se tak mohly zastavit husy běločelé i husy velké. Hus polních bylo na přeletu jižním směrem zaznamenáno v jednom hejnu na 360. Na vypuštěném rybníku Hvězda u Opatova pobýval ještě koncem prosince konipas bílý. Nezvykle dlouho se také zdržely v mokřinách u Lánského rybníka bekasiny otavní. Setkat se tak mohly se sněhulí severní, kterou v těchto místech objevil Milan Janoušek. Byla to zjevně poslední ornitologická zajímavost roku 2013 na Svitavsku.

„Ekoznámka 2014“ – 1. místo v kategorii Město Svitavy

Alexandra Fialová, Základní škola Felberova

6 DODATKY

6.1 ZÁKLADNÍ PŮSOBNOSTI ODBORU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ MĚÚ SVITAVY

Základní působnost odboru životního prostředí MěÚ Svitavy jako obecního úřadu a úřadu obce s rozšířenou působností na úseku životního prostředí a zemědělství je uvedena v následujícím přehledu:

Podle zákona o vodách č. 254/2001 Sb. zejména

- vydává povolení k nakládání s vodami, jeho změnu nebo zrušení (odběr podzemních a povrchových vod, vypouštění odpadních vod do vod podzemních a povrchových, vzdouvání a akumulace vody)
- vydává stavební povolení k vodním dílům
- vydává povolení k některým činnostem (práce v ochranných pásmech vodních toků a vodních zdrojů)
- vydává souhlas podle § 17 a vyjádření podle § 18 ke stavbám, ke kterým nevydává své povolení
- vede vodoprávní evidenci, vyhláší ochranná pásma, vyhláší zátopová území, činí opatření k ochraně množství a jakosti vod
- vydává opatření k nápravě podle § 42 vodního zákona
- činí opatření v souvislosti s ochranou před povodněmi, povodňovými plány
- je povodňovým orgánem obce a obce s rozšířenou působností
- ukládá pokuty za závažné porušení povinností vyplývajících z vodního zákona

Podle zákona o vodovodech a kanalizacích č. 274/2001 Sb. zejména

- povoluje výjimky z ochranných pásem vodovodů a kanalizací, ukládá povinnosti veřejné služby na svém správním obvodu, ukládá sankce, schvaluje kanalizační řady

Podle zákona o ochraně přírody a krajiny č. 114/1992 Sb., § 76

(1) Obecní úřady

- a) s výjimkou území národních parků, národních přírodních rezervací, národních přírodních památek, přírodních rezervací, přírodních památek a ochranných pásem těchto zvláště chráněných území povolují kácení dřevin podle § 8 odst. 1, ukládají náhradní výsadbou podle § 9 a vedou přehled pozemků vhodných k náhradní výsadbě podle § 9 odst. 2,
- b) s výjimkou území národních parků a jejich ochranných pásem vedou přehled o veřejně přístupných účelových komunikacích, stezkách a pěšinách podle § 63 odst. 1 ve svém správním obvodu.

(2) Pověřené obecní úřady, s výjimkou území národních parků, chráněných krajinných oblastí, národních přírodních rezervací, přírodních rezervací, národních přírodních památek, přírodních památek a jejich ochranných pásem,

- a) vydávají závazná stanoviska k zásahům do registrovaných krajinných prvků podle § 4 odst. 2, pokud se zároveň nejedná o území evropsky významné lokality, a registrují významné krajinné prvky podle § 6 odst. 1,
- b) sjednávají a zrušují smlouvy o smluvně chráněném památném stromu podle § 39 a 45 odst. 2; projednávají záměry na vyhlášení památných stromů podle § 55 odst. 1, vydávají rozhodnutí o vyhlášení památných stromů podle § 46 odst. 1, vymezení jejich ochranných pásem podle § 46 odst. 3 a zrušení ochrany památných stromů podle § 46 odst. 4; předávají dokumentaci o památných stromech a smluvně chráněných památných stromech do ústředního seznamu podle § 47 odst. 1,

- c) vydávají souhlasy k ošetřování památných stromů podle § 46 odst. 2, souhlasy ke stanoveným činnostem v ochranných pásmech památných stromů podle § 46 odst. 3, povolují výjimky ze zákazů u památných stromů podle § 56 odst. 1 a uzavírají dohody podle § 56 odst. 5, jde-li o památné stromy,
- d) vydávají souhlas ke zřizování nebo rušení veřejně přístupných účelových komunikací, stezek a pěšin mimo zastavěné území obcí podle § 63 odst. 1.

Podle zákona o ochraně přírody a krajiny č. 114/1992 Sb., § 77

(1) Obecní úřady obcí s rozšířenou působností ve svém správním obvodu, nejde-li o zvláště chráněná území nebo jejich ochranná pásma,

a) vydávají závazná stanoviska k zásahům, které by mohly vést k poškození nebo zničení významného krajinného prvku nebo ohrožení či oslabení jeho ekologicko-stabilizační funkce, pokud se nejedná o registrovaný významný krajinný prvek podle § 6 odst. 1 a pokud se zároveň nejedná o území evropsky významné lokality,

b) vydávají závazná stanoviska k odlesňování a zalesňování pozemků nad 0,5 ha a k výstavbě lesních cest a lesních melioračních systémů podle § 4 odst. 3,

c) vydávají opatření obecné povahy, pokud jde o blíže neurčený okruh osob, nebo rozhodují o omezení nebo zákazu rušivé činnosti podle § 5 odst. 1, pokud se nejedná o zvláště chráněné druhy,

d) rozhodují o zajištění či použití prostředků k zabránění nadměrnému úhynu rostlin a zraňování nebo úhynu živočichů nebo ničení jejich biotopů podle § 5 odst. 3, pokud se nejedná o zvláště chráněné druhy,

e) vydávají povolení k rozšiřování geograficky nepůvodních druhů rostlin a živočichů a k rozšiřování kříženců do krajiny podle § 5 odst. 4 a 5,

f) rozhodují o stanovení odchylného postupu při ochraně ptáků podle § 5b odst. 1,

g) ukládají provedení nezbytných zásahů včetně pokácení dřevin podle § 7 odst. 2,

h) přijímají oznámení o kácení dřevin a rozhodují o pozastavení, omezení nebo zákazu kácení dřevin podle § 8 odst. 2 a 4,

i) požadují údaje o paleontologických nálezích a žádají o umožnění přístupu k paleontologickým nálezům podle § 11,

j) vydávají souhlasy k umístění a povolování staveb a k jiným činnostem, které by mohly snížit nebo změnit krajinný ráz podle § 12 odst. 2,

k) rozhodují o vyhlášení přechodně chráněné plochy podle § 13 odst. 1,

l) mohou vyzvat k prokázání zákonného původu zvláště chráněných rostlin, zvláště chráněných živočichů, ptáků nebo rostlin či živočichů chráněných podle mezinárodních úmluv podle § 54 odst. 1 a vyzvat k prokázání totožnosti podle § 54 odst. 2,

m) v případě ptáků chráněných podle § 5a vydávají osvědčení podle § 54 odst. 4 až 11 o tom, že se jedná o živočicha odchovaného v lidské péči, vedou evidenci vydaných osvědčení podle § 54 odst. 4 až 10, ověřují původ a vydávají rozhodnutí, kterým se stanoví výše nákladů v případě potvrzení nezákonného původu živočicha odchovaného v lidské péči podle § 54 odst. 10,

n) v rozsahu své působnosti ukládají podmínky pro výkon činnosti, které by mohly způsobit nedovolenou změnu obecně nebo zvláště chráněných částí přírody nebo takové činnosti zakazují podle § 66,

o) vykonávají státní dozor v ochraně přírody a krajiny podle § 85 odst. 1,

p) rozhodují o možnostech a podmínkách uvedení do původního stavu podle § 86 odst. 1, ukládají provedení přiměřených náhradních opatření podle § 86 odst. 2 a ukládají pokuty za přestupky podle § 87 a za správní delikty podle § 88,

q) uplatňují stanoviska k územním plánům a regulačním plánům z hlediska své přenesené působnosti a dále z hlediska přenesené působnosti obecních úřadů a pověřených obecních úřadů,

(2) Obecní úřad obcí s rozšířenou působností vymezují a hodnotí místní systém ekologické stability podle § 4 odst. 1 mimo území národních parků, chráněných krajinných oblastí a

ochranných pásem národních parků.

(3) Obecní úřady obcí s rozšířenou působností dále ve svém správním obvodu, nejde-li o zvláště chráněná území nebo jejich ochranná pásma anebo o vojenské újezdy, vykonávají státní správu v ochraně přírody a krajiny, není-li příslušný jiný orgán ochrany přírody. (Např. povolují odlov geograficky nepůvodních živočichů, sledují stav ptačích oblastí, evropsky významných druhů a jednotlivých typů evropských stanovišť, zejména evropsky významných lokalit, poskytují informace občanským sdružením, spolupracují s obcemi, poskytují jim požadované podklady, informace a potřebná vysvětlení k zásahům do přírody i způsobům jejich ochrany, zejména pokud takové zásahy mohou nepříznivě ovlivnit prostředí v obci nebo omezit výkon práv jejich obyvatel, vedou přehled informací, zjišťují údaje o stavu a vývoji přírodního prostředí, spolupracují s odborně kvalifikovanými osobami).

Podle zákona o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy č. 115/2000 Sb. § 10

Místně příslušný orgán ochrany přírody po ohlášení škody neprodleně provede místní šetření, sepíše protokol a zajistí vhodným způsobem důkazy. Tyto podklady předá neprodleně příslušnému orgánu ochrany přírody.

Podle zákona o ochraně ZPF č. 334/1992 Sb., § 14

Pověřené obecní úřady:

- a) ukládají podle § 2 odst. 3 změnu kultury zemědělské půdy na pozemcích o výměře do 1 ha,
- b) ukládají podle § 3 odst. 2 odstranění závad zjištěných při dozorové a kontrolní činnosti,
- c) vydávají podle § 11 odst. 2 rozhodnutí o odvodech za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu a povolují podle § 12 odst. 1 odklad lhůty k úhradě těchto odvodů.
- d) ukládají podle § 20 pokuty.

Podle zákona o ochraně ZPF č. 334/1992 Sb., § 15

Obecní úřady obcí s rozšířenou působností:

- a) udělují podle § 2 odst. 2 souhlas ke změně louky nebo pastviny na ornou půdu,
- b) ukládají podle § 2 odst. 3 změnu kultury zemědělské půdy na pozemcích o výměře nad 1 ha,
- c) rozhodují podle § 3 odst. 2 o tom, že pozemek kontaminovaný škodlivými látkami ohrožujícími zdraví nebo život lidí nesmí být používán pro výrobu potravin,
- d) uplatňují podle § 5 odst. 2 stanovisko k regulačním plánům a k návrhům vymezení zastavěného území; stanovisko k regulačnímu plánu musí splňovat náležitosti souhlasu k územnímu rozhodnutí,
- e) udělují podle § 7 odst. 3 souhlas k návrhům tras nadzemních a podzemních vedení, pozemních komunikací, vodních cest a jejich součástí, pokud trasa nepřesahuje správní obvod obce s rozšířenou působností,
- f) udělují podle § 9 odst. 6 souhlas k odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu, má-li být dotčena zemědělská půda a půda dočasně neobdělávaná (§ 1 odst. 2) o výměře do 1 ha; přitom stanoví podmínky k zajištění ochrany zemědělského půdního fondu, schvalují plán rekultivace, popřípadě stanoví zvláštní režim jeho provádění a vymezí, zda a v jaké výši budou předepsány odvody za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu,
- g) usměrňují a sjednocují výkon státní správy na úseku ochrany zemědělského půdního fondu, který zajišťují pověřené obecní úřady na území svého správního obvodu, dozírají, jak tyto orgány ochrany zemědělského půdního fondu plní své úkoly, provádějí kontrolní činnost a dávají jim podněty k tomu, aby uplatnily ve své působnosti opatření k odstranění zjištěných závad,
- h) rozhodují podle § 1 odst. 4 v pochybnostech o tom, že jde o součásti zemědělského půdního fondu,
- i) vykonávají státní správu na úseku ochrany zemědělského půdního fondu, není-li podle tohoto zákona příslušný jiný orgán státní správy,
- j) udělují souhlas podle § 3 odst. 5 k použití sedimentů z rybníků, vodních nádrží a vodních toků a

vedou evidenci jejich použití na pozemcích ve svém správním obvodu.

Podle zákona o ochraně ovzduší číslo 201/2012 Sb., § 11

Obecní úřad obce s rozšířenou působností vydává závazné stanovisko k územnímu a stavebnímu řízení a k řízení o vydání kolaudačního souhlasu z hlediska ochrany ovzduší u stacionárních zdrojů neuvedených v příloze č. 2 k zákonu.

Obecní úřad může vydat své vyjádření k řízení podle odstavce závazné stanovisko k umístění stacionárního zdroje uvedeného v příloze č. 2, a to do 15 dnů ode dne doručení podkladů ve věci, pokud se s krajským úřadem nedohodne jinak.

Podle zákona o ochraně ovzduší číslo 201/2012 Sb., § 14

Obec ve vyhlášce vymezí území nízkoemisní zóny a emisní kategorie vozidel, které mají dovolen vjezd do této zóny. Obec může dále vyhláškou stanovit, že se omezení vjezdu do nízkoemisní zóny nevztahuje na osoby s trvalým pobytem na území nízkoemisní zóny. Pro případy vzniku smogové situace podle § 10 odst. 1 může obec stanovit zvláštní podmínky provozu nízkoemisní zóny, zejména zpřísnit emisní kategorie vozidel, která mohou vjíždět do nízkoemisní zóny po dobu trvání smogové situace. Na průjezdním úseku dálnice nebo silnice lze nízkoemisní zónu stanovit pouze v případě, že na území obce mimo nízkoemisní zónu anebo mimo zastavěné území téže nebo sousední obce existuje jiná dálnice nebo silnice stejné nebo vyšší třídy, po které je možné zajistit obdobné dopravní spojení.

Obecní úřad může dále na základě žádosti povolit dočasnou nebo trvalou individuální výjimku z důvodu

- a) nemoci, bezmoci nebo jiného postižení osoby, která nesplňuje podmínky pro přiznání označení pro osobu těžce zdravotně postiženou,
- b) pracovní doby žadatele o výjimku neumožňující přepravovat se hromadnou dopravou, nebo
- c) zásadního významu pro podnikání, kde by omezení provozu v nízkoemisní zóně mohlo výrazně ohrozit nebo znemožnit podnikání.

Podle zákona o ochraně ovzduší číslo 201/2012 Sb., § 16

Obec může vyhláškou stanovit podmínky pro spalování suchého rostlinného materiálu v otevřeném ohništi za účelem jeho odstranění nebo jeho spalování zakázat, pokud zajistí jiný způsob pro jeho odstranění podle jiného právního předpisu. Při stanovení podmínek nebo zákazu obec přihlíží zejména ke klimatickým podmínkám, úrovni znečištění ve svém územním obvodu, vegetačnímu období a hustotě zástavby.

Podle zákona o ochraně ovzduší číslo 201/2012 Sb., § 24

Projednává přestupky podle zákona o ochraně ovzduší.

Podle zákona o odpadech č. 185/2001 Sb., § 79

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností

- a) podává návrh ministerstvu na zařazení odpadu podle Katalogu odpadů podle § 5 odst. 2,
- b) uděluje souhlas k nakládání s nebezpečnými odpady podle § 16 odst. 3, nejde-li o případ podle § 78 odst. 2 písm. i); udělení souhlasu může vázat na podmínky,
- c) uděluje souhlas k upuštění od třídění nebo odděleného shromažďování odpadů podle § 16 odst. 2, nejde-li o případ podle § 78 odst. 2 písm. j), udělení souhlasu může vázat na podmínky,
- d) vede a zpracovává evidenci odpadů a způsobů nakládání s nimi, autovraků a způsobů jejich zpracování, typu, množství a způsobu zpracování, využití nebo odstranění elektroodpadu, jím vydaných souhlasů a dalších rozhodnutí podle tohoto zákona a na požádání podává informace žadatelům o sídle zařízení vhodných k odstranění nebo využití jimi vyprodukovaného odpadu

- e) zasílá ministerstvu informace podle § 39 odst. 10
- f) kontroluje, jak jsou právníckými osobami, fyzickými osobami oprávněnými k podnikání a obcemi dodržována ustanovení právních předpisů a rozhodnutí ministerstva a jiných správních úřadů v oblasti odpadového hospodářství a zda pověřené osoby dodržují stanovený způsob hodnocení nebezpečných vlastností odpadů,
- g) hrozí-li poškození lidského zdraví nebo životního prostředí nebo již k němu došlo, může zajistit ochranu lidského zdraví a životního prostředí na náklady odpovědné osoby,
- h) ukládá provozovateli zařízení k odstraňování odpadů v mimořádných případech, je-li to nezbytné z hlediska ochrany životního prostředí, a pokud je to pro provozovatele technicky možné, povinnost odstranit odpad. Náklady vzniklé tímto rozhodnutím hradí obecní úřad obce s rozšířenou působností, který rozhodnutí vydal; náhradu nákladů takto vynaložených je povinna obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností uhradit osoba, která je za tento odpad odpovědná podle tohoto zákona,
- i) ukládá právníckým osobám a fyzickým osobám oprávněným k podnikání pokuty za porušení stanovených povinností podle § 66 odst. 2 a 5; současně může stanovit opatření a lhůty pro zjednání nápravy samostatným rozhodnutím,
- j) může zakázat původci odpadů činnost, která způsobuje vznik odpadů, pokud původce nemá zajištěno využití nebo odstranění odpadů a pokud by odpady vzniklé v důsledku pokračování této činnosti mohly způsobit škodu na životním prostředí,
- k) uplatňuje stanovisko k územním plánům a regulačním plánům,
- l) zajišťuje bezpečné uskladnění odpadu podle § 58 odst. 3,

(2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností zruší rozhodnutí o udělení souhlasu, který spadá do jeho kompetence podle odstavce 1 písm. b), v případě, že osoba, které byl souhlas udělen, opakovaně porušuje povinnosti stanovené tímto zákonem nebo opakovaně neplní podmínky, na které je souhlas vázán.

(3) Pokud tímto zákonem nebo zvláštním právním předpisem není stanoveno jinak, je k rozhodování podle odstavce 1 místně příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož obvodu je provozována činnost nebo se nachází věc, které se rozhodnutí týká.

(4) Obecní úřad obce s rozšířenou působností dává vyjádření zejména

- a) ke zřízení zařízení k odstraňování odpadů,
- b) v územním a stavebním řízení z hlediska nakládání s odpady,
- c) k připravovaným změnám výrobního procesu nebo výroby, které mají vliv na nakládání s odpady,
- d) k zavedení nebo rozšíření výroby oxidu titaničitého,
- e) ke zřízení malých zařízení pro biologické zpracování využitelných biologicky rozložitelných odpadů.

Podle zákona o odpadech č. 185/2001 Sb., § 80

(1) Obecní úřad a újezdní úřad

- a) kontroluje, zda právnícké osoby a fyzické osoby oprávněné k podnikání využívají systému zavedeného obcí pro nakládání s komunálním odpadem pouze na základě písemné smlouvy s obcí a zda fyzická osoba, která není podnikatelem, se zbavuje odpadu pouze v souladu s tímto zákonem,
- b) ukládá právníckým osobám a fyzickým osobám oprávněným k podnikání pokuty za porušení povinností podle § 66 odst. 1; současně může stanovit opatření a lhůty pro zjednání nápravy samostatným rozhodnutím,
- c) ukládá fyzickým osobám pokuty za přestupek uvedený v § 69; současně může stanovit opatření a lhůty pro zjednání nápravy samostatným rozhodnutím,

- d) kontroluje, zda právnické osoby a fyzické osoby oprávněné k podnikání mají zajištěno využití nebo odstranění odpadu v souladu s tímto zákonem,
- e) kontroluje u provozovatele skládky placení poplatků za ukládání odpadů na skládky.

Podle zákona o lesích č. 289/1995 Sb., § 48

Obecní úřady obcí s rozšířenou působností

- (1) Obecní úřady obcí s rozšířenou působností rozhodují o
 - a) pochybnostech, zda jde o pozemky určené k plnění funkcí lesa,
 - b) prohlášení pozemku za pozemek určený k plnění funkcí lesa,
 - c) dělení lesních pozemků, při kterém výměra jednoho dílu klesne pod 1 ha,
 - d) odnětí lesních pozemků plnění funkcí lesa do výměry 1 ha nebo o omezení jejich využívání pro plnění funkcí lesa a o výši poplatků za odnětí,
 - f) dočasném omezení nebo vyloučení vstupu do lesa, pokud nepřesahují jejich správní obvod,
 - g) povolení výjimky ze zákazu některých činností v lese,
 - h) stanovení podmínek ke konání organizovaných nebo hromadných sportovních akcí v lese, pokud nepřesahují jejich správní obvod,
 - i) uložení opatření k zajištění bezpečnosti osob a majetku před škodami, které by mohly být způsobeny padáním kamenů, sesouváním půdy, pádem stromů a lavinami z lesních pozemků, a o tom, kdo ponese náklady s tím spojené,
 - j) uložení opatření v případech mimořádných okolností, pokud nepřesahují jejich správní obvod,
 - k) výjimkách ze zákazu provádět myštní těžbu v lesních porostech mladších než 80 let,
 - l) podmínkách lesní dopravy po cizích pozemcích
 - m) udělení nebo odnětí licence pro výkon funkce odborného lesního hospodáře,
 - n) pověření právnické nebo fyzické osoby výkonem funkce odborného lesního hospodáře,
 - o) ukládání pokut (hlava devátá),
 - p) uložení opatření k odstranění zjištěných nedostatků, opatření ke zlepšení stavu lesů a plnění jejich funkcí, o zastavení nebo omezení výroby nebo jiné činnosti v lese v případech hrozících škod, pokud nepřesahují jejich správní obvod,
 - r) nezbytných opatřeních k odvrácení hrozícího nebezpečí, pokud nepřesahují jejich správní obvod.
- (2) Obecní úřady obcí s rozšířenou působností
 - a) vedou evidenci nájmu a výpůjček pozemků určených k plnění funkcí lesa ve svém správním obvodu,
 - b) uplatňují stanovisko k územně plánovací dokumentaci, pokud není příslušný kraj nebo ministerstvo,
 - c) vydávají souhlas k vydání územního rozhodnutí, jímž mají být dotčeny pozemky určené k plnění funkcí lesa do výměry 1 ha, pokud není příslušný kraj, a souhlas k vydání rozhodnutí o umístění stavby nebo využití území do 50 m od okraje lesa,
 - d) zajišťují zpracování osnovy,
 - e) povolují výjimky ze stanovené velikosti nebo šířky holé seče,
 - f) povolují výjimky ze zákonných lhůt pro zalesnění a zajištění kultur,
 - g) soustřeďují údaje lesní hospodářské evidence o lesích ve svém správním obvodu a postupují je pověřené organizační složce státu,
 - h) vykonávají dozor nad dodržováním tohoto zákona, předpisů vydaných k jeho provedení a rozhodnutí vydaných na jejich základě.
- (3) Obecní úřady obcí s rozšířenou působností vykonávají státní správu a povinnosti určené orgánům státní správy lesů podle tohoto zákona a předpisů vydaných na jeho základě ve všech dalších případech, není-li zákonem určen jiný orgán státní správy lesů.

Podle zákona o myslivosti č. 449/2001 Sb.

- § 5 odst. 1 písm. d) – Vydává předchozí souhlas k zavádění dalších druhů zvěře v honitbě
- § 5 odst. 2 – Vydává souhlas s vypouštěním zvěře do honitby
- § 6 odst. 1 – Rozhoduje o konání chovatelské přehlídky trofejí, ustavení hodnotitelské komise, svěřeni pořádání myslivecké organizaci
- § 7 odst. 2 – Vydává souhlas k dočasnému držení lišky obecné v zajetí pro účely výcviku psů loveckých plemen, stanovuje podmínky pro výkon této činnosti
- § 9 odst. 2 – Ve sporech rozhoduje o umístění slaniska, napajedla nebo zařízení pro přikrmování zvěře na pozemcích vlastníků
- § 9 odst. 3 – Na žádost uživatele honitby omezuje nebo zakazuje vstup do honitby nebo jejích částí, omezuje jízdu na koni a tažnými psy a jinou zájmovou nebo sportovní činnost
- § 9 odst. 4 – Spolupracuje s dalšími orgány státní správy při povolování hromadných akcí v přírodě, a sděluje těmto orgánům požadavky potřebné k ochraně zvěře a jejích životních podmínek
- § 11 odst. 5 – Rozhoduje o krmení zvěře na náklady uživatele honitby, pokud zjistí, že zvěř trpí hladem, a nezjedná-li uživatel po výzvě okamžitou nápravu
- § 12 odst. 2 – Ustanovuje mysliveckou stráž na období 10 let
- § 13 odst. 2 – Zrušuje ustanovení myslivecké stráže ve stanovených případech
- § 16 odst. 4 – Poskytuje náhradu škody, způsobenou mysliveckou stráží, osobě, která poskytla pomoc myslivecké stráží, nebo způsobené v souvislosti s touto pomocí
- § 17 odst. 3 – Prohlašuje pozemky zpět za honební pomine-li důvod, pro který byl pozemek prohlášen za nehonební a se souhlasem vlastníka pozemku
- § 18 odst. 1 – Vydává rozhodnutí o uznání honitby, splňuje-li návrh podmínky stanovené v § 17, v rozhodnutí uvádí náležitosti podle § 29 odst. 3
- § 20 – Registruje honební společenstva
- § 25 – Provádí výmaz honebního společenstva
- § 28 odst. 1 – Vede rejstřík honebních společenstev s náležitostmi
- § 28 odst. 2 – Vydává na požádání úřední potvrzení o zápisu do rejstříku honebních společenstev nebo o tom, že zápis není proveden
- § 28 odst. 3 – Zapisuje do rejstříku honebních společenstev předepsané údaje
- § 30 odst. 1 – Rozhoduje o přičlenění honebních pozemků, které netvoří vlastní nebo společenstevní honitbu
- § 30 odst. 2 – Určuje výši náhrady za přičleněné honební pozemky, nedohodnou-li se o tom zúčastněné osoby
- § 31 odst. 1 – Povoluje změnu honitby vyrovnáváním hranic nebo výměnou honebních pozemků, vyžadují-li to zásady řádného mysliveckého hospodaření
- § 31 odst. 4 – Rozhoduje o změně honitby vyplývající ze změn vlastnictví honebních pozemků na žádost vlastníka honebních pozemků
- § 31 odst. 5 – Rozhoduje o změně minimálních nebo normovaných stavů zvěře pro danou honitbu
- § 31 odst. 6 písm. e) – Rozhoduje o zrušení obory není-li ohrazení obory funkční a nezjedná-li držitel honitby v přiměřené lhůtě nápravu
- § 33 odst. 6 písm. h) – Rozhoduje o zániku smlouvy o nájmu honitby v případě, kdy porušením dojde k vážnému ohrožení životního prostředí nebo poklesu počtu zvěře pod stanovené minimální stavy
- § 34 odst. 1 – Vede evidenci honiteb a jejich využití
- § 34 odst. 2 – Vede evidenci mysliveckých hospodářů, mysliveckých stráží a loveckých psů
- § 35 odst. 6 – Ustanovuje a odvolává myslivecké hospodáře
- § 36 odst. 1 – Nařizuje nové konečné sčítání zvěře
- § 36 odst. 3 – Rozhoduje o plánu, nedohodne-li se na něm držitel a uživatel honitby, určí jej na návrh některého z nich
- § 36 odst. 4 – Kontroluje plnění plánů mysliveckého hospodaření
- § 36 odst. 5 – Vyjadřuje se k lovu samičí a samčí spárkaté zvěře do stáří 2 let
- § 38 odst. 2 – Zpracovává statistické hlášení o myslivosti za honitby ve své územní působnosti
- § 39 – Povoluje nebo ukládá úpravu stavů zvěře

- § 40 – Povoluje lov zvěře mimo dobu lovu
- § 41 odst. 1 – Povoluje lov na nehonebních pozemcích
- § 45 odst. 2 – Při úpravě stavu zvěře může povolit některé zakázané způsoby lovu
- § 47 odst. 1 – Vydává lovecký lístek
- § 47 odst. 5 – Odebírá lovecký lístek
- § 49 odst. 1 – Vydává zúčtovatelné plomby uživatelům honiteb
- § 54 odst. 1 – Rozhoduje v pochybnostech o tom, která plodina je vysokocenná
- § 61 odst. 2 – Provádí dozor nad dodržováním zákona o myslivosti
- § 63 – Rozhoduje o přestupcích
- § 64 – Rozhoduje o pokutách

Podle zákona o rybářství č. 99/2004

- § 14 vede evidenci všech rybářských stráží ve své působnosti
- § 19 orgány vykonávající státní správu rybářství podle tohoto zákona jsou obecní úřad s rozšířenou působností
- § 20-1 ustanovuje, odvolává či zrušuje rybářskou stráž
- § 20-2 vydává a odebírá rybářské lístky
- § 20-3 projednává přestupky a správní delikty

Podle zákona na ochranu zvířat proti týrání č. 246/1992 Sb., v platném znění

§ 24 Obce

- (1) Obec může zřizovat, provozovat a rušit útulky pro zvířata.
- (2) Obec může obecně závaznou vyhláškou upravit pravidla pro pohyb psů na veřejném prostranství a vymezit prostory pro volné pobíhání psů.

§ 24a Obecní úřady obcí s rozšířenou působností

- a) rozhodují o zvláštním opatření, kdy na návrh krajské veterinární správy může obecní úřad obce s rozšířenou působností správním rozhodnutím
 - nařídit a zajistit umístění týraného zvířete do náhradní péče, vyžaduje-li to jeho zdravotní stav, nebo pokud je opakovaně týráno,
 - nařídit chovateli zajistit opatření ke snížení počtu hospodářských zvířat včetně jejich usmrcení v souladu s tímto zákonem, dochází-li k jejich týrání,
 - nařídit chovateli pozastavení činnosti, při které dochází k týrání zvířat, a to do doby odstranění závad. Pozastavení činnosti není zákazem činnosti.
- b) plní další úkoly v ochraně zvířat stanovené tímto zákonem a zvláštními předpisy, není-li příslušný jiný orgán ochrany zvířat.

Obecní úřady obcí s rozšířenou působností je povinen projednat všechny podněty k projednání přestupků a správních deliktů vyplývajících z porušení povinností uložených chovatelům a ostatním fyzickým nebo právnickým osobám na úseku ochrany zvířat.

6.2 EKOLOGICKÁ KOMISE RADY MĚSTA SVITAVY

Komise je iniciativním a poradním orgánem rady města. Pro potřeby rady města vydává například doporučení k dotacím na ošetření významných dřevin ve městě pro jednotlivé žadatele (občany či firmy) a pro grantový program (dotace z rozpočtu města) v oblasti životního prostředí, kterého se zúčastňují zejména občanská sdružení.

Dále se komise seznamuje s významnými projekty a záměry, týkajícími se životního prostředí, např. investiční akce s dopadem na životní prostředí, protipovodňová opatření města, pěšební opatření, sadové úpravy sídlištní zeleně, sportoviště, dětská hřiště, městský útulek pro opuštěné psy.

Komise byla zřízena usnesením rady města ze dne 29.11.2010. Pracuje v tomto složení:

- předseda - MVDr. Lubomír Horák
- členové - Mgr. Magda Sodomková, Ing. Julius Štaud, Ing. Pavel Lustyk, paní Radka Lacmanová, Ing. Jan Mach, Ing. Pavel Černý, pan Karel Kilian, RNDr. Leoš Štefka, Ing. Marek Antoš a Ing. Renata Karlíková

Na žádost člena komise pana Miroslava Lacmana bylo ukončeno jeho členství v ekologické komisi a radou města byla s účinností od 27.07.2011 nově jmenována paní Radka Lacmanová.

Jednání komise se zároveň zúčastňovala paní Hana Gregorová za odbor životního prostředí, dále Mgr. Jiří Mach za ZO ČSOP „Rybák Svitavy“, pan Radim Klíč za SPORTEŠ Svitavy s.r.o. a pan místostarosta JUDr. Miloš Vízdal. V roce 2013 se komise sešla na 7 pracovních jednáních.

6.3 ZELENÁ INFORMACÍM

Na Ministerstvu životního prostředí se 05.12.2013 uskutečnil již třetí ročník vyhlášení soutěže Zelená informacím o nejzdařilejší prezentaci v oblasti životního prostředí na oficiálních internetových stránkách měst, která je pořádána občanským sdružením TIMUR, CI2, o.p.s. a Centrem pro otázky životního prostředí Univerzity Karlovy. Soutěž probíhá pod záštitou Ministerstva životního prostředí a předsedy Svazu měst a obcí České republiky.

Odborná porota vybírala mezi 269 městy s počtem obyvatel vyšším než 5.000 webové prezentace, které nejlépe splňovaly kritéria přehlednosti, úpravy, přístupnosti aj.

Město Svitavy se v této konkurenci umístilo na 5. místě a obdrželo ocenění za umístění mezi prvními patnácti městy ČR.

6.4 VEŘEJNÉ ZDRAVÍ

Veřejným zdravím se podle zákona míní zdravotní stav obyvatelstva a jeho skupin, který je významně ovlivňován souhrnem přírodních, životních a pracovních podmínek a způsobem života.

V ochraně veřejného zdraví má základní působnost hygienická služba. V roce 2003 došlo k její reorganizaci, kdy zanikly dřívější okresní hygienické stanice (OHS). Úlohu úředního orgánu ochrany veřejného zdraví nyní plní krajské hygienické stanice (KHS) a jejich územní pracoviště.

K plnění expertizních služeb a programů podpory zdraví byly ve všech krajích zřízeny zdravotní ústavy (ZÚ) se svými pobočkami. ZÚ prošly reorganizací s radikální redukcí počtu zaměstnanců i pracovišť, což vedlo k zániku centra prevence a posléze hygienických laboratoří i ve Svitavách. Snad již konečným stavem je nynější existence pouze dvou ZÚ, a sice se sídlem v Ostravě a v Ústí nad Labem. Pro KHS Pardubického kraje včetně územního pracoviště Svitavy zajišťuje expertizní služby ZÚ se sídlem nad Labem s nejbližší laboratoří v Hradci Králové.

Legislativně je náplň činnosti hygienické služby stanovena zákonem č.258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a jeho prováděcími předpisy.

Územní pracoviště KHS ve Svitavách se koncem roku 2008 přemístilo z budovy bývalého okresního úřadu na ul. Milady Horákové zpět do budovy bývalé OHS na Polní ulici, která se uvolnila po uzavření laboratoře ZÚ.

Dále je uveden stručný přehled několika vybraných oblastí činnosti svitavského územního pracoviště Krajské hygienické stanice Pardubického kraje, které se dotýkají ochrany veřejného zdraví ve městě Svitavy.

6.4.1 OCHRANA PŘED INFEKČNÍMI NEMOCEMI

V roce 2013 byla epidemiologické situace ve výskytu infekčních onemocnění příznivá. Nadále evidujeme srovnatelné počty onemocnění jako v předchozích letech.

Postupný nárůst akutních respiračních onemocnění a chřipky byl zaznamenán počátkem roku. Nemocnost na akutní respirační infekce (ARI) se od 1. do 4. kalendářního týdne velmi diskrétně zvyšovala, kdy bylo dosaženo epidemického prahu (1700 případů /100 000 obyvatel). Největší specifická nemocnost byla dle očekávání zaznamenána ve věkových skupinách 0-5 letých, 6-14 letých a 15-24 letých, další věkové kategorie výrazně zasaženy nebyly. Od 5. KT došlo k ústupu respiračních nákaz a příznivá situace zůstala již v průběhu celého roku. V tomto roce se vykazovaly i závažné případy chřipky v okrese Svitavy. Z celkového počtu 7 případů (4x chřipka A, 3x H1N1) však žádný nemocný nebyl ze Svitav.

Jako každoročně se v průběhu roku objevily plané neštovice. Ve Svitavách bylo evidováno pouze 37 případů planých neštovic zejména mezi předškolními a školními dětmi, což je za poslední 3 roky nejméně (2012- 102, 2011- 215, 2010 – 29). Je zřejmé kolísání v důsledku dorůstání vnímavé populace.

Zaznamenali jsme ojedinělé případy infekční mononukleózy (2013– 6, 2012- 4, 2011- 2, 2010 - 1). Další sledovaná nemoc pertuse (černý kašel) nebyla v posledních 2 letech ve Svitavách diagnostikována (2012 a 2011 - 0).

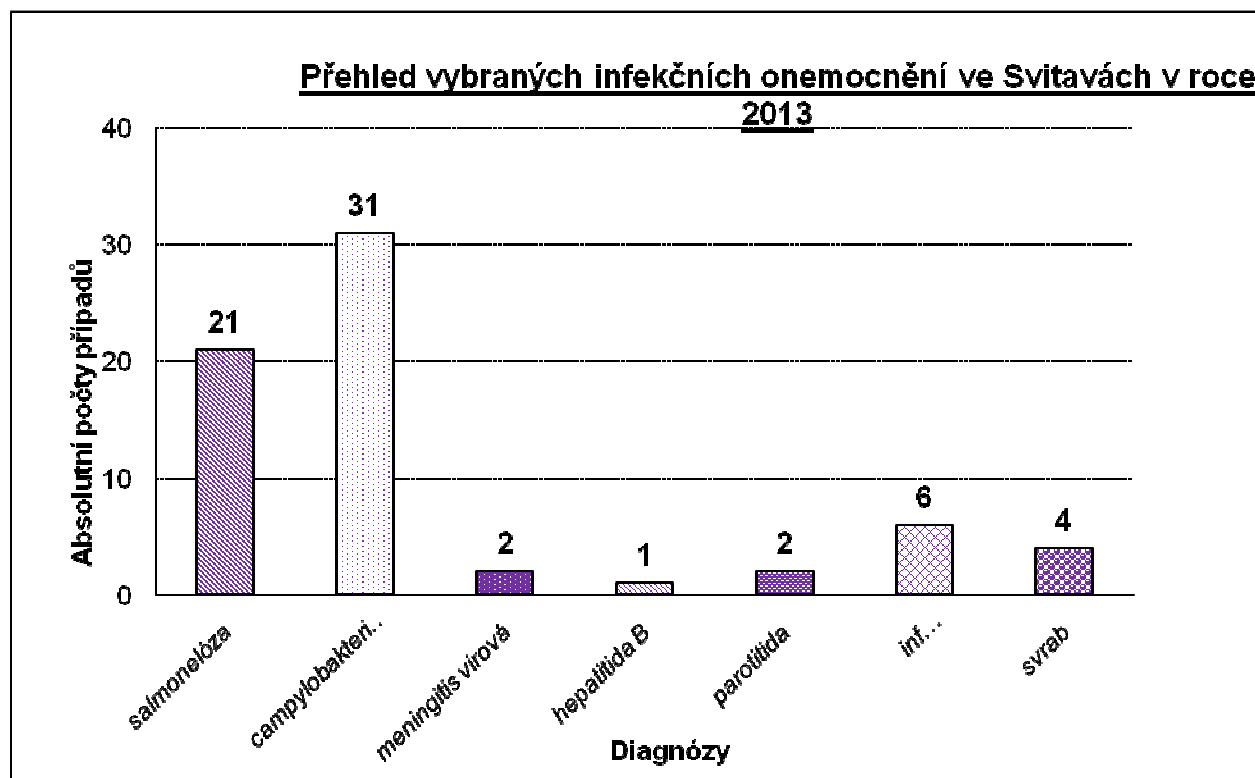
V Pardubickém kraji se po proběhlé epidemii parotitidy (příušnic) v období 2011/12 již situace stabilizovala a k epidemickému šíření v roce 2013 nedošlo. V okrese Svitavy byl hlášen výskyt 12 případů v roce 2013, z toho 2 případy ve Svitavách (2012- 7, 2011- 4).

Po několika letech poklesu opět dochází k mírnému vzestupu nákaz šířících se alimentární cestou. Výskyt kampylobakterií ve Svitavách, která je spojena s konzumací drůbežího masa a stále rostoucí oblibou grilování, stoupl oproti minulému roku o více než 50%. Byl zaznamenán ve 34 případech (2012-14, 2011 -15), což je nejvíce během posledních 3 let, a přesáhl výskyt dalšího alimentárního onemocnění – salmonelózy (v roce 2013- 21) Veterinární opatření, osvěta a změna návyků vedou v České republice ke snížení výskytu salmonelóz. Ve Svitavách zaznamenáváme nepatrný nárůst (2013-21, 2012- 9, 2011-4), ale bez ovlivnění příznivého trendu v rámci kraje.

Nebyla zaznamenána virová hepatitida A, která se šíří alimentární cestou či jako nemoc špinavých rukou ani virová hepatitida E, která má obdobný mechanismus přenosu.

Z nákaz přenášených pomocí vektorů je pozornost věnována zejména lymeské borelióze (2013- 2, 2012 -2, 2011-0) a klíšťové encefalitidě. V roce 2013 nebyla ve Svitavách diagnostikována klíšťová encefalitida (2012-2, 2011-1).

Graf 6.1 Přehled některých vybraných infekčních onemocnění ve Svitavách v roce 2013

Zdroj: KHS Pardubického kraje, územní pracoviště Svitavy

6.4.2 KVALITA PITNÉ VODY

Zdravotní nezávadnost a kvalita pitné vody ze skupinového vodovodu Svitavy podléhá průběžné kontrole provozovatelem vodovodu, který je povinně předává do celostátního elektronického systému pitné vody (Pi-Vo), provozovaného hygienickou službou. Mimo to má provozovatel vodovodu povinnost zajistit, aby odběratelům dodávané pitné vody byly k dispozici aktuální informace o jakosti dodávané pitné vody.

V roce 2013 se ve Svitavách nevyskytly závažnější problémy s kvalitou pitné vody. Skupinový vodovod Svitavy čerpá vodu z podzemních zdrojů. Jedná se o kvalitní pitnou vodu. Vlivem posilujících vrtů čerpajících vodu z nižší spodnoturonské zvodně se udržuje nižší obsah dusičnanů, který se v kontrolních rozborech v loňském roce pohyboval podle momentálního poměru čerpání vody z různých zdrojů v rozmezí 2 – 42,2 mg/l s průměrnou hodnotou 22,64 mg/l z 31 vyšetřených vzorků vody (limit je 50 mg/l). Koncem loňského roku byly ve stávajících prameništích Olomoucká a Lány uvedeny do užívání další doplňující vrty s kvalitní podzemní vodou.

Dusičnanům se v současné době již nepřisuzuje takový zdravotní význam jako dříve a jsou spíše celkovým ukazatelem antropogenního ovlivnění vody. Vědecký výzkum staví z hlediska zdravotního rizika z pitné vody do popředí jiné ukazatele, jako jsou vedlejší produkty dezinfekce vody a některé kovy s potenciálním negativním vlivem na vývoj nervového systému a intelektu u dětí, jako je olovo a mangan.

I z tohoto hlediska je svitavská voda velmi kvalitní a tyto ukazatele v kontrolních rozborech nepřekračují mez stanovitelnosti. Olovo ovšem může představovat problém ve starších budovách s původními olověnými rozvody vody, které se budovaly před rokem 1945. U nich by si měl majitel u některé laboratoře nechat ověřit koncentraci olova v ranní neodtočené vodě.

Z hlediska prevence kardiovaskulárních onemocnění se za významný ukazatel považuje tvrdost pitné vody, tedy obsah vápníku a hořčíku. Průměrná hodnota svitavské vody 2,6 mmol/l je v rozmezí, které se považuje za optimální.

6.4.3 KVALITA VODY KE KOUPÁNÍ

Povinné provozní kontrole podléhá i zdravotní nezávadnost a kvalita vody používané obyvateli města ke koupání. V provozu krytého bazénu a venkovního letního koupaliště se v roce 2013 z hlediska kvality a zdravotní nezávadnosti vody nevyskytly problémy.

V letní sezóně KHS pravidelně sleduje kvalitu vody v rybníku Rosnička, zařazeného do celostátního seznamu vodních ploch, využívaných veřejností ke koupání. V posledních letech zde byla voda většinou hodnocena stupněm 3, tedy jako zhoršená jakost vody s mírně zvýšenou pravděpodobností vzniku zdravotních problémů a doporučením se osprchovat po koupání (toto hodnocení sice může některé obyvatele odrazovat, ale je třeba si uvědomit, že zcela bezrizikové není koupání ani v upravované a chlorované vodě umělých bazénů a koupališť). V loňské sezóně nebylo nutné na rozdíl od sezóny předchozí omezovat koupání v Rosničce ani z důvodu pomnožení sinic.

Přesto voda v Rosničce v posledních letech vykazuje pozvolné zhoršení ve znečištění bakteriemi fekálního původu a její kvalita se z tohoto důvodu po skončení letní sezóny 2013 v dlouhodobém hodnocení za 4 uplynulé sezóny zhoršila ze stupně „dobrá“ na předposlední stupeň „přijatelná“, který je definován jako voda nevhodná ke koupání se zvýšenou pravděpodobností vzniku zdravotních problémů, zejména pro citlivé jedince.

Vodoprávní úřad Městského úřadu Svitavy proto na základě podnětu KHS určil v součinnosti s Povodím Moravy opatření ke zjištění příčin znečišťování vody a uložení nápravných opatření.

Aktuální informace o kvalitě vody na Rosničce během letní sezóny budou opět k dispozici na internetových stránkách KHS Pardubického kraje: www.khspce.cz a základní informace budou umístěny i na informační tabuli přímo u Rosničky.

6.4.4 OHROŽENÍ ZDRAVÍ HLUKEM

Mezi faktory životního prostředí, které často znepříjemňují život lidem ve městech, patří hluk. Hygienické limity hluku, uvedené v nařízení vlády č. 272/2011 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací, jsou primárně stanoveny za účelem ochrany zdraví před závažnými zdravotními účinky dlouhodobé expozice hluku z dopravy nebo technických zdrojů hluku. Jsou proto stanoveny v ekvivalentní hladině akustického tlaku za určitý časový úsek. U hluku z provozu jsou konkrétně stanoveny pro 8 souvislých a na sebe navazujících nejhluchnějších hodin v denní době (6:00-22:00), resp. pro nejhluchnější hodinu v době noční (od 22.00 do 6.00 hodin). Nevztahují se na hlasové a jiné akustické projevy hostů přicházejících nebo odcházejících z restauračních zařízení po veřejném prostranství, které bývají hlavní příčinou rušení nočního klidu a podávání stížností.

Provozování hudební produkce je přitom možné pouze v těch zařízeních, která k tomu mají příslušné kolaudační povolení, vydané stavebním úřadem. Případy pořádání hudebních produkcí v zařízeních bez tohoto povolení proto primárně řeší stavební úřady.

Jak již bylo uvedeno, hlukový limit je určen především pro ochranu zdraví před dlouhodobou hlukovou expozicí a některé i když obtěžující zdroje hluku, proto nepostihuje a zajištění optimální hlukové pohody k bydlení cestou kontroly dodržování hygienických limitů není v řadě případů reálně dosažitelné.

Ve Svitavách tak v loňském KHS uzavřela např. jako neopodstatněnou stížnost na hluk z hudební produkce z tělocvičny při cvičení s hudbou, které probíhalo jen jednu hodinu denně. Podobnou

záležitostí byla petice obyvatel nové zástavby RD proti obtěžování hlukem ze svitavského sportovního stadionu. KHS zde postupovala cestou jednání s vedením města, které si nechalo posoudit situaci akreditovanou akustickou firmou a podle jejího návrhu byla omezena zbytečně vysoká intenzita ozvučení stadionu.

Proti postupu KHS bez inspekčního měření hluku v případě stížností na hudební produkce nepravidelně zasahujících do nočních hodin u restaurace „Na Kopečku“ ve Svitavách nevznesl po přezkoumání celé kauzy námitky ani veřejný ochránce práv (ombudsman).

Nově dojde k modernizaci a rekonstrukci stávajícího kina a klubu, umístěného v těsné blízkosti areálu nemocnice a bytového domu. Díky navrženému zabezpečení se předpokládá významné omezení hluchnosti z hudebních akcí, která byla předmětem stížností.

O možnosti změny v užívání stavby za účelem povolení pořádání hudebních produkcí (živé nebo reprodukovávané hudby) se v roce 2013 jednalo v provozovně kavárny „Kafé Rošambo“. Po přerušeném řízení a požadovaném doplněném měření hluku z hudební produkce uvnitř kavárny a v chráněném venkovním prostoru stavby obytného domu bylo prokázáno dodržení hygienického limitu hluku z hudební produkce pro nejbližší chráněný venkovní prostor stavby v denní době. Hudební produkce byla limitována s ukončením do 22:00 hodiny.

Další změna v užívání za účelem pořádání hudební produkce se týkala provozovny „Kavárna v parku“. Na KHS byl doložen protokol z měření hluku prokazující dodržení hygienického limitu hluku za podmínky využívání severního vstupu do objektu kavárny, který je odvrácen od nejbližší bytové zástavby.

Větším problémem je ve Svitavách dopravní hluk, kde jde hlavně o průtah silnice I/43. Reálným řešením je zde až vybudování obchvatu, který je projekčně připraven v úrovni územního rozhodnutí. Do té doby má pro tuto silnici ŘSD povolení provozu komunikace, u které nelze dodržet hygienické limity hluku. Vzhledem k nereálnosti dodržení tohoto termínu ŘSD připravuje alespoň individuální protihluková opatření (výměna oken) u zástavby v blízkosti I/43.

6.4.5 OCHRANA ZDRAVÍ DĚTÍ A MLÁDEŽE

Důležitou úlohu v ochraně zdraví dětí a mládeže a při formování návyků a postojů ke zdravému životnímu stylu hrají mateřské a základní školy.

Jednou z hlavních náplní kontrol pracovníků oddělení hygieny dětí a mladistvých ve školských zařízeních je sledování dodržování hygienických požadavků na prostorové podmínky, vybavení, provoz, osvětlení, vytápění, mikroklimatické podmínky, zásobování vodou, úklid, provoz venkovních hracích ploch a pískovišť, vybavení vhodným nábytkem, který zohledňuje rozdílnou tělesnou výšku žáků a možností pohybových aktivit dětí jako prevence vzniku vadného držení těla.

V roce 2013 byly provedeny ve Svitavách kontroly dvou mateřských škol, jedné školní družiny, tři kontroly základních škol. Dále byly provedeny kontroly v provozovnách středních škol ve Svitavách – jedna kontrola střední školy, dvě kontroly učňovských pracovišť, tři kontroly domovů mládeže středních škol. V polovině kontrolovaných provozoven byly zjištěny závady a nedostatky většinou menšího rozsahu. V jednom případě byla udělena sankce formou příkazu.

Dále proběhly kontroly devíti stravovacích provozů - školních jídelen a výdejů - mateřských, základních a středních škol a jednoho bufetu umístěného v prostorách školy. V šesti případech byly shledány závady. Ve dvou případech byla udělena bloková pokuta za závady v osobní a provozní hygieně.

V rámci preventivního hygienického dozoru byla posuzována projektová dokumentace stavebních úprav mateřských škol, konkrétně MŠ Pražská 2A, MŠ M. Majerové, MŠ Československé armády a projektová dokumentace nově vzniklého odloučeného pracoviště Mateřské školy Svitavy, Větrná 11, umístěného v objektu U Stadionu 528/15. Dále byla posuzována projektová dokumentace ke

zřízení učebny globální výchovy na gymnáziu, učebny automatizace na Středním odborném učilišti Svitavy a ke stavebním úpravám Kojeneckého ústavu a dětského domova Svitavy.

V rámci hlavního úkolu Hlavního hygienika ČR „Laboratorní stanovení výživové a energetické hodnoty pokrmů školního stravování“ byl proveden v jedné školní jídelně odběr pěti směsných vzorků obědů. V rámci krajské prioritní oblasti kontrolního plánu byla vyhodnocena pestrost podávané stravy v jedné mateřské škole formou zhodnocení měsíčního jídelního lístku. V rámci krajské priority zaměřené na ověření přítomnosti starých olovených rozvodů pitné vody ve školských zařízeních byl vyhodnocen jeden vzorek pitné vody ze školní jídelny. Výsledky laboratorních rozborů, zhodnocení pestrosti stravy a případná nápravná opatření byly ve všech případech projednány s vedením škol a školských zařízení.

6.4.6 HYGIENICKÁ ÚROVEŇ HROMADNÉHO STRAVOVÁNÍ

Do kompetence dozorové činnosti KHS spadají z hlediska dodržování hygienických požadavků a pravidel a tedy minimalizace rizika vzniku alimentárních nákaz provozovny hromadného stravování – restaurace, pohostinství, bufety, bary, závodní kuchyně a výdejny.

Pracovníci oddělení hygieny výživy provedli v loňském roce ve městě Svitavy 78 kontrol stravovacích provozů. Závady, které vedly k uložení pokuty, byly zjištěny v 18 případech, což představuje 23 % z kontrolovaných zařízení. Vzhledem k odeznívání „metanolové aféry“ poklesl vyšší počet kontrol z roku 2012 na „obvyklejší“ úroveň.

Uloženo bylo 11 pokut formou tzv. příkazu v celkové výši 22.000,- Kč a rovněž 7 blokových pokut na místě v celkové výši 9.500,- Kč. Nejčastější nedostatky jsou již tradičně zjišťovány v dodržování lhůt spotřeby a to jak surovin-potravin k výrobě pokrmů, tak především doby výdeje vlastních pokrmů a dále pak v dodržování vyhovujících teplot při úchově a skladování surovin i hotových jídel. V mnoha případech byly sankce ukládány také za závady stavebního charakteru a nevyhovující technické vybavení provozoven a stále také za nevypracování a nezavedení kontrolního systému výroby HACCP (systém kritických bodů).

6.4.7 BEZPEČNOST A NEZÁVADNOST PŘEDMĚTŮ BĚŽNÉHO UŽÍVÁNÍ

KHS vykonává dozorovou činnost též nad předměty běžného užívání, v praxi jde o kosmetické výrobky, výrobky přicházející do styku s potravinami a pokrmů, výrobky a hračky pro děti ve věku do tří let. Tyto předměty jsou sledovány především z hlediska možné zátěže populace chemickými látkami, ale i z hlediska mikrobiologické kontaminace – např. u kosmetiky.

V roce 2013 byly ve Svitavách provedeny 4 kontroly u prodejců kosmetických výrobků, 3 kontroly u prodeje výrobků přicházejících do styku s potravinou, dále 3 kontroly u prodejců výrobků pro děti do 3 let (z toho 1 internetový prodej) a 3 prodejci hraček. Většina kontrol byla bez závažnějších nedostatků.

Na základě pokynu hlavního hygienika ČR byl u náhodného prodejce hraček ve Svitavách odebrán vzorek dětských panenek podezřelých z uvolňování esterů kyseliny ftalové v měkkých částech panenek (zejména hlavičky), kde následně při hře dětí dochází ke kontaktu s ústy či kůží. Ftaláty mají negativní vliv na reprodukční orgány dětí. Odebraný vzorek nevyhověl laboratornímu testování, musel být stažen z trhu a prodejci byla udělena pokuta. Na zdravotní rizika spojená s těmito výrobky je stále upozorňováno i v médiích. Jedná se převážně o panenky typu „Barbie“ v cenové relaci kolem 50 korun, hojně nabízené vietnamskými prodejci. V této souvislosti jsou také nevyhovující výrobky zveřejňovány jak na úředních deskách KHS, tak na internetových stránkách ministerstva zdravotnictví a všech hygienických stanic.

6.4.8 OCHRANA ZDRAVÍ PŘI PRÁCI

KHS kontroluje v rámci státního zdravotního dozoru úroveň pracovního prostředí na všech pracovištích, zajištění pracovně lékařské péče dle nové legislativy, zajištění sanitárního zařízení pro pracovníky, zásobování pitnou vodou, zacházení a skladování nebezpečných chemických látek a

přípravků, používání nanotechnologie, používání, označování a nakládání s biocidy včetně jejich evidence a kontroly oznamování pro použití v ČR, jmenovitou evidenci pracovníků s karcinogeny, kontroluje správnost předložené kategorizace prací, šetří stížnosti na úroveň pracovního prostředí.

Provádí spolu s akreditovanými laboratořemi inspekční měření faktorů pracovního prostředí, ověřuje podmínky pro vznik nemocí z povolání a vydává stanovisko k možnosti vzniku nemoci z povolání. Nově přibyla zákonem o rostlinolékařské péči pro KHS povinnost proškolenat a zkoušet pracovníky zacházející s přípravky na ochranu rostlin.

V rámci tzv. preventivního dozoru jsou posuzovány projekty nových staveb, rekonstrukce, přestavby nebo rozšíření stávajících staveb, změny v užívání staveb a změny technologií výroby, konzultuje se vhodnost umístění staveb, dispoziční řešení a vybavení provozoven ve vztahu k požadavkům platné legislativy a jsou podávány návrhy na zlepšení podmínek pracovního prostředí. Tuto činnost zajišťovali v roce 2013 na územním pracovišti KHS ve Svitavách tři pracovníci oddělení hygieny práce.

Celkem bylo v roce 2013 vydáno pro svitavské podniky 27 stanovisek k projektové dokumentaci staveb a 2 stanoviska k odstranění staveb s azbestem. Dále bylo provedeno 15 konzultací k zamýšleným stavebním záměrům. Stále častěji dochází k odstraňování staveb s azbestem, které nejsou předem konzultovány s KHS a likvidace se provádí nedovoleným způsobem bez ohledu na ochranu veřejného zdraví a často i neoprávněnými osobami. K uvedení staveb do provozu bylo vydáno celkem 31 stanovisek, z toho 20 stanovisek bylo ke kolaudaci stavby, 2 stanoviska ke zkušebnímu provozu, 1 stanovisko k předčasnému provozu před úplným dokončením stavby a 8 stanovisek ke změně v užívání stavby.

Dále bylo v roce 2013 ve Svitavách provedeno 30 kontrol na 43 rizikových pracovištích s 108 zaměstnanci a na 90 nerizikových pracovištích, kde pracuje 581 zaměstnanců. Z hlediska druhu a specifické náplně kontrol se jednalo vedle běžného SZD převážně o kontroly v souvislosti s šetřením nemocí z povolání (6x), cílené kontroly v souvislosti s plněním úkolu hlavního hygienika (2x), o kontrolu organizace, která nepodala návrh na kategorizaci prací (4x). Ve 4 případech se jednalo o akreditovaná inspekční měření ve spolupráci se ZÚ se sídlem v Ústí nad Labem v souvislosti s ověřováním správnosti zařazení prací do kategorií nebo s posuzováním příčin vzniku profesionálního onemocnění z práce. V jednom případě proběhlo společné šetření s HZS Pardubického kraje, územní odbor Svitavy. Dozor byl zaměřen převážně na firmy z oblasti zpracovatelského průmyslu, stavebnictví, dopravy a skladování, velkoobchodu, maloobchodu, oprav a údržby motorových vozidel.

Pozornost z hlediska celostátních prioritních oblastí byla v roce 2013 ve Svitavách věnována provozovněm s výskytem nemocí z povolání, práci ve stavebnictví a práci s ručními vibračními nástroji, u nichž je v celostátním měřítku z hlediska rizikového faktoru vibrace přenášené na ruce vzhledem k relativně nízkému počtu rizikových pracovišť patrný nárůst nemocí z povolání.

V rámci Svitav byly u 5 zaměstnavatelů prošetřovány podmínky možnosti vzniku nemoci z povolání. U jednoho zaměstnavatele se jednalo o šetření podezření na vznik NzP u dvou zaměstnanců na stejném pracovišti. V pěti případech bylo onemocnění NzP uznáno – 4x kontaktní alergický ekzém, 1x syndrom karpálního tunelu. V jednom případě nebylo šetření ještě uzavřeno – iritativní dermatitida.

Při komplexních hygienických kontrolách bylo sledováno zajištění pracovně lékařských služeb (PLS) v souvislosti s platností nové legislativy – zákona č. 373/2011 Sb. a vyhlášky č. 79/2013 Sb. Bylo zjištěno, že ve Svitavách v roce 2013 má PLS plně zajištěno cca 50 % kontrolovaných subjektů a jedná se většinou o subjekty, kde je smluvním poskytovatelem MUDr. Hejzlarová, ordinace pracovního lékařství při ZÚ se sídlem v Ústí nad Labem, pracoviště Svitavy.

Při kontrolních šetřeních pracovníci oddělení hygieny práce zjišťují, že někteří ošetřující lékaři podceňují ohrožení nemocí z povolání a neposílají pacienty k dalšímu odbornému vyšetření. KHS

konzultuje se zaměstnanci jejich zdravotní problémy a v případě, že by zdravotní problémy mohly vzniknout vlivem faktorů pracovních podmínek, doporučí jim přímo se objednat na Centru pracovního lékařství Pardubické krajské nemocnice, a.s.

Z celkového počtu 9 šetřených podnětů na okrese nebylo ve Svitavách provedeno žádné šetření stížností. Jedna stížnost na obtěžování zápachem z polí v důsledku zemědělské činnosti byla pro věcnou nepříslušnost postoupena OŽP MÚ Svitavy.

6.5 NEZÁVISLÉ EKOLOGICKÉ ORGANIZACE

V následujícím přehledu uvádíme soupis nezávislých ekologických organizací se sídlem nebo působností ve správním obvodu obce s rozšířenou působností města Svitavy. Přehled je řazen v abecedním pořadí.

6.5.1 ASOCIACE BRONTOSAURA SVITAVY

- Hlavní náplň činnost: Svitavský oddíl Asociace Brontosaura je organizací sdružující děti a mládež se zájmem o přírodu, turistiku, cestování a prázdninovou činnost.
- Působnost: Svitavsko
- Adresa: Dimitrovova 25, Svitavy

6.5.2 OBČANSKÉ SDRUŽENÍ LAVITA

- Hlavní náplň činnost: ochrana přírody a krajiny, životního prostředí, zdraví, památek, kulturních hodnot a krajinného rázu urbanizované i neurbanizované krajiny, ochrana zeleně v obcích, zapojení mládeže do veřejně prospěšných aktivit, bezplatná poradenská a informační činnost v oblasti ochrany životního prostředí a ekologicky šetrného hospodaření firem a domácností apod.
- Působnost: sdružení působí na celém území České republiky
- Adresa sdružení: náměstí Míru 61/41, Svitavy

6.5.3 OBČANSKÉ SDRUŽENÍ NAŠE VÝPRACHTICE

- Hlavní náplň činnosti: ochrana přírody a krajiny, podpora prosazování širší účasti veřejnosti v oblasti životního prostředí.
- Působnost: sdružení působí na celém území Pardubického kraje
- Adresa zařízení: Výprachtice 58

6.5.4 VÝCHODOČESKÁ POBOČKA ČESKÉ SPOLEČNOSTI ORNITOLOGICKÉ

- Hlavní náplň činnosti: ochrana přírody a krajiny a životního prostředí, zejména výzkum a ochrana ptáků a jejich prostředí a dále ekologická výchova a vzdělávání vlastních členů a veřejnosti
- Působnost: sdružení působí na celém území České republiky
- Adresa zařízení: Zámek č. 2, 530 02 Pardubice

6.5.5 ZO ČSOP RYBÁK

- Hlavní náplň činnosti: Monitoring rostlin, ptáků, obojživelníků a netopýrů, popřípadě i některých dalších vybraných skupin organismů (motýli). Praktická ochrana rostlin, ptáků, obojživelníků, netopýrů a některých dalších skupin organismů. Managementové zásahy v přírodě ve prospěch ohrožených lokalit a druhů organismů. Realizace záchranného transferu obojživelníků v Hradci nad Svitavou. Péče o zvláště chráněná území přírody na Svitavsku. Pořádání soutěží a terénních akcí pro žáky, studenty a veřejnost (Ptačí festival, Vítání ptačího zpěvu, Uklid'me svět, Setkání s přírodou apod.). Účast ve správních řízeních. Neperiodické vydávání zpravodaje KonSterna.
- Působnost: Anenská Studánka, Banín, Benátky, Bohuňovice, Boršov, Budislav, Bystré, Cerekvice n. Loučnou, Čistá, Dětřichov, Helvíkov, Hradec nad Svitavou, Chmelík, Chotěnov, Chotovice, Janov, Jarošov, Javorník, Jedlová, Kamenná Horka, Karle, Koclířov, Kozlov, Křenov, Kukle, Květná, Lubná, Mikuleč, Mladějov, Muzlov, Nová Sídla, Nová Ves, Opatov, Opatovec, Ostrý Kámen, Pohledy, Poříčí, Příluka, Radiměř, Rohozná, Rychnov, Semanín, Sklené, Strakov, Stašov, Svitavy, Trstěnice, Třebařov, Třebovice, Vendolí a Zrnětín
- Adresa zařízení ZO ČSOP: Dimitrovova 29, Svitavy

6.5.6 ZO ČSOP TŘEBOVKA

- Hlavní náplň činnost: Péče o krajinu a památky - údržba ekologicky významných nechráněných území a zeleně (včetně ošetřování stromů), péče o handicapované živočichy, ochrana životního prostředí, poradenská činnost a metodická pomoc v oblasti vodního hospodářství za účelem zadržování vody v krajině a zlepšování kvality povrchových vod
- Působnost: Správní území obce OPATOV a dále správní území obce: Anenská Studánka, Dětřichov, Hradec nad Svitavou, Janov, Javorník, Kamenná Horka, Koclířov, Kukle, Mikuleč, Mladějov na Moravě, Opatovec, Semanín, Svitavy, Trpík, Třebovice a Vendolí
- Adresa zařízení ZO ČSOP: 569 12 Opatov 328

6.5.7 ZO ČSOP ZELENÉ VENDOLÍ

- Hlavní náplň činnosti: zajišťuje provoz záchranné stanice pro volně žijící živočichy, péče o handicapované živočichy, pořádání veřejně přístupných osvětových akcí, kampaní a akcí ke Dni Země, provoz informačního centra a ekocentra,
- Působnost: v rámci Národní sítě stanic působí ve třech krajích (Pardubický kraj, část kraje Vysočina, část kraje Jihomoravského)
- Adresa zařízení ZO ČSOP Zelené Vendolí – Záchraná stanice a centrum ekologické výchovy, 569 14 Vendolí čp. 42

6.6 INVESTICE DO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V ROCE 2013

V tabulce 6.1 jsou uvedeny investice do životního prostředí financované z městského rozpočtu nebo rozpočtu organizací městem zřízených.

Tab. 6.1 Investice do životního prostředí v roce 2013

Akce	Výše finančních prostředků (v tis. Kč vč. DPH)	Garant
Automatická měř. stanice ovzduší	20,0	OŽP
Celoplošná deratizace, deratizace kanalizace	351,2	OŽP, SPORT
Čištění komunikací	7.337,4	SPORT
Ekologická výchova	52,7	OŽP
Intenzifikace ČOV Svitavy	923,6	OŽP
Likvidace černých skládek	113,0	OŽP
Mimořádný svoz plastů a papíru, mytí kontejnerů	522,8	OŽP
Myslivost	26,7	OŽP
Nákup fotopastí a příslušenství	16,7	OŽP
Odborná správa měst. lesů	145,8	OŽP
Opatření na zlepšení kvality pitné vody a dostavba skupinového vodovodu Svitavy II. etapa - vrtý Olomoucká, Lány	9.104,9	SVS
Odbočení z vodovodního řadu v ul. Bezručova ve Svitavách	480,6	SVS
Rekonstrukce vodovodu v ul. Tolstého ve Svitavách	247,0	SVS
Oprava šaten ve II. nadzemním podlaží ČOV Svitavy	229,2	OŽP
Ošetření významných stromů	15,0	OŽP
PD a autorský dozor - oprava šaten ČOV	12,0	OŽP
Příprava akce kanalizace III. etapa	2.021,3	SPORT
Rekonstrukce kanalizace ul. Na Červenici, Tolstého	3.235,9	SPORT
Pěstební činnost	246,5	OŽP
Provedení navrtávek vodovodních řadů	70,3	SVS
Provoz sběrného dvora	402,2	OŽP
Příspěvek vícečlenným domácnostem na úhradu poplatku za komunální odpad	82,9	OŽP
Stanice pro záchranu Volně žijících zvířat	80,0	OŽP
Údržba ploch v majetku města	7,2	OŽP
Údržba zeleně v areálu stadionu	386,9	OINV

Útulek pro opuštěné psy	51,1	OŽP
Veřejná zeleň	8.117,9	SPORT
Nákup vodoměrů	202	SVS
Finanční prostředky celkem	34.502,8	

Zdroj: OŽP MěÚ Svitavy

Vysvětlivky:

OD – odbor dopravy MěÚ Svitavy

OINV – odbor investiční MěÚ Svitavy

OŽP – odbor životního prostředí MěÚ Svitavy

PD – projektová dokumentace

SPORT - SPORTEŠ Svitavy s.r.o.

SVS – Skupinový vodovod Svitavy, dobrovolný svazek obcí

TSMS – Technické služby města Svitav

6.7 SVITAVY V ČÍSLECH MĚSTSKÉ STATISTIKY

6.7.1 MĚSTO A ÚŘAD V ČÍSLECH

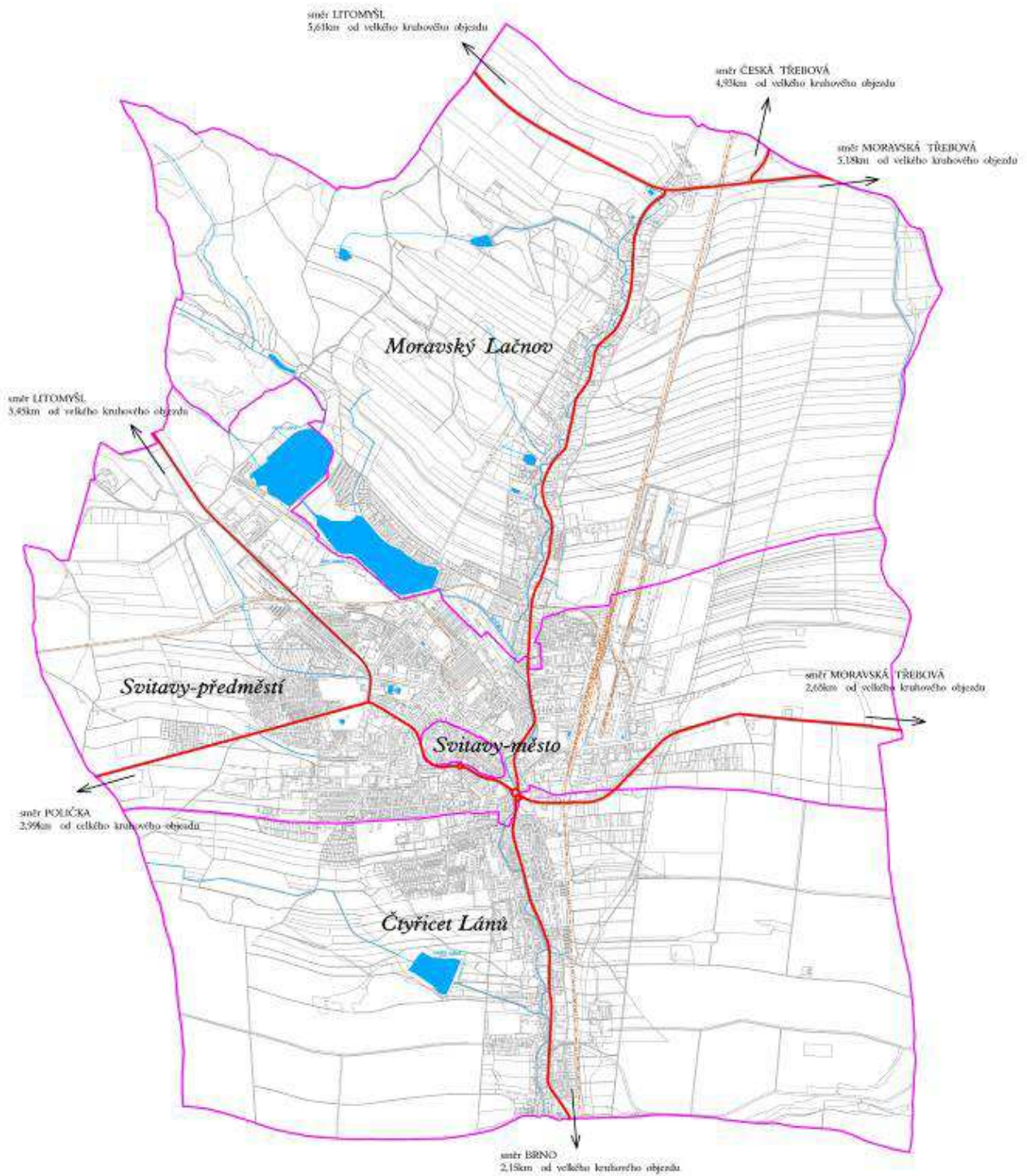
- Trvalý pobytu mělo k 31.12.2013 ve Svitavách 17.136 obyvatel, z toho 164 cizinců.
- Ve Svitavské nemocnici, a.s. se narodilo 667 miminek, z toho 122 občánek Svitav.
- V roce 2013 se uzavřelo 89 manželství, z toho 5 byla církevní
- Navždy odešlo 163 svitavských občanů.
- Do svitavských základních škol nastoupilo v září 1.668 dětí
- Mateřské školy navštěvovalo 655 dětí.
- Přistěhovalo se 292 občanů a pro odstěhování se rozhodlo 278. V rámci obce se přestěhovalo 564.
- Na odboru financí bylo evidováno cca 1.500 psů a vybráno cca 513 tis. Kč za poplatků za psa.
- Na odboru životního prostředí bylo vybráno 9 388 tis. Kč za poplatků za komunální odpad.
- Na odboru životního prostředí bylo vydáno 102 ks rybářských lístků, za což bylo vybráno 27.950,- Kč.
- Na odboru životního prostředí bylo vydáno 42 ks loveckých lístků, za což bylo vybráno 4.950 Kč
- Ve Svitavách je 3.465 domů a 210 ulic.

6.7.2 KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ MĚSTA SVITAVY

Město Svitavy se skládá ze čtyř katastrálních území – Svitavy-město, Svitavy-předměstí, Moravský Lačnov a Čtyřicet Lánů. Celková rozloha města je 3.133,32 ha.

Na obrázku 6.1 je znázorněna katastrální mapa města Svitavy.

Obrázek 6.1 Katastrální území města Svitavy

Vypracoval: OI MěÚ Svitavy

7 ZÁVĚR

7.1 ZPRÁVA O STAVU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ VE SVITAVÁCH V ROCE 2013

Cílem této zprávy je popsat změnu životního prostředí ve Svitavách v období 1995 až 2013, analyzovat příčiny dosavadního vývoje a naznačit další vývoj.

7.1.1 VÝVOJ STAVU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ VE SVITAVÁCH V ROCE 2013

V roce 2013 došlo ke zlepšení stavu životního prostředí ve Svitavách i k vytvoření podmínek pro zlepšení tohoto stavu v příštích letech:

- ovzduší

Kvalita ovzduší v roce 2013 ve Svitavách z pohledu spektra základních sledovaných škodlivin nijak nevybočovala z nastoleného trendu při srovnání s posledními lety a odpovídá vcelku celorepublikovému vývoji z pohledu sledovaných ročních imisních charakteristik.

Koncentrace kovů jsou ve vztahu k ostatním sledovaným lokalitám relativně nízké a Svitavy se zařazují mezi lokality s nejnižším stupněm znečištění.

- pitná voda

V roce 2013 byl zaznamenán mírný pokles obsahu dusičnanů v pitné vodě. Průměrná kvalita vody v tomto ukazateli činila 17,55 mg/l, což představuje proti roku 2012 nárůst o 3,88 mg/l.

Dobrovolný svazek obcí Skupinový vodovod Svitavy zbudoval v rámci investiční akce „Opatření na zlepšení kvality pitné vody a dostavba skupinového vodovodu – II. etapa“ dva nové vrty v prameništi Olomoucká a Lány.

V roce 2013 byla provedena rekonstrukce vodovodu v ul. Tolstého a realizace odbočení z vodovodního řadu v ul. Bezručova do ul. Mostní, Šafaříkova a Seifertova před provedením úpravy nového povrchu na komunikace I. třídy.

- odpadní voda

V roce 2013 byla provedena rekonstrukce přečerpávací stanice na kanalizaci v ul. U Mlýna, která řeší nově i protipovodňové opatření v této lokalitě a oprava havarijního stavu části kanalizace v ul. Neumanova. Realizace těchto akcí bude mít vliv na další snížení znečištění povrchových i podzemních vod, zamezení průsaku balastních vod do kanalizace a zlepšení tlakových poměrů v kanalizaci.

Provoz ČOV se vyznačoval poměrně vysokou stabilitou procesu a vysokou účinností čištění. Komplikace způsobovala probíhající intenzifikace ČOV. Pozornost byla zaměřena především na odstraňování fosforu a dusíku z vypouštěných odpadních vod.

- protipovodňová ochrana města

V roce 2013 pokračovala příprava na dokončení protipovodňových opatření na řece Svitavě. Závěrečná 3. etapa, v úseku od Svitavského rybníka po Komenského náměstí, zahrnuje zkapacitnění koryta řeky Svitavy a mostů a lávek.

Současný propočet nákladů na dokončení úpravy řeky Svitavy od Komenského náměstí po Dolní rybník bez rekonstrukce mostů a lávek přesahuje částku ve výši 100 mil. Kč. Realizace díla bude záviset na podmínkách pro financování těchto projektů z národních zdrojů, případně ze zdrojů Evropské unie. Prozatím je zajištěno stavební povolení na realizaci díla.

Pro zachycení vody v krajině jsou rozpracovány projektové dokumentace pro zbudování dalších suchých retenčních nádrží, dílčí úpravy vodních toků a revize nejproblematictějších míst se zatápěním nemovitostí z městské kanalizace při přívalových srážkách.

- odpady

Celkové množství vyprodukovaných komunálních odpadů občany města Svitavy činilo v roce 2013 celkem 3.868,0 tun. Přestože je na skládkách ukládáno velké množství komunálního odpadu, 2.922,4 tun, podíl vytríděných a znovu využitelných složek odpadu dosáhl v roce 2013 hodnoty 945,6 tun, což z celkového množství komunálního odpadu činí 24,5 %. Podíl vytríděných složek (papír, plasty, sklo) tedy zůstává na přibližně stejné úrovni, jako tomu bylo v roce 2012.

Příznivý je rovněž trvalý dlouhodobý růst těchto vytríděných složek. Snižující se množství komunálního a velkoobjemového odpadu má také příznivý vliv na cenu poplatku za komunální odpad, kterou město platí společnosti LIKO SVITAVY a.s. Při rostoucích nákladech na provoz svozu a při zvyšujících se zákonných poplatcích za uložení odpadů na skládkách poplatek od občanů zůstává v podstatě na stejné úrovni.

V roce 2013 se podařilo průběžně likvidovat nově vznikající nepovolené skládky odpadu na pozemcích v majetku města. Z rozpočtu města byla na tuto činnost vynaložena částka ve výši 114.000,- Kč.

7.1.2 PŘETRVÁVAJÍCÍ PROBLÉMY V OBLASTI ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ VE SVITAVÁCH

Přes dosažené pozitivní výsledky dosud přetrvávají v oblasti životního prostředí ve Svitavách následující problémy:

- ovzduší

Dle imisních limitů přílohy č. 1 k nařízení vlády č. 350/2002 Sb. došlo z hlediska kvality ovzduší v roce 2013 v devíti dnech roku k překročení průměrné denní koncentrace znečišťujících látek u polévatého prachu. Pro informaci uvádíme, že v roce 2012 došlo k překročení v dvacetidvou případech a v roce 2011 v dvacetipěti případech.

Lze předpokládat, že se na překročení imisních limitů podílí především lokální topeniště rodinných domů, částečně zátěž z dopravy a klimatické podmínky.

- voda

V únoru 2012 byla zahájena realizace investiční akce „Intenzifikace ČOV Svitavy“. Termín dokončení je stanoven na květen 2014, s výjimkou dokončení sanace vyhnívací nádrže 1. stupně, jejíž dokončení bude posunuto až do května 2015.

Technický stav části vodovodů a kanalizací ve městě bohužel odpovídá jejich stáří. Vodovody vykazují ztráty vody a netěsné kanalizační stoky způsobují únik odpadních vod do vod

podzemních nebo naopak při zvýšené hladině spodních vod způsobují nátok balastních vod na ČOV, což má nepříznivý vliv na technologický proces čištění.

Obsah dusičnanů je v různých částech města odlišný vzhledem k rozdílnému systému jímání pitné vody z vrtů s rozdílným obsahem dusičnanů a rozdílnou vydatností. Nejvyšší kvalitu tak vykazuje pitná voda, odebíraná v severní části města, vyšší v jeho jihozápadní části. Obsah dusičnanů je i tak hluboko pod normou 50mg/l. Tento stav vylepší nově zprovozněné vrty ze spodnoturonské zvodně s minimálním obsahem dusičnanů.

Přes provedená protipovodňová opatření nelze zajistit úplnou a komplexní ochranu před účinky extrémních srážek, dlouhotrvajících srážek a jarního tání sněhu. S ohledem na skutečnost, že se Svitavy nacházejí v horní části povodí, nelze s dostatečnou rezervou reagovat na vznik nepříznivých povětrnostních stavů. Velmi se osvědčila opatření na zachycení vody v krajině, kdy je ve zbudovaných suchých vodních nádržích zachycována voda, které by jinak způsobila rozlití vodních toků ve městě i v obcích níže po toku řeky Svitavy. V současné době jsou vytypovány další vhodné lokality pro zbudování dalších suchých vodních nádrží. Snahou bude zajistit zpracování dalších stupňů projektové přípravy těchto vodních děl tak, aby se město mohlo ucházet o získání prostředků na jejich realizaci z národních a evropských zdrojů.

- odpady

Stále vznikají nové nepovolené skládky odpadů, a to nejčastěji na pozemcích v centru města a sídlištích. Hlavním nešvarem roku 2013 bylo stejně jako v předchozích letech odkládání všech druhů odpadů na kontejnerových stáních pro tříděný odpad místo toho, aby občané tento odpad odvezli do sběrného dvora. Dalším nešvarem bylo i zakládání černých skládek odpadů z údržby soukromé zeleně v okolí chatových oblastí. V součinnosti s Městskou policií se podařilo usvědčit několik viníků, kteří byli řešeni blokovou pokutou či pokutou v přestupkovém řízení.

- příroda a krajina

Živá příroda dosud nestačila ve větším rozsahu pozitivně reagovat na snížení znečištění a na aktivní opatření k její ochraně.

Počet živočišných a rostlinných druhů v různém stupni ohrožení je dosud vysoký. Tento stav se bude pravděpodobně měnit jen pomalu.

- stížnosti obyvatel

V roce 2013 byly řešeny na různých úrovních orgánů státní správy stížnosti, připomínky obyvatel na hluk, zápach a obtěžování prachem. Na různých úrovních proto, že každému orgánu státní správy je svěřena jiná kompetence – např. Krajské hygienické stanici (dále jen „KHS“) problematika týkající se obtěžování hlukem, České inspekci životního prostředí (dále jen „ČIŽP“) provoz vyjmenovaných zdrojů znečišťování ovzduší apod. Stížnosti a připomínky obyvatel se týkaly především těch částí města, kde se dotýká průmyslová část města s obytnou zástavbou a problematiky hluku z dopravy.

Další připomínky obyvatel jsou většinou řešeny odborem životního prostředí MěÚ ve Svitavách nebo městskou policií. To se týká především porušování vyhlášek města, jako např. zakládání černých skládek, znečišťování ovzduší, venčení psů a jejich volný pohyb na veřejných prostranstvích, týrání zvířat a celá řada dalších případů.

7.1.3 OČEKÁVANÝ VÝVOJ

- ovzduší

V nejbližších letech lze očekávat stabilní nízké emise u vyjmenovaných zdrojů zajišťujících výrobu tepla a teplé vody pro byty v panelových domech díky poklesu množství spáleného paliva v návaznosti na snížení ztrát tepla.

Vzhledem k situaci, že se majitelé rodinných domů vrací ve stále větší míře k vytápění uhlím, pravděpodobně bude docházet ke zvýšení koncentrací oxidu siřičitého a polévatého prachu. Zdrojem různých organických škodlivin může být spalování odpadů (především různých druhů plastů) v lokálních topeništích.

- voda

V souvislosti s rozšířením odběru pitné vody ze spodnoturonské zvodně lze očekávat stabilizaci dodávek pitné vody s minimálním obsahem dusičnanů.

Investice do intenzifikace ČOV a připravovaná rekonstrukce kanalizačních řadů a s tím související omezení vypouštění odpadních vod do povrchových toků se projeví postupným zlepšováním kvality vod v řece Svitavě a ostatních tocích ve městě.

Dluh v nedostatečné obnově infrastruktury majetku vodovodů a kanalizací je příliš veliký. Postupná obnova tohoto majetku bude vyžadovat velké finanční prostředky a delší časové období.

Přípravy na dokončení protipovodňových opatření na řece Svitavě a zbudování dalších suchých retenčních nádrží v rámci jednotlivých obcí i pozemkových úprav ve Svitavách a v Hradci nad Svitavou, včetně přístupu správců vodních toků a Státního pozemkového úřadu, dávají předpoklad ke zvýšení ochrany obyvatel města a okolních obcí.

- odpady

Jako nejvýznamnější krok pro zlepšení v oblasti nakládání s odpady je od roku 2008 otevření zrekonstruovaného sběrného dvora. Nová podstatně rozšířená otevírací doba a možnost odevzdat ve sběrném dvoře veškeré odpady včetně odpadů ze zeleně a stavebních odpadů částečně omezila vznik nepovolených skládek v katastrálním území města Svitavy a i okolních obcí. Občané v roce 2010 již plně využívali sběrného dvora pro odevzdání všech druhů odpadů včetně odpadů ze zeleně. Od roku 2010 se stabilizovalo množství odevzdaného historického elektrozařízení na sběrném dvoře.

Projekty města Svitavy ve spolupráci s Technickými službami města Svitavy - „Svitavy - sběrná místa pro separaci odpadů“ realizovanými v roce 2010 a 2011 přinesly další zlepšení v oblasti třídění odpadů už v roce 2012, a to zejména ve zvýšení množství vytříděných složek papíru a plastů.

V roce 2013 město Svitavy zahájilo přípravu již III. etapy projektu „Sběrná místa pro separaci odpadů - Svitavy“. Jedná o výstavbu sedmi sběrných míst pro separaci komunálního odpadu a současně nákup 39 kontejnerů na vytříděné složky komunálního odpadu (plasty, papír, sklo).

Probíhá rovněž zpracování návrhu na vybudování nového sběrného místa v lokalitě Malé náměstí, a to z důvodu, že stávající sběrné místo již svou kapacitou nedostačuje současným požadavkům obyvatel v této lokalitě. Realizace tohoto sběrného místa je plánována na rok 2015.

Výstavba komunitní kompostárny, která je v současné době realizována a bude pravděpodobně dokončena v červnu roku 2014, přinese další snížení množství komunálního odpadu oproti

předcházejícím létům a současně umožní využít odpady z údržby městské zeleně k další rekultivaci městských pozemků i pro občany města.

- půda a krajina

Snižování zornění zemědělské půdy a její zalesňování či zatravnění povedou v dlouhodobé perspektivě ke snížení vlivu větrné a vodní eroze a zvýšení ekologické stability krajiny.

- příroda

Pokračující snižování znečištění ovzduší a vod povedou k postupné regeneraci živé přírody. Podstatnější změny se však projeví se značnou časovou prodlevou.

7.2 PŘEHLED HLAVNÍCH ZKRATEK

AMS	Automatická měřicí stanice
ČIŽP	Česká inspekce životního prostředí
ČOV	Čistírna odpadních vod
Hr. n. SY	Hradec nad Svitavou
LIKO	LIKO SVITAVY, a. s.
LHP	Lesní hospodářský plán
LHC	Lesní hospodářský celek
KHS	Krajská hygienická stanice
MěÚ	Městský úřad
OI	Odbor informatiky
OPŽP	Operační program životního prostředí
ORP	Obec s rozšířenou působností
OSM	Odbor správy majetku
OŽP	Odbor životního prostředí
OŽPZ	Odbor životního prostředí a zemědělství
SFŽP	Státní fond životního prostředí
SY	Svitavy
SVS	Skupinový vodovod Svitavy, dobrovolný svazek obcí
SZÚ	Státní zdravotní ústav
TIMUR	Týmová iniciativa pro místní udržitelný rozvoj o.s.
ÚKZÚZ	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
WHO	Světová zdravotnická organizace
ZPF	Zemědělský půdní fond
ŽP	Životní prostředí
ZÚ	Zdravotní ústav